

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadásért felelős: Forster Géza az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 6.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ „OMGE.” KÖZLEMÉNYEI.

Az „OMGE.” igazgató-választmánya, ugysis mint a „Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetsége” végrehajtó-bizottsága rendkívüli ülése.

(1906 április 19.)

Jelen voltak: *Bujanovics Sándor* elnöklete alatt: *Bolla Mihály, Förster Aurél, Kazy József, Kohner Adolf dr., Kostyán Ferencz dr., Koppély Géza, Libits Adolf, Lipthai István, Malcomes Jeromos báró, Melly Béla, Mérey Lajos, Mezey Gyula, Molnár István, Nók Ede, Pallavicini Ede örgróf, Perczel Ferencz, Rainprecht Antal, Renner Gusztáv, Reusz Henrik, Rodiczky Jenő dr., Széchenyi Viktor gróf, Tormay Béla.*

Az egyesületi tisztviselőkar részéről: *Rubinek Gyula* ügyvezető-titkár, *Szilassy Zoltán* szerkesztő-titkár, *Jeszenszky Pál* titkár, *Arkóvy Richárd dr. s.-titkár, Zórád István* ipari titkár. *Bujanovics Sándor* elnök: Tisztelt választmány! Üdvözölöm a t. választmányi tagokat s az ülést ezennel megnyitom. A mai jegyzőkönyv hitelesítésére *Libits Adolf* és *Reusz Henrik* urakat kérem fel. Jelentem a t. választmányának, hogy *Máday Izidor* és *Kodolányi Antal* választmányi tagok a mai ülésünkről való elmaradásukat kimentették.

A mai rendkívüli közgyűlés összehívására, amint a meghívóból is méltóztattak értesülni, az elnökséget az a nevezetes fordulat készítette, amely az utóbbi időben politikai életünkben beállott. Az a fordulat, amelytől az országban mindenki, elsősorban a magyar gazdaközönség is a béke végleges helyreállítását, az alkotmányos életnek megszilárdulását, egy jobb jövő hajnalát, a gyümölcsöző munka korszakát várja és reméli. Ma ez még csak remény, mely hogy teljesüljön, mindnyájan szívünk mélyéből kívánjuk.

De nekünk, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjainak ezenfelül még egy különös körülményünk van, amely arra készítet bennünket, hogy ezen fordulatnak örvendjünk, ezen

örömnünknek kifejezést adjunk: választmányunknak érdemes tagja, *Darányi Ignác (Eljenzés.)* ugyanis ismét átvette a földmivelésügyi tárca vezetését.

Azt hiszem, felesleges munkát végeznék, ha ebben a teremben hangsúlyoznám azokat az érdemeket, amelyeket *Darányi Ignác* a gazdaközönség körül a multban szerzett. Azért minden indoklás mellőzésével azzal a javaslattal járulok a t. választmány elé, méltóztásának elhatározni, hogy:

1. A válság megoldása feletti örömnünket és reményünket a jövő iránt jegyzőkönyvileg kifejezzük.

2. *Darányi Ignác* földmivelésügyi miniszter *Ó* excellenciáját az OMGE. választmánya nevében testületileg üdvözöljük. (Helyeslés.)

Ha ehhez hozzájárulni méltóztatnak, ugy ezt határozatilag kimondom s miután *Ó* nagyméltóságával értekezve ugy értesültem, hogy hajlandó az OMGE. küldöttségét ma délután 1 órakor a földmivelésügyi miniszteriumban fogadni, felkérem a t. választmány tagjait, hogy ebben a küldöttségben részt venni sziveskedjenek.

A t. választmány elé van szerencsém még a következő ügyet előterjeszteni. Az országgyűlés egybehívásával az OMGE. titkárai azzal a kéressel fordultak az egyesületi tanácshoz s ennek utján természetesen a választmányhoz, hogy mint a multban, engedtessek meg nekik, ha valamely kerületben képviselő-kül megválasztatnak, a képviselőiséget a titkári állásuk mellett is megtarthassák. Ügyrendünk ugysis kimondja, hogy a titkárok csakis a választmány beleegyezésével vállalhatnak politikai állásokat is. A titkároknak ezen benyújtott kérvényét az egyesületi tanács beható tárgyalás alá vette és tekintve azt, hogy kívánatos az OMGE., illetve a magyar gazdaközönség érdekeit a képviselőházban is megvédeni, tekintve továbbá azt, hogy rendes parlamenti munkálkodás közben azon idő, amelyet a politikai működés megkíván, nem olyan nagy, hogy ezzel az OMGE. ügykezelése veszélyeztetnék, azt a javaslatot terjeszti a t. választmányának elfogadás végett elő, hogy: mondja ki a választmány, hogy nincs kifogása

az ellen, hogy titkárai közül ketten képviselői mandátumot vállalhassanak. (Helyeslés.)

Tagsági ügyek.

Rubinek Gyula ügyvezető-titkár bejelenti, hogy az egyesület tagjai közül a mult választmányi ülés óta meghaltak a következők: *Pichler Zdenko, Szabó Gyula dr. II., Nagy Benedek, Muzsik Gyula.*

A választmány az egyesület e tagjainak elhunyt felett jegyzőkönyvileg részvétét fejezi ki.

Új tagok.

Ifj. Jedlicska Pál, Stasser Lajos, Fejér Imre, Tóth István, Éber Ernő, Leveleki Géza, Raichl Sándor.

A választmány e tagokat rendes tagjai sorába felveszi.

Székely János okl. gazdatiszt szegénységére való tekintettel kéri a tagok sorából való törlesztését. A választmány a kérelmet indokoltnak találja s hozzájárul, hogy *Székely János* a tagok sorából töröltessék.

A jelenlegi taglétszám tehát:

Évdijs ... 3676

Alapító ... 360

Összesen ... 4036 tag. Szaporulat a mult választmányi ülés óta 4.

Bujanovics Sándor elnök, miután a napi-rend le van tárgyalva, az ülést berekeszti.

Az OMGE. és a GEOSz. végrehajtó-bizottsága *Darányi Ignác* földmivelésügyi miniszternél.

Az OMGE. igazgató-választmánya, ugysis mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének végrehajtó-bizottsága folyó hó 19-én déli 1 órakor testületileg tisztelgett *Darányi Ignác* dr. földmivelésügyi miniszternél, üdvözölvén őt a gazdaközönség és gazdatársadalmi testületek nevében abból az alkalomból, hogy *Ó* Felsőge a király őt újból a földmivelésügyek élére helyezte.

Gazdasági-, főzelék- és virágmag

beszerezhető a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám.

Arjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Mai számunk 32 oldal.

Jelen voltak a tisztelgésen: *Bujanovics Sándor* alelnök, *Pallavicini Ede* örgróf, *Miklós Ödön*, *Kazy József*, *Kvassay Jenő*, *Tormay Béla*, emőkei *Emich Gusztáv*, *Lipthay István*, *Rodiczky Jenő*, *Labits Adolf*, *Széchenyi Viktor* gróf, *Pirkner János*, *Malcomes Jeromos* báró, *Kostyán Ferencz*, *Rubinek Gyula*, *Bernát István*, *Szilassy Zoltán*, *Galgóczy Károly*, *Förster Aurél*, *Ferczel Ferencz*, ráthonyi *Reusz Henrik*, *Melley Béla*, *Bolla Mihály*, *Bujanovics Gyula*, *Mezey Gyula*, *Nick Ede*, *Zorád István*, *Jancsó Dezső*, *Rainprecht Antal*, *Kenner Gusztáv*, *Arkóvy Richárd* dr. és mások.

Bujanovics Sándor udvari tanácsos, a választmány szónoka, a következő beszédet intézte *Darányi* miniszterhez:

Nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi miniszter Ur!

Kegyelmes Urunk!

Desseoffy Aurél gróf öcczellencziájának, az OMGE. és a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége elnökének távollétében reám hárul a megtisztelő feladat, hogy e testületeknek és ezek által képviselt magyar gazdaközönségnek nevében Nagyméltóságodat a földmívelésügyi tárca vezetésének átvétele alkalmával mély tisztelettel, őszinte, igaz bizalommal üdvözöljem és hogy Nagyméltóságodnak tevékenységéhez szerencsét és áldást kívánjak. *(Lelkes éljenzés.)*

A magyar gazdaközönségnek az oly soká huzódott válság megoldása feletti örömet fokozza az a körülmény, hogy a földmívelési ügyek vezetésének élére Nagyméltóságod került, akinek a múltban a magyar mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemeit a magyar gazdaközönség minden rétege hálással elismeri. *(Éljenzés.)* Vétének a jó izlés ellen, ha Nagyméltóságodnak múltban kifejtett tevékenységét és az ahhoz fűződő eredményeket itt részletezni akarnám, fel vannak ezen eredmények és érdemek jegyezve az OMGE és a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége s az ország összes gazdasági egyesületei és gazdasági szaktestületeinek jegyzőkönyveiben, évkönyveiben és történetében. *(Ugy van! Igaz! Éljenzés.)*

En ez alkalommal csak egy irányezsmét kívánok megvilágítani, amelyet Nagyméltóságod a múltban követett és ehhez egy kérést kívánok csatolni. Annak az eredménynek, melyet Nagyméltóságodnak tevékenysége a mezőgazdasági érdekeink fejlesztése körül elért, egyik tényezője abban keresendő, hogy Nagyméltóságod elfogadta irányezsméül azt és támaszkodott tevékenységében arra, hogy a társadalmi működés és a kormányzati tevékenység között kellő összhang kell, hogy legyen s hogy a társadalmi működésre támaszkodva képes csak a kormányzati tevékenység eredményeket elérni. Ezen irányezsme által vezé-

reltetve, Nagyméltóságod buzdításban, serkentésben és támogatásban részesítette az ország összes gazdasági testületeit, életre keltette a gazdasági egyesületek tevékenységét és egy élénk társadalmi tevékenység támadt, amely Nagyméltóságod intenczióit végrehajtotta és Nagyméltóságod ezért a támogatásáért bő kárpótlást talált azon közreműködésben, melylyel e testületek Nagyméltóságodnak szolgáltak. Meg vagyok győződve, hogy Nagyméltóságod ezt az irányezsmét jövőben is követni fogja, ezért is az OMGE.-nek és a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének képviselőiben előterjesztem azt a kérelmet, hogy az összes gazdasági és szaktestületeket Nagyméltóságod hivatalos működésében továbbra is erkölcsi és anyagi támogatásában részesíteni sziveskedjék. *(Éljenzés.)*

És ha már a gazdasági szaktestületek mai gyengeségük és szervezetlen állapotukban is képesek voltak és képesek szolgálatokat tenni a közügynek, képesek szolgálatot tenni a magyar mezőgazdaság fejlesztésének, úgy annál inkább képesek szolgálatokat tenni akkor, ha a magyar mezőgazdasági érdekek képviselője szélesebb alapon törvényhozásilag rendezve lenne. *(Igaz! Ugy van!)*

A mezőgazdasági érdekképviselő törvényhozási uton való rendezését, mint a magyar gazdaközönség fontos és életbevágó érdekét érintő kérdés teljesítését ajánljuk Nagyméltóságod figyelmébe, ha majd ismét idő és alkalom lesz a gyümölcsöző munkára. Egyébként úgy az Orsz. Magy. Gazd. Egy., mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének, valamint a szövetséghez tartozó gazdasági egyesületeknek és többi testületeknek közreműködését Nagyméltóságod rendelkezésére bocsájítjuk s bizunk benne, hogy egyesült erővel, a kormánnyal és társadalom egyesült törekvésével előbbre fogja vinni hazánk mezőgazdaságának ügyét. Ajánlom Nagyméltóságod kegyességébe az általunk képviselt egyesületeket. *(Lelkes éljenzés.)*

Darányi Ignác dr. földmívelésügyi miniszter *Bujanovics* szavaira a következőleg válaszolt:

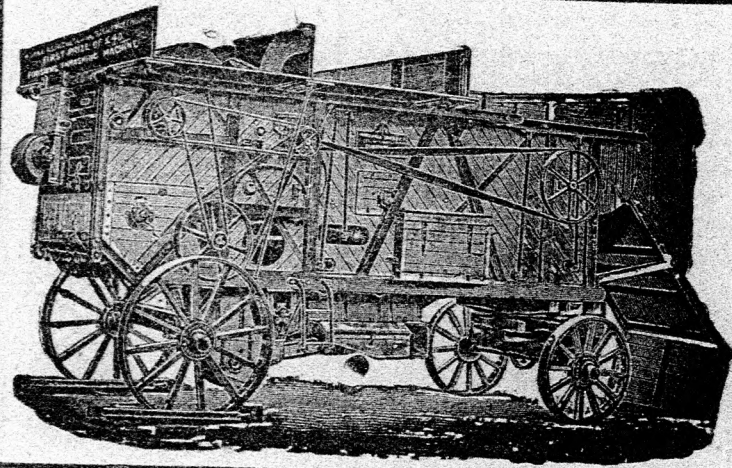
Tisztelt Uraim!

Hálással veszem a meleg és kitüntető szavakat, melyeket az OMGE. és a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége nevében Méltóságod hozzám intézni szives volt. Hálással veszem egyénileg is a támogatást és barátságot, melyben Méltóságod mindenkor részesített és hálással emlékezem azon változatlan bizalom és hazafias támogatásról, amelyben *Desseoffy Aurél* gr. öcczellencziája, az OMGE. nagyerdemű elnöke részéről mindenkor része-

sültem. En mikor a magyar gazdák hivatott képviselőivel állok szemben, méltóztassék megengedni, hogy emlékezetükbe idézzem *Thiers* Adolfnak, a híres francia államférfiúnak szavait. Ő azt mondta, hogy hosszú politikai pályáján látta az embereket közeledni, de látta az embereket távolodni is egymástól; úgy látta ezt a közeledést és távolodást, amint látta és észlelte a tenger apályát és dagályát. En mikor a gazdákkal szemben állok, kell, hogy elismerjem, hogy mindinkább nagyobb közeledést éreztem, de távolodást nem láttam soha. Hálással kell, hogy elismerjem, hogy azon időben, mikor megváltam a földmívelésügyi tárctól a politikai viszonyok következtében, az OMGE. engem oly kitüntetésben részesített, melyre mindenkor büszke lehetek, változatlan bizalommal és ragaszkodással viseltetett irántam azután is. Egy nagy férfiú pedig, kit mindnyájan szeretünk és tisztelünk s kinek betegsége miatt mindnyájan aggódunk: *Károlyi Sándor* gróf nem csupán javasolta azt, hogy a Magyar Gazdaszövetség elnökéül megválasszassam, hanem határozottan követelte, hogy az elnökséget elfogadjam, úgy, hogy működésemben hézag nem is állott elő, amint elhagytam ezen teret, azonnal *Károlyi Sándor* gróf helyére léptem és a Gazdaszövetség elnöki állását foglaltam el. *(Éljenzés.)*

En mélyen érzem azon bizalmat és rokonszenvet, melyet változó körülmények között egyformán a magyar gazdaközönség részéről tapasztaltam, de nemcsak azért vagyok hálás, de azért is, hogy azon nemzeti küzdelemben, melynek befejezéséhez értünk a magyar gazda minden ily irányú kísérlettel szemben a magyar nemzettől sorsát elválasztani nem engedte: a magyar gazda és birtokos osztály, a kisgazdák milliói a nemzeti ügy mellett híven megállottak, gerinczét képezték a nemzeti ellenállásnak s elmondhatjuk, hogy a magyar gazdák méltó utódai azon férfiaknak — ezek közül itt csak *Kostyán Ferencz* és *Galgóczy Károly* barátainkat üdvözölhetjük — kik az ötvenes években a passzív rezisztenciát a Köztelken folytatták és az alkotmányos kibontakozást előkészíteni segítettek.

Igen helyesen utalt Méltóságod arra, hogyha valami sikert tudtam felmutatni, annak titka abban volt, hogy iparkodtam a magyar gazdaközönséggel egyetértőleg eljárni; én iparkodtam és iparkodni

GRAEPEL HUGÓ, gépgyáros

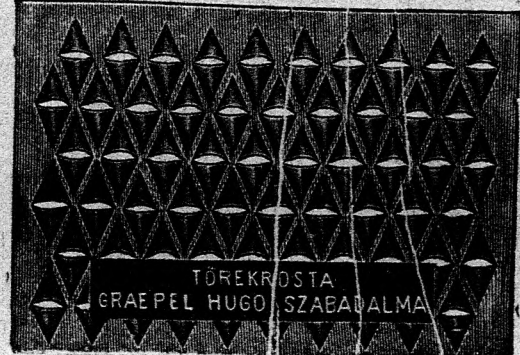
Marshall Sons & Co. Limited vezérigazgató, BUDAPEST, V. ker., Váci-ut 40-46. sz.

Ajánlja: eredeti Marshall-féle gőzlokomobiljait, saját gyártmányú legújabb cséplőgépeit, szabadalmazott kombinált gabona- és lőheracséplőgépeit és szabadalmazott törekrostaít vaslemezből. Eddig körülbelül 4000 darabot szállítottam.

Legjobb sikerrel kipróbálva.

Hajlandó vagyok ezen rostát bármely cséplőgéphez 14 napi próbára küldeni és visszafogadni, ha nem jobb mint bármely más fajta törekrosta!

Gazdasági árjegyzékét, törekrosta-leírást, mintát és elismerő levélfüzetet kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

TÖREKROSTA
GRAEPEL HUGÓ SZABADALMA

fogok e
mezőga
meghall
gyakorl
azt tart
kell len
határoz

Egyet
vel és a
Szövets
sem ide
legyen,
a mező
vényhoz
a gazda
lehetőle
elismere
időleges
nagyobb
alkotás
amelyek
den idő
közönsé

Még e
az OMGE
Szövetsé
kat, ugy
Ede örgr
nak me
nagyobb
elmondh
nyok kö
s az Ö
(Hosszant

A minis
gett a k

Megjeg
v

Az a
hazai ipa
élesített
lomnak
továbbfej
vette im
többek k
nyesülésé

A magi
kontingen
eleme, ha
köteleessé
venni. De
is tehesse
adással t
igényeit t

Feltessz
a hazafias
tával és
fognak a
réven is s
a megadó
meggyőzni
a hazai g
sége, sem
nem állan
den bizon
hogy a h
vásárló g
és egyedü
hez fűzött
tőségig ki
a hazai ip
érdekek é
csucspon
senyképes
fejezni.

fogok ezután is egyfelől a folyton haladó mezőgazdasági tudomány szakembereit meghallgatni, de másfelől meghallgatni a gyakorlati élet embereit, mert magam is azt tartom, hogy a cselekvésben gyorsnak kell lenni, de azt is tartom, hogy az elhatározásban megfontolónak. (Éljenzés.)

Egyetértésben kívánok eljárni az OMGE.-vel és a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségével s nemcsak az én működésem idejére kívánom, hogy e viszony ilyen legyen, de azt kívánom, hogy e viszony a mezőgazdasági érdekképviseletnek törvényhozás útján való megalkotása által a gazdatársadalom és kormányzat között lehetőleg minden időre biztosítsák, mert elismerem, hogy dicsőség, ha az ember időleges sikereket tud felmutatni, de nagyobb dicsőség az a siker, hogyha oly alkotásokat és törvényeket létesítünk, amelyek minden időkre szólanak, minden időkre biztosítják a magyar gazdaság közönségét. (Viharos éljenzés.)

Még egyszer hálás köszönetet mondok az OMGE.-nek és a Gazd. Egyes. Orsz. Szövetségének, kérem baráti támogatásukat, úgy Méltóságodét, mint Pallavicini Ede őgróf Ö exellenciáját, méltóztassanak meggyőződéde lenni, hogy nekem nagyobb ambícióim nem lesz, minthogy elmondhassák rólam, hogy minden viszonyok között az Önök testéből való test s az Önök véreből való vér voltam. (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

A miniszter ezután hosszabb ideig elbeszélgetett a küldöttség tagjaival.

Megjegyzések hazai gépiparunk versenyképességéhez.

Az a felettebb örvendés jelenség, hogy hazai iparunk támogatása érdekében eddig is élesztett és széles keretekben indult mozgalomnak már-már eredményzámba veendő továbbfejlesztését maga a fogyasztóközönség vette immár a kezébe, biztató hatással lesz többek között gépgyártási iparunk jobb érvényesülésének kialakulására is.

A magyar gazdaközönség, mint a fogyasztók kontingensének egyik legtekintélyesebb alkotó eleme, hazai iparunk támogatásának hazafias kötelességéből a maga részét bizvást ki fogja venni. De hogy ezt maradandó hatással meg is tehesse, kell, hogy a hazai ipar teljes odaadással törekedjék a magyar gazdaközönség igényeit teljes mértékben ki is elégíteni.

Feltesszük, hogy gépgyárosaink is számolva a hazafias fogyasztó közönség lelkes hangulatával és iparpártolási készségével, törekedni fognak a maguk érdekeltségük körét azon a réven is saját iparuk részére megnyerni, hogy a megadott módokon nemcsak sietni fognak meggyőzni a hazai gazdaközönséget afelől, hogy a hazai gyártású gépek sem az anyag minősége, sem pedig munkaképességük tekintetében nem állanak a külföldiek mögött, hanem minden bizonyítékát is fogják szolgáltatni annak, hogy a hazai gépipar rajta van, hogy a gépvásárló gazdák kívánságaihoz alkalmazkodják és egyedüli törekvése az, hogy a hazai gépekhez fűzött minden irányú követelményt a lehetőségig kielégítsen. Meggyőződésem az, hogy a hazai ipar pártolásának és az ehhez fűződő érdekek érvényesülésének egyedül csak az a csúcspontja, amit egyébként is a „teljes versenyképesség” gyűjtő fogalommal szoktunk kifejezni.

Erre vonatkozik az a mindenképpen megálló megjegyzés, amit éppen szóvá akarok tenni, hogy ugyanis gazdasági gépiparunk a gépek előállításánál nem igen szokott sulyt helyezni arra a külső csinra, tetszetőségre, mondjuk szubtilitásra, amely anélkül, hogy a gép munkaképességének és szilárdságának rovására menne, nálunk alárendelt jelentőségűnek vélelmeztetik és emiatt teljesen figyelmen kívül marad, holott a külföld gépipara (szólvá itt különösen az angol, francia és amerikai gyártású gépekről) e részben is számot vet ezzel a kellekkel, mint követelménnyel és amennyire csak lehet, azon van, hogy annak a gépnek konstrukciójában és külsőségeiben is megadja azt a csint, amely a gépet tetszetősé teszi, hogy már ezen a réven is a vásárlónak figyelmét lekösse. A külföldi gyáros erre azért van gondoskodással, mert nagyon jól tudja, hogy a gazdára vásárlási elhatározásánál ez a kellek sokszor döntő hatással van. Ha megfigyeljük a gépkiallítások forgalmát, nálunk is azt látjuk, hogy a könnyed kinézésű, tetszetős alkotású gépek iránt mindig nagyobb az érdeklődés és vételkedv, mint a nehézkesebbek iránt.

A mi gépeink általánosságban nehezek; külseje is már nehézkesnek tűnteti fel a gépet; darabos, sőt egyike-másika mondhatni durva. Alakja, egyes alkatrészeinek formája monstruozus, nem tünteti fel a gépet könnyű járásúnak. Festésük nem is annyira festés, mint inkább vastag és durva mázolás s emiatt van azután, hogy a gép már az első napi használat után úgy néz ki, mintha hónapok óta volna állandó üzemben; holott ezzel szemben pl. az amerikai gép olyan áttetszően könnyed festésű csinos, tiszta, hogy akármelyik teremben is elállhatna.

A gépfestésről szólvá, nem hiszem, hogy ez valami nehezen megoldható dolog lenne s mintha ez egyedül amerikai vagy angol kiválóságunk volna tartandó, mert hiszen az ipar mai fejlettsége mellett azt hiszem, nincsen semmi lehetetlenség a tekintetben, hogy ugyanazokat a festékanyagokat és festési módszert alkalmazza hazai gépgyárosaink is, mint amilyent évtizedek óta használnak az amerikai, angol vagy francia gépipar.

Hogy mennyire nem legalárendeltebb fontosságú a festés kérdése, amelyet eddig alig tett valaki szóvá, ennek némi megvilágítására egy momentumot tartok szükségesnek felhozni, amely bizonyítja, hogy a gép festése nem kizárólag a tetszetőség és csín szempontjából bír jelentőséggel. Meggyőződhetünk arról, hogy a gépkezelő egy szépen, könnyedén festett vagy lakkozott gép tisztítását sokkal lelkiismeretesebben végzi, pszichológicze mondhatnám, szinte áhitattal és a büszkélkedés bizonyos érzetével tisztítja azt a csinos, de jó festése miatt könnyebben is megtisztítható gépet, hogy az mindig az ujszerűség színében tűnjék fel, semmint, ahogy tisztítani szokta azt a durva festéssel bemázolt gépet, amelyet csak akkor tisztíthatna valahogy tisztára, ha egyúttal azt a vastag mázolást is lesurolná egyes alkatrészeiről.

Meggyőződhetünk arról is, hogy az a könnyen és jó anyaggal festett gép a piszkot sem veszi fel olyan könnyen és könnyebben adja is le a piszkolerakodást, mint a durván mázolt.

Az pedig csak természetes, hogy a jól tisztított gép bizonyára jobban dolgozik és tovább is tart el, mint a rosszul tisztított és elhanyagoltan kezelt gép.

Ime, látjuk tehát, hogy az az amerikai vagy angol gépgyáros nagyon is jól tudja, hogy miért kell a gépet nem durván, vastagon bemázolni, hanem jó festékanyaggal, a kellő csinnal úgy festeni meg könnyedén, hogy az a gépnek tetszetőség és tartósság szempontjából is egyaránt előnyére és hasznára legyen.

Ennél jóval nehezebb kérdés a gép könnyedsége. Hiszem, hogy nem könnyű dolog ennek a kérdésnek megoldása a gépgyáros szempontjából, de annál fontosabb a gazda szempontjából.

Tapasztalhatta gépgyárosaink mindegyike azt, hogy a gazda sokkal szivesebben hajlik egy könnyed, mondjuk szubtilis alkotású gép megvásárlása felé, semminthogy egy nehézkes, vaskos gépet vásároljon és ezért van azután az is, hogy a jóval tetszetősebb, könnyed járású, de azért nagy munkaképességű külföldi gép iránt élénkebb a vásárló gazdának az érdeklődése, mint a hazai gép iránt.

Ezzel a nem egészen külsőségi követelménnyel gépgyárosainknak helyesen számolniuk kellene és meg vagyok győződve afelől, hogyha e téren is megközelíteni sikerül majd a vásárló gazdaközönség igényeinek jobb kielégítését, a gazdák érdeklődését és vásárlási elhatározását a hazai gyártású gépekre sokkal kiterjedtebb és biztosabb módon fogják ráterelni és persze céljaikat is hováhamarább teljes mértékben elérni.

A teljesség okából szóvá teszem ez alkalommal még azt a nem új és nem ismeretlen kérdést is, hogy mennyire rá vagyunk utalva egy speciális, nagy termelőképességű ekegyárra. Erről már sokat beszéltünk és a hazai gépgyárosok nagyon jól tudják, hogy gazdaközönségünk körében mennyire általános az a kívánság, hogy egy ilyen speciális ekegyárunk itthon legyen.

Sajnos, ez a kérdés sincs még mindig megoldva, pedig évről-évre nagy összegek maradnának itthon azon jobb ekék ára fejében, amelyeket a gazdaközönség ma is még mindig külföldről kénytelen beszerezni. Hogy egy hazai gyártású jó ekének ne lehetne gazdánk fogyasztását teljes mértékben biztosítani, azt nem hihetem el. Miért nem létesül tehát egy magyar speciális ekegyár?

A gépgyárosok körében is nagyon ismert specializálás fontos kérdéséhez tartozik az is, hogy a kisgazda szükségletét kielégítő olyan kisebb motorok gyártására is létesítsék egy gyár, amely motorok benzín, petrolium vagy más hasonló erőanyagfogyasztás mellett majdan kevés költséggel szeszfogyasztásra is átalakíthatók legyenek.

Gépgyárosainknak tudniuk kell, hogy a mezei gazdálkodás terén átmeneti korszakot élünk. Tudniuk kell azt is, hogy a kisgazda ma már nem szívesen győtri le lovát a járgányhajtással, a nyomtatással és hogy a motorizem számos előnyeit megismervén, nagyon szívesen hajlik ilyen gép beszerzésére.

Gépgyárosainknak ezzel annál inkább kellene számot vetniük, mert hiszen minden túlzás nélkül mondhatjuk és elismerhetjük, hogy a motor a jövő gépe és hogyha idejekorán létesül nálunk kizárólag ilyenek előállítására egy gyár, ez nagykönnyen biztosíthatja magának gyártmányainak kellő fogyasztását és e berendezéssel elejét lehetne venni egyúttal annak is, hogy a magyar kisgazda kénytelen legyen a külföldi gépet megvenni és ezzel legjobb szándéka és akarata ellenére a külföldnek juttatni azt az összeget, amelyet a hazai gépipar köthetne le magának.

Az utólagos, késői panaszokodásnak elejét veendő, nagyon ajánlatosnak tartanók, ha a hazai gépipar ezek között a többé-kevésbé ismert megjegyzések között kissé fontolóra venné ezt a teendőt is és nem várná be a magyar kisgazdaközönség keresletének megnyilatkozását, hanem maga kezdené meg a motorok terjesztését a kínálattal.

Nagyon szívesen vennők, ha a hazai gépipar ezekhez a kérdésekhez behatóan hozzászólna: a dolgot így felszínen tartanók s így az eszmecsere kialakulása egyúttal a magyar gazdaközönség élénk érdeklődését is felkeltene arészben, hogy a hazai gépipart egyfelől a megérdemelt módon és minél tágabb keretben pártolja és támogassa, másfelől a gyakorlatból merített kívánságok részletes ismertetése révén gépgyártási iparunk fokozottabb versenyképességét is emelje. (Z.)

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

A bab szántóföldi termesztése.

A bab azon kerti vetemények sorába tartozik, amelynek szántóföldi termesztése szintén jövedelmező lehet, mert a jó minőségű, különösen fehérmagvú paszuly jó kereskedelmi cikket képez, melyből kivitelünk is van.

Míg a borsó inkább a mérsékeltben felmelegedő, csapadékban dúsabb vidékek szántóföldi hüvelyes növénye, addig a bab az Alföld-a dunántúli és erdélyi síkvidékek veteményét képezheti, mert a nagyobb meleget és szárazabb időt jobban tűri, mint a borsó. A száraz fekvésű vályog, homokos vályog, homokos agyag, márgás talajokon, egyszóval a közép-kötöttségű talajokon, szabad, napos fekvésekben adja ugy mennyiségileg, mint minőségileg a legjobb terméseket, míg az igen kötött és tulla föld igényeinek nem felel meg.

Különösen becsessé teszi a paszuly szántóföldi termesztését azon körülmény, hogy a már természetből fogva későn tavasszal vetendő növények sorába tartozván, a korai tavaszi takarmánynövények lekasálása után is vethető. Késői (májusi) vetése dacára augusztusban felszabadítja a földet s így utána az ősziak igen jó helyet kaphatnak, nemcsak a talaj jó kulturállapota miatt, hanem azért is, mert a bab szintén a légenygyűjtő növények sorába tartozik.

A babot tehát korán tavasszal nem szabad vetni, mert a hideget nem tűri, a legkisebb fagy is leperzseli leveleit. Vetése az időjárási viszonyok szerint április végére, május hó folyamára esik, aszerint, amint tisztán egymagában, vagy közöttek veteményül termesztjük. Kö-

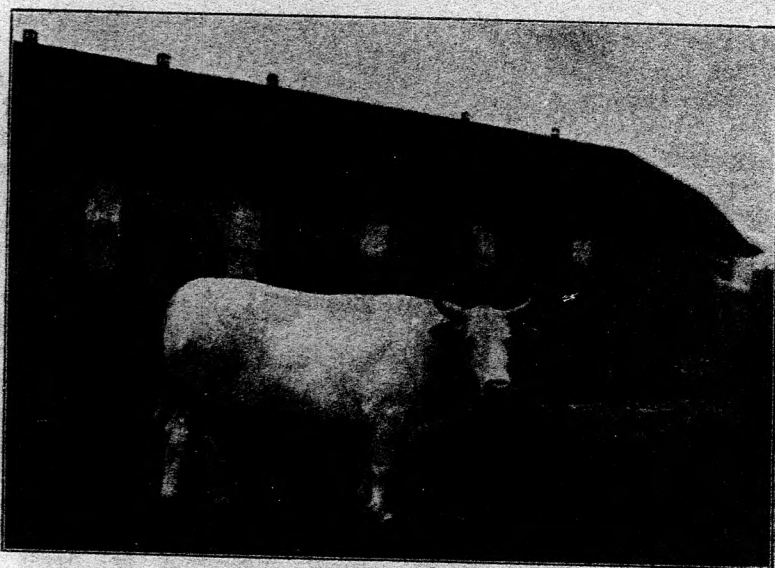
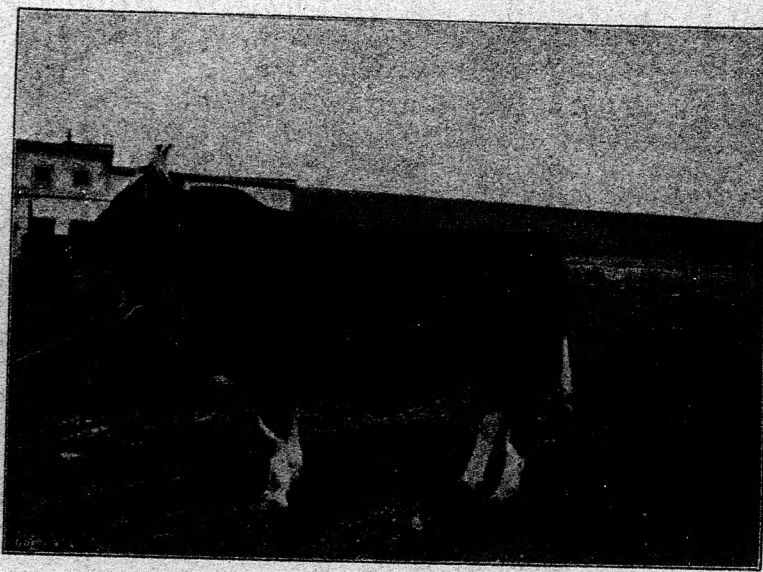
vagyis bokorbab való, melynek bokrosan álló, rövid hajtásai semmiféle támasztékot nem kívánnak. A felfutó paszuly ellenben hosszú hajtásokat nevel, melyeknek okvetlen támasztékra — karóra — van szükségük, melyen felkuszhasanak. Ezen oknál fogva szántóföldi termesztése igen költséges és nehézkes lenne; nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a magasra nő, felfutó paszulyban, a szántóföldek szabadabb fekvése miatt, a szélvihar is tetemes károkat okozhat és hogy ugy talaj, mint víz iránti igényei feltétlenül jóval nagyobbak, mint a bokorbabé.

Vidékenként a felfutó paszulyt a tengeri között termesztik s ez szolgál egyúttal támasztó növényeül. A termesztés ezen módja határozottan elítélendő, mert a felfutó paszuly hajtásai oly erővel csavarodnak a tengerire, hogy annak leveleit összaszorítják s így fejlődését és csösképzését akadályozzák. Ilyen tengeriben igen sok a rosszul benőtt kukoricacsó és

melyek közül a helyes kiválasztani igen bajos. A közönséges bokorbab és a törpe vajbab elnevezése közötti megkülönböztetés könnyű. A vajbab hüvelyei igen finomak, zsengék, nem rostosak, nem szálkások és különösen a zöldhüvelyek értékesítésére természetesen piaczi, kiviteli, vagy konzervgyári áru czéljából. A termesztés ezen iránya nagy körültekintést és feltétlenül előre biztosított értékesítési piacot kíván. A bokorbab szántóföldi termesztésénél ez idő szerint a száraz bab termesztése lesz indokoltabb, mely egyszerűbb, kevesebb rizikóval járó és értékesítése is könnyebb. Itt azonban a fajta megválasztásánál nemcsak a fogyasztó közönség izlését kell figyelembe venni, hanem a jövedelmezőség szempontjából a bõtermőség kérdése is lényeges. Természetes, hogy e tekintetben csakis a gazdaságban végzett pontos és több évre terjedő összehasonlító kísérletek nyújthatnak biztos adatokat, de azért tájékoztatásul szolgálhatnak bizonyos mértékben a másutt végzett kísérletek is.

En például az Alföldön jó minőségű televényes homoktalajon, több év óta kísérletek szántóföldön természetesen bokorbabfajtákkal, melyeknek eredményeképpen kitűnt, hogy a kipróbált félésegek az utóbbi évek abnormis szárazságát távolról sem tűrik egyformán, sőt egyesek a minimálnál is kevesebbnek mondható termést adtak. Ezen kísérleteket annyiban tartom érdekesekeknek, hogy épp az utóbbi kedvezőtlen években végeztek és így a kipróbált babbajtáknak a szárazsággal szembeni ellenálló képességére szolgáltatnak adatokat, ami különösen az Alföldön annyival is fontosabb, mert még a normális években is szárazabb jellegű klíma a szárazságot jobban tűrő félésegek termesztését fogja indokoltá tenni.

Az 1903—1905-iki kísérletek eredményét következőkben foglalom röviden össze:

59—60. ábrák. Hizott ökrök az Ed. Seidl & Comp. steinitz-i czukorgyárának kollekcziójából. (A bécsi hizómarha kiállításon a legelső díjjal kitüntetve.)

zöttek veteményül leginkább a tengeri között (többnyire ezzel egyidőben vetve) szokás termesztetni, mely eljárás leginkább a kiscsajdákál van alkalmazásban. Nagyon természetes, hogy mint közöttek vetemény sem mennyiségileg, sem minőségileg nem ad olyan terméseket, mintha tisztán egymagában termesztjük a szántóföldön, miért is nagyban értékesítésnél jó minőségű, kiegyenlített kereskedelmi áru előállítására az utóbbi eljárás a megfelelőbb. Figyelembe kell venni ezenkívül a fogyasztóközönség izlését is, mely leginkább az apróbb, legfeljebb közepes nagyságu, gömbölyded vagy vesealaku, fehérmagvú, vékonyhéjú és kifogástalan minőségű fajtákat kedveli.

A babnál megkülönböztetjük az ugynevezett felfutó és törpe vagy bokor paszulyt; utóbbit guggonlő és gyalogbabnak is nevezik. Nagy-

viszonylag nagy a meddő tövek száma is. A közöttek veteménynek a főterményt ennyire károsítani nem szabad; a tengeri között is csak a bokorbab termesztése indokolt, különösen oly vidéken, ahol a szárazság — normális körülmények között — nem szokott túlnagy és tartós lenni. Tapasztalati tény ugyanis, hogy a paszuly, mint a szárazabb föld élelmesebb növénye, elvonja a tengeritől a vizet s így utóbbi a szárazságot sokkal hamarabb sanyli, mintha egymagában vetténék.

Felemlítendőnek tartom, hogy 1896-tól 1900-ig, tehát 4 éven át természetem törpe babot napraforgó alatt, közöttek veteményül és az időjárási viszonyok szerint kat. holdanként 150—300 kg. babtermést kaptam a 600—1000 kg.-os napraforgó termésen kívül.

A magkereskedők árjegyzékeiben, a bokorbab igen számos féléseit találjuk felsorolva,

A kísérletekre 7 fehérmagvú bokorbabfajta szolgált és pedig a legkorábbi etampesi, a javított leveletlen, Franciaország csodája, a kisthuringiai, ezer-egyért, czukorgyöngy és Vilmos csatakaró bokorbab. A kísérletek fajtánként 200—400 □-nyi területeken végeztek, a terméseredményeket azonban könnyebb áttekintés végett kat. holdjára számítottam át. A talaj, mint említettem volt, jó erőben álló barna homok és mint ilyen a babnak kissé tulla és bár minőségileg kitűnő eredményeket adott, de mennyiségileg mögötte áll a közepkötöttségű földeken — normális időjárás mellett — elérhető eredményeknek.

Az 1903-iki esztendő sem volt egészen normálisnak mondható, amennyiben a tavaszi kielégítő csapadékot már a rendesnél szárazabb jellegű nyár követte. A bab tengeri után 1899-ben istállótrágyával utoljára trágyázott földbe került. A

vetés
kötés
5 mag.
talanul
bokor
Az
kis toll
kézi
keresz
gépek
A le
etampe
(virágz
ezeket
ország
augusz
(virágz
az ezen
érése
fajta
a kis-t
mutatta
nevelt,
zítették
A ny
homokt
hogy az
tetben
mények

Legkorá
Javitott
Vilmos
Ezer-egy
Kis-thür
Czukorgy
Franczia
lésű)

A leg
korábbi
Vilmos
ezek áll
is kiseb
előtt trá
bokorba
szabad,
keves h
utáni el
helyre.
Igen
kedése
ságu, a
termeszt
szolgált
ideje, m
1903-ba
2 év elő

A virá
változás,
évben, a
8—10 na
érés —
20—22 r
A
volt kat.
Leg
Jav

vetés május hó első felében történt $50/40$ cm-es kötésben; sorvonalozó után, kapával fészkenként 5 mag. Az elvetett mag nyolczadnapra kifogástalanul kikelt, kivéve a „Franciaország csodája” bokorbabot, melynek csirázóképessége rossz volt.

Az ápolás két kapálásból és egy igen gyenge kis töltőgetésből állt. A kapálás a Planet-féle kézi kapagépekkel eszközöltetett, hossz- és keresztirányban; ezen eléggé nem becsülhető gépek jól, gyorsan és olcsón dolgoznak.

A legkorábban virágzik és érik a legkorábbi etampesi, a czukorgyöngy és Vilmos csatakard (virágzás június 20, teljes érés augusztus 24), ezeket követi a javított leveletlen és Franciaország csodája (virágzás június 28, teljes érés augusztus 30-án); legkésőbbi a kis-thüringiai (virágzás július 3, érés szeptember 18-án), míg az ezer-egyért virágzása július 4-ére, de azért érése már augusztus 31-ére esett. Valamennyi fajta a tiszta bokorbab jellegével bírt, kivéve a kis-thüringiait, melynek hajtásai a felfutásra mutattak hajlamot és részben szétterülő indákat nevelt, melyek a sorok közötti járást megnehezítették.

A nyári száraz forróságot — különösen a homoktalajon — a bab is megérezte, de hogy azért az egyes fajták viselkedése e tekintetben mily eltérő volt, kitűnik a terméseredményekből.

	Termelt 1903-ban kat. holdanként
Legkorábbi etampesi	987.2 kg.
Javitott leveletlen	944 „
Vilmos csatakard	864 „
Ezer-egyért	538.4 „
Kis-thüringiai	380 „
Czukorgyöngy	216 „
Franciaország csodája (hibás ke- lésű)	92 „

A legjobb eredményeket adta tehát a legkorábbi etampesi, a javított leveletlen és a Vilmoscsatakard bokorbab. A szárazságnak ezek állottak ellent legjobban és talajigényeik is kisebbek, figyelembe véve azt, hogy öt év előtt trágyázott földbe kerültek. Igaz, hogy a bokorbabot frissen trágyázott földbe vetni nem szabad, mert különben igen buja növekedéssel kevés hüvelyt köt, de azért mégis a trágyázás utáni első, második évben kerül a legjobb helyre.

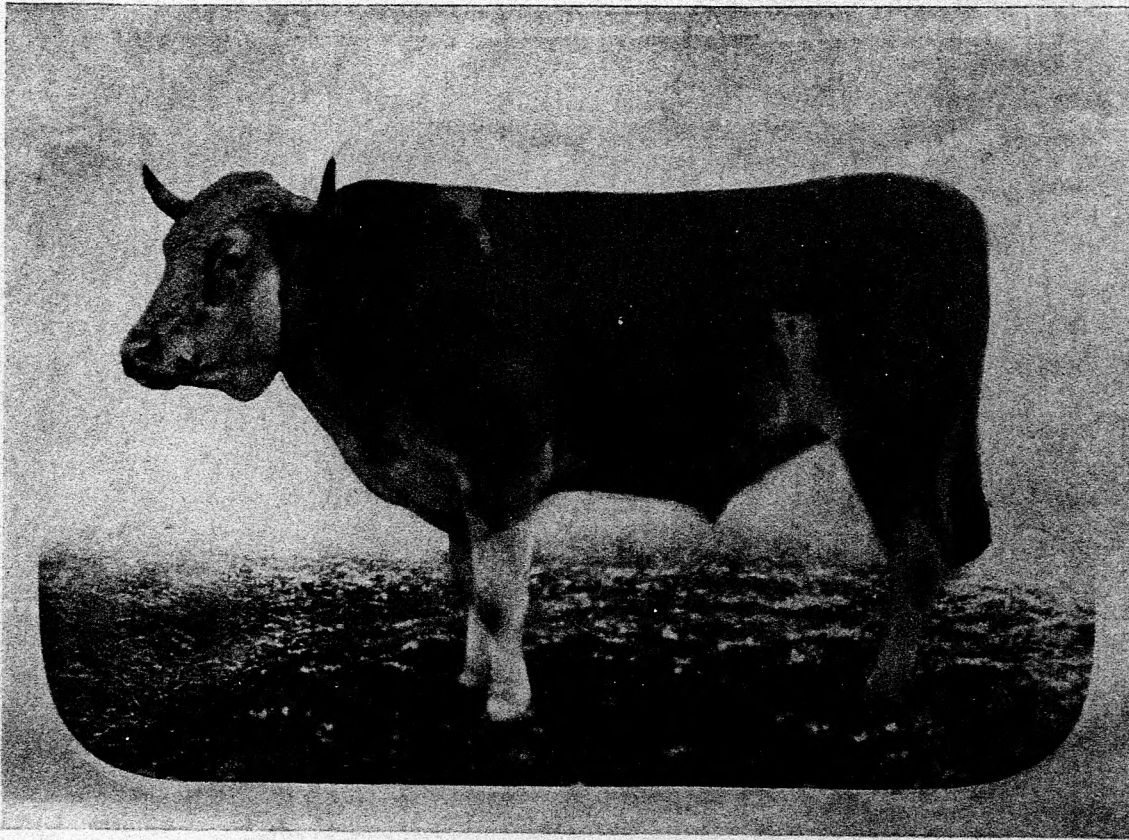
Igen érdekes már most ezen féleségek viselkedése az 1904—1905-iki közismert szárazságu, aszályos esztendőben. A folytatólagos termesztésre az 1903., illetve 1904. évi termés szolgált vetőmagul. 1904 és 1905-ben az ültetés ideje, módja, az ápolás stb. épp olyan volt, mint 1903-ban. 1904-ben szintén 5 év előtt, 1905-ben 2 év előtt trágyázott földbe került a babvetés.

Vilmos csatakard	275 kg.
Czukorgyöngy	198 „
Franciaország csodája	176 „
Kis-thüringiai	28.8 „
Ezer-egyért	26 „

Az 1903-ik esztendőhöz viszonyítva a szárazság hatása minden fajtánál meglátszott, de azért az etampesi bokorbab felette áll e tekintetben az összes termelt féleségeknek. A szárazságot legjobban állta, míg a kis-thüringiai

és izletességénél fogva. Megfőzve — még az 1905-iki termés is — vajpuhaságu volt.

Nem hallgathatom el azonban a 3 évi termesztésnél szerzett ama tapasztalatot, hogy a bokorbabféleségeknek eredetileg rövid hajtásai lassanként a felfutás hajlamait mutatják, vagyis ismételt utántermelt mag használatánál, többé-kevésbé megnyulnak és a földön szétterülnek, igaz, hogy ezen megnyuló hajtások meddők, de nagyon ártalmasak azért, mert a tápláló

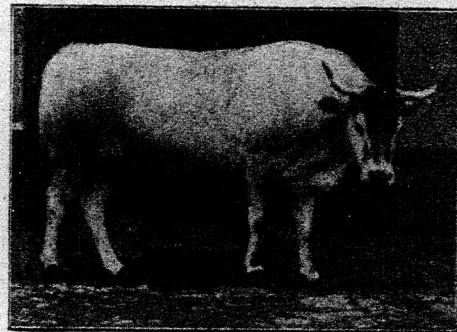
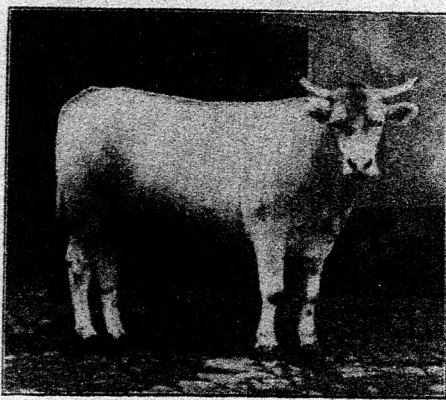
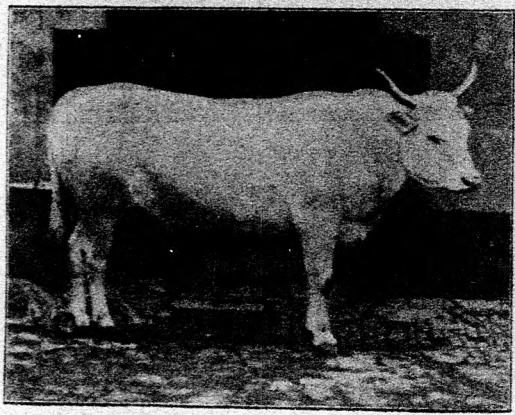
61. ábra. Bárány, hizott szimmentháli ökr, tornyai Schosberger báró nagy-kartali tenyészetéből.

és ezer-egyért törpebab csaknem teljesen meddők maradtak, illetve magvatlan hüvelyek elszáradtak.

Az 1905. évi eredmények még kedvezőtlenebbek, mert közismert dolog, hogy ebben az évben már a föld téli nedvessége is igen csekély volt s így a növények a nyári szárazságtól még többet szenvedtek, mint 1904-ben. A legkorábbi etampesi bokorbab kat. holdanként 384 kg.-ot, a javított leveletlen 248 kg.-ot adott, míg a többi fajták csak 20—40 kg. közötti termést adtak. Vagyis a „legkorábbi etampesi” és másodsorban a „javított leveletlen” még ezen abnormis száraz évben is, türethetően bir-

anyagok nagy részét elvonják a növény törzsén fejlődő hüvelyektől, ami a termés csökkenését vonja maga után; másrészt a sorok közötti járást is jóformán lehetetlenné teszik. A vetőmag termesztésénél tehát erre tekintettel kell lenni és a vetőmagnak szánt hüvelyeket csakis a rövid hajtású bokros tövekről szabad szednünk s ezeknek is csak a legfejlettebb, leg-egészségesebb hüvelyeit. Ebben az esetben az elfajtazás veszedelmétől tartanunk nem kell és a törpe paszulyt eredeti bokros állapotában fentarthatjuk.

Kísérleteinknél a paszulyt $50/40$ cm-es kötésben, sorvonalozó után fészken ültettük

62—64. ábrák. Hizott ökrök May testvérek magyar-bródi uradalmának kollekcziójából.

A virágzás és érés sorrendjében nem volt változás, kivéve azt, hogy az utolsó két száraz évben, a virágzás a lassabb fejlődés folytán 8—10 nappal későbbre esett, ellenben a teljes érés — a részbeni kényszerérés folytán — 20—22 nappal előbb állt be, mint 1903-ban.

A terméseredmény 1904-ben következő volt kat. holdanként:

Legkorábbi etampesi	532 kg.
Javitott leveletlen	280 „

között a szárazsággal és legalább a termesztési költségeket térítette meg.

Ezen három évi kísérlet alapján kétségen kívül kitűnt, hogy különösen az ugynevezett „legkorábbi etampesi” törpebab olyan féleség, mely még igen száraz években is türethető, normális időben pedig nagy terméseket képes szolgáltatni. Emellett a fogyasztók igényeinek is megfelel, úgy alakjánál (közepes nagyságu vesealak), mint fehér színénél, vékony héjánál

fészkenként kapa után 5 magot rakva. A vetés ezen módja a szántóföldi termesztésnél kissé hosszadalmas és költséges. Épp ezért 1905-ben összehasonlító kísérletet tettem a fészek és sorvetés között és pedig a „javított leveletlen” babbal. A kísérletre 2 év előtt trágyázott $1/2$ k. holdas parcella szolgált.

A sorvetés Viktoria-drillel történt 40 cm. sortávolságra, kat. holdanként számítva 56 kg. mag felhasználásával, úgy, hogy a sorokban a

mag 6—8 cm-re feküdt egymástól s így a későbbi ritkítást elkerülhettük. A fészkes ültetésnél a már leirt módon jártunk el; a vetőmagszükséglet k. holdanként 36 kg.-t tett ki. A kelésben, virágzásban, érésben a kétféle vetési módnál eltérés nem tapasztaltott. Megjegyzem, hogy az ápolás is egyforma volt mindkét parcellán, azzal a különbséggel, hogy a fészkes vetést a Planet kézi kapálással hossz- és keresztirányban kapálhattuk, a sorvetést ellenben csak a sorok irányában. A k. holdankénti termés az 1905-iki kedvezőtlen időben következő volt:

vetőgéppel vetve ..... 275.5 kg.
fészkesen ültetve 272

A kétféle vetési mód tehát a termés nagyságában (és minőségében) különbséget nem okozott. Nézetem szerint nagybani természetnél, bátran használható a mindenesetre egyszerűbb s gyorsabb sorvetés a fészkes-ültetés helyett. Utóbbi inkább a cserepesedésre haj-

trágyázatlan részen ..... 384 kg.
szuperfoszfátos részen ..... 256 „
szuperfoszfátos + káli-trágyás
részen ..... 338 „
káli-trágyás részen ..... 304 „

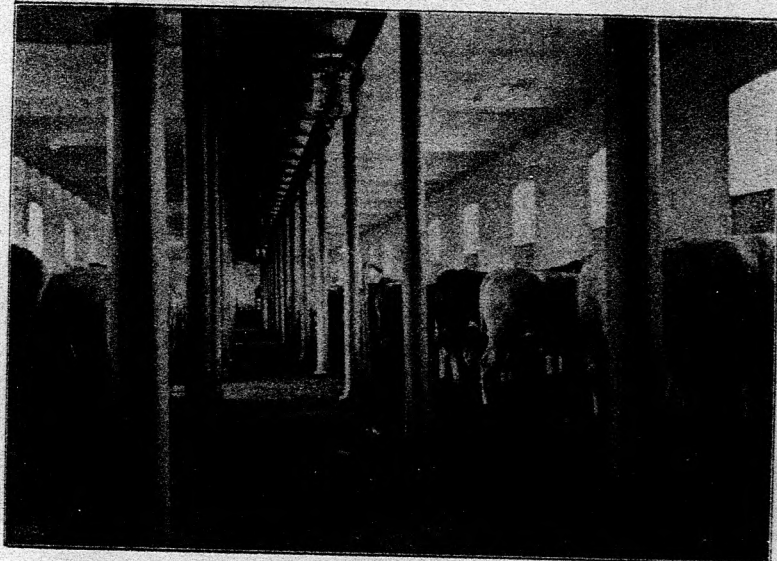
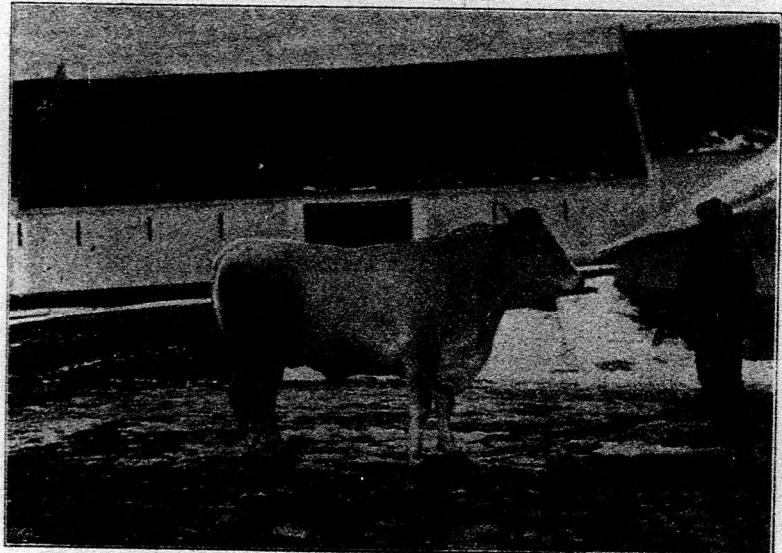
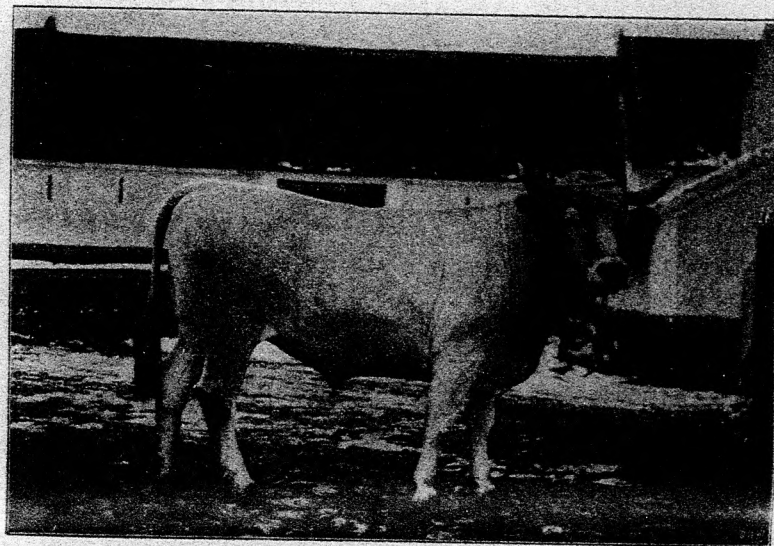
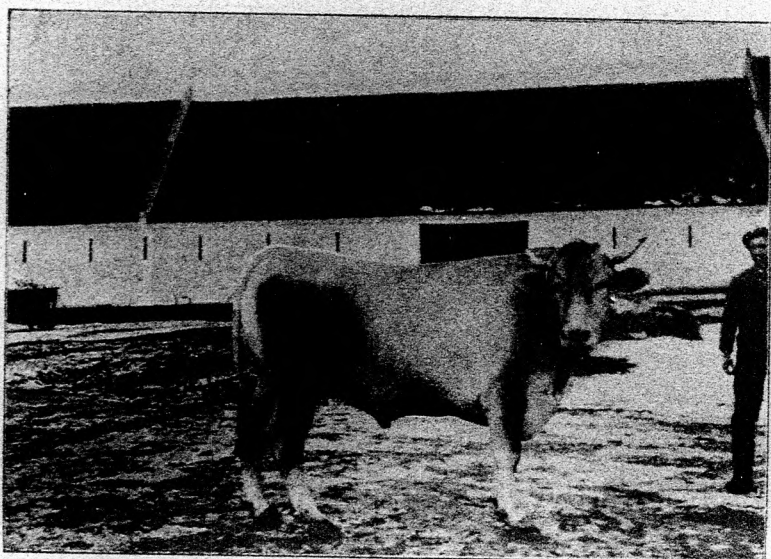
A műtrágyás bab kivétel nélkül kevesebbet adott, mint a trágyázatlan, minek oka abban keresendő, hogy a műtrágyás részek bujábbban nőző növényei erőteljesebb növekedésük arányában több vizet vontak ki a talajból s így a szárazságot később fokozottabb mértékben szenvedték, mint a trágyázatlan részek kezdetől fogva kevésbé izmos növényei. Kiténik azonban fenti kísérletből az is, hogy a hüvely és magfejlődés szempontjából az egymagában adott foszfortrágya hatott legrosszabbul és a káliummal együtt adta a legjobb eredményeket jéleül annak, hogy a légygyűjtő növényeknek homoktalajon való műtrágyázásánál a káli-trágyákra is kiváló gondot kell fordítani.

Kerpely Kálmán.

a határzárak feloldásának szükségessége fenn nem forog" s továbbá, „hogy a termelőknél alkalom nyújtassék arra, miszerint a fogyasztókkal közvetlen érintkezésbe lépve, Bécs város élelmezésének érdekei beható módon előmozdítottassanak”.

A kiállítás későn kezdeményeztetett. Az csak az elmúlt év december havában lett kiírva s így a hizlalóknak alig volt idejük arra elkészülni. Tudvalevőleg a szarvasmarhának kibizási ideje 6—8 hónap, sertésé pedig 5—7 hónap, miután pedig a kiállítás csak decz. hónapban lett publikálva, a hizlalóknak alig maradt valamivel több idejük három hónapnál az előkészületek megtételére.

Főképpen ezen körülmény okozta azt, hogy a szarvasmarhakiállítás Magyarországon nem volt oly mértékben képviselve, mely mértékben kellő előkészület mellett bizonyára képviselve lett volna. Ha azonban — az idő rövidsége folytán — kiállításunk szarvasmarhákban nem

65—68. ábrák. Hizott ökrök Offermann & Comp. drunowitzi cukorgyárának kollekcziójából.

landó talajokon írhatna jelentőséggel, ahol a fészkenként együtt fekvő 5—6 csirázó mag az esetleges kérges könnyebben törő át, mint a soros vetésnél egyenként fekvő mag. Utóbbi bajon különben a sűrűbb vetéssel is segíthetünk, melyet azután az első kapálás alkalmával megritkíthatunk.

Ugyancsak 1905-ben kísérletet tettem 1/2 k. holdon a legkorábbi etampesi bab műtrágyázásával is olyan földben, mely 1901-ben kapott utoljára istállótrágyát; a műtrágyák a föld tavaszi megmunkálása előtt szórattak ki, a vetés pedig sorvetőgéppel történt következő beosztás szerint: 200 □-l trágyázatlan, 200 □-l 25 kg. 18%-os szuperfoszfátot, 200 □-l ugyanannyi szuperfoszfát és 20 kg. 40%-os káli-trágyát, 200 □-l 20 kg. 40%-os káli-trágyát kapott. A terméseredmény k. holdjára átszámítva következő volt:

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Hizóállat- és halkiállítás Bécsben.

I.

Mint az a „Köztelek” olvasói előtt ismeretes, a bécsi gazdasági egyesület a bécs-st.-marxi központi marhavásár csarnokaiban f. hó 6., 7. és 8-án nagyszabású osztrák és magyar hizómarha és halkiállítást rendezett.

A kiállítás eszméjét az osztrák földmívelésiügyi minisztérium pendítette meg, azon célú tartván szem előtt, hogy „beigazoltassék, miszerint az ausztriai és magyarországi hizlalók képesek a belföldi (ausztriai) és főképpen Bécs város fogyasztásának igényeit kielégíteni s hogy

volt olyan, mint amilyen az lehetett volna, mégis úgy kvantitás, mint minőség dolgában fényesen meg lett döntve azon utópikus gondolkozásmód, melynek Lueger bécsi polgármester a kiállítás megnyitása alkalmával mondott beszédjében kifejezést adott. Arra utalt ugyanis a polgármester, hogy Bécs város fogyasztásának magát a külföldi (értsd Magyarországot is) termeléstől emancipálnia kell, s arra kell törekedni, hogy azt a belföldi (ausztriai) termelés legyen képes fedezni. Hogy milyen utópia ez, azt a kiállítás eléggé megmutatta. Mert a néhány bécsi, illetve bécsvidéki, alsó-ausztriai és morvaországi — Bécshez közel fekvő — cukor- és szeszgyárnak állataitól, valamint a bécsvárosi „átvevő hivatal” által nagy erőfeszítéssel és pénzáldozattal összehozott karinthiai és stájerországi csoportjaitól eltekintve, a kiállítás újlag beigazolta azt, miben jőzán gondol-

kozásu é
soha sem
sénél az
ország.
mesterke
és remélj
seink a s
okosabb
állatbeho
nének, h
hogy Ma
legyen ké
ellátni!

A kiáll
földmivel
kiállítási
mondott
zattal a
hogy a m
melyek a
illa'beho

szem előtt.
szükségte
beigazolta.

A szarv
gyári ökr
magasabb
adatott: az
ország) cz
nyörű gal
kitüntette.
érményert
Robert &
Offermann
főherczeg
báró tavar
Baer Richa
cziójáért.

Az ura
érmét kap

kozásu és kellő tájékozottsággal bíró ember soha sem kételkedett, hogy Bécs város élmezésénél az egyedül számba jövő faktor: *Magyarország*. Hiába való dolog ez ellen minden mesterkedés! Ausztria fogyasztása reánk van és reméljük, hogy reánk lesz utalva s ellenseink a saját jól felfogott érdekükben sokkal okosabban cselekednének, ha a magyarországi állatbehozatal elé nehézségeket nem gördíténének, hanem ellenkezőleg arra törekednének, hogy Magyarország minél intenzívebb módon legyen képes az osztrák piacot hizómarhával ellátni!

A kiállítást folyó hó 6-án Buquoy gróf osztrák földmívelésügyi miniszter nyitotta meg. Pirkó kiállítási elnök üdvözlő beszédében köszönetet mondott a miniszternek azért, hogy nagy áldozattal a kiállítás rendezését lehetővé tette s hogy a miniszter ellentállt azon törekvéseknek, melyek a monarchia déli és keleti határainak az állatbehozatal céljából való megnyitását tartották

dalma, *Stein testvérek* hátorkezi nagybérlete 24 darabból álló szimmenthali keresztezésű kollekcziójáért és *Tornyai-Schosberger* báró nagykartali uradalma; tiszteletdíjat *Springer* Gusztáv báró bucsányi uradalma, valamint *Popper Albert*, nagyfödemesi, kollekcziója; diszokmányt: *Schaumburg-Lippe* herceg, *Verőcze*; *Bottlik János*, *Ipoly-Kürt* és az ismert osztrák agrárius: *Hohenblum-Simitsch* lovag. Elismerő okmányt kapott *Nirnsee Ferencz* ajkai nagybirtokosnak 5 darab tarka ökréből álló kollekcziója.

Egyes állatokért kitüntetést kaptak: *Bottlik János*, *Ipolykürt*; *Schaumburg-Lippe* herceg, *Verőcze*; *Tornyai-Schosberger* báró, *Nagykartal*; *Popper Albert*, *Nagyfödemes*; *Springer* Gusztáv báró, *Bucsány* és *Stein testvérek*, *Bátorkezi*; valamennyi ezüst érmet.

A bikák között legelső helyen említendő a bábolnai ménésbirtok szimmenthali bikája (tiszteletdíjat nyert); diszokmányt kapott *Buquoy*

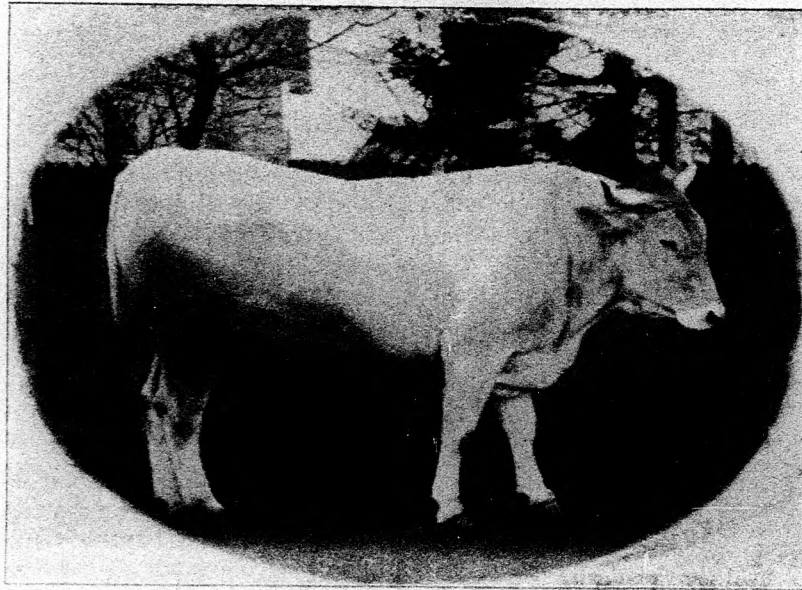
szágos és nemzetközi mezőgazdasági kiállítás lesz; ezen nemzetközi kiállítás tejjgazdasági részét a kongresszus szervező-bizottsága fogja rendezni.

A kongresszus szabályzata főbb pontjaiban a következő:

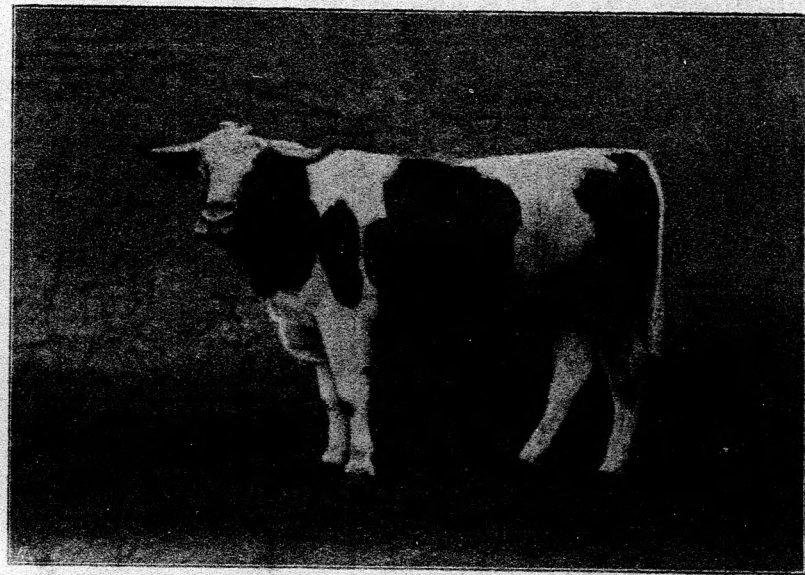
Kongresszusi tag lehet az, ki a rendező bizottság főtákarának (czime: M. le Dr. A. J. Swaving, Lange Voorhout 88 à La Haye, Pays-Bas) részvételét bejelenti s a 10 frankban megállapított tagsági díjat 1907. évi aug. hó 1-éig nevezett kongresszusi főtákarának beküldi. A tagsági igazolvány a kirándulások, gyűlések és ünnepélyekre való részvételre feljogosít.

Egyesületek, szövetségek, tejkisérleti állomások, tejjgazdasági szakiskolák s tejjgazdaságok is lehetnek a kongresszusnak tagjai, kiküldöttjei a kongresszuson részt is vehetnek; a tagsági díj azonban minden egyes kiküldött után fizetendő.

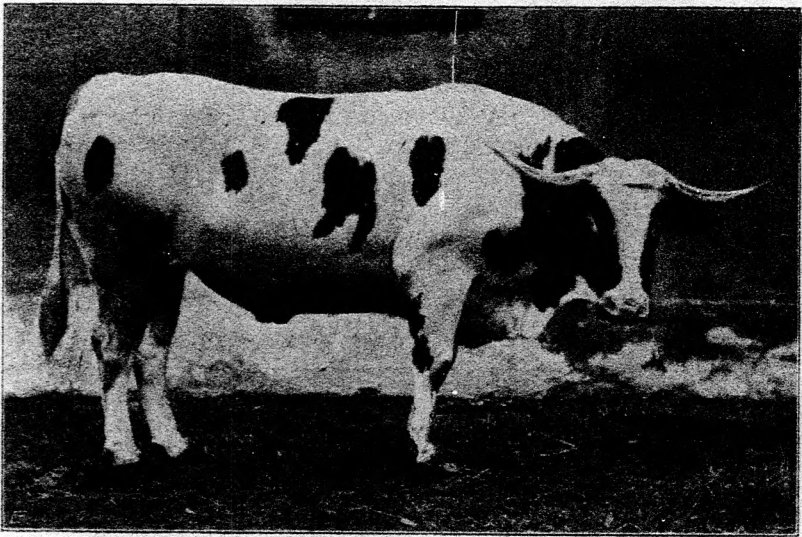
A kongresszus tagjai sz értekezések, s a

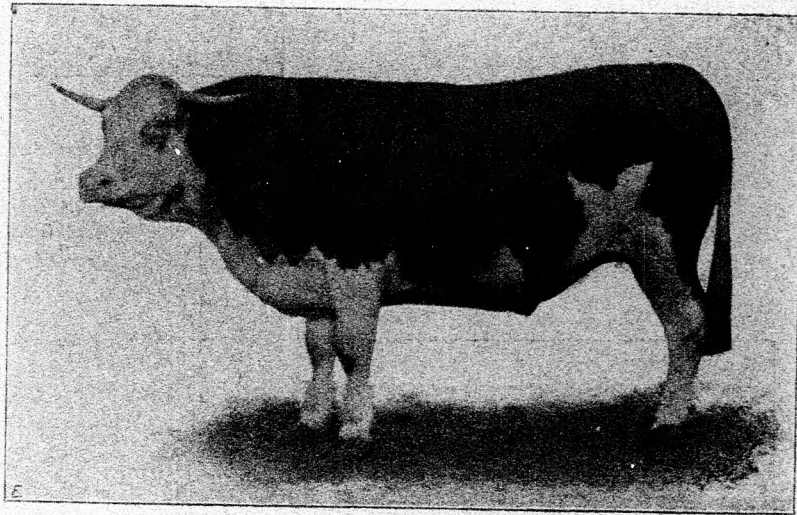
69. ábra. Hizott ökrök *Robert & Cie. Gross-Seelowitz* cukorgyárának kollekcziójából.

71. ábra. Hizott ökrök *Springer* Gusztáv báró bucsányi uradalmának kollekcziójából.

70. ábra. Hizott ökrök *Schaumburg-Lippe* herceg verőczei uradalma kollekcziójából.

72. ábra. Hizott ökrök *Ad. Ig. Mauthner & Sohn* Wien kollekcziójából.

szem előtt. Hogy ezen törekvések alaptalanok és szükségtelenek, azt, ugymond, a kiállítás fényesen beigazolta.

A szarvasmarha kiállítás első csoportjában a gyári ökrök osztályában az első díjjal, a legmagasabb kitüntetéssel, mely ezen kiállításon adatott: az *Ed. Seidl & Comp.* stenitzi (Morvaország) cukorgyárának 54 darabból álló gyönyörű galicziai és lavantali kollekcziója lett kitüntetve. A gyári ökrök csoportjában aranyérményertek: *Strakosch-féle* cukorgyár *Hohenau*, *Robert & Co.* cukorgyára, *Gross-Seelowitz*; *Offermann & Co.* cukorgyár, *Drunowitz*; *Frigyes* főherceg tiszteletdíjat kapta *Stummer* Ágoston báró tavarnoki cukorgyára, diszokmányt kapott *Baer Richard*, *Bánkeszi*, 14 darabból álló kollekcziójáért.

Az uradalmi ökrök kollekcziójában aranyérmet kapott: *May testvérek* magyarbródi ura-

gróf szimmenthali bikája, bronzérmét *Lichtenegger Gyula* szegedi nagybérlőnek berni bikája. *Vass Jenő*.

TEJGAZDASÁG.

Rovatvezető: *Sierbán János*.

A III. nemzetközi tejjgazdasági kongresszus.

A III. nemzetközi tejjgazdasági kongresszus szervező-bizottsága felhívást intézett az érdekelt intézmények, egyesületek és szövetségekhez, melyben arról értesít, hogy a kongresszus 1907. évi szeptember havában Hágában fog ülésezni.

A kongresszus alkalmával Hágában egy or-

kongresszusra vonatkozó egyéb kiadványokat ingyen kapják.

A kongresszus munkarendjét a szervező-bizottság állapítja meg. Ezen bizottság feladata mindenben eljárni, mi a kongresszus előkészítése és szervezéséhez szükséges; a bizottság elnököl a közgyűléseken, átveszi és kinyomtatja a kongresszusi jelentéseket.

A kongresszus 3 osztályban fog működni:

A) osztály: Törvényhozás és rendszabályok. B) osztály: Tejhigiéna. C) osztály: Tejjgazdasági ipar.

Mind egyik osztály részére külön irodát fognak szervezni.

A szervező-bizottság megállapodott abban, hogy a kongresszuson a következő kérdéseket veszik tárgyalás alá:

Az A) osztályban:

A tej, vaj és sajt vegyelemzése egyenlő eljárás szerint.

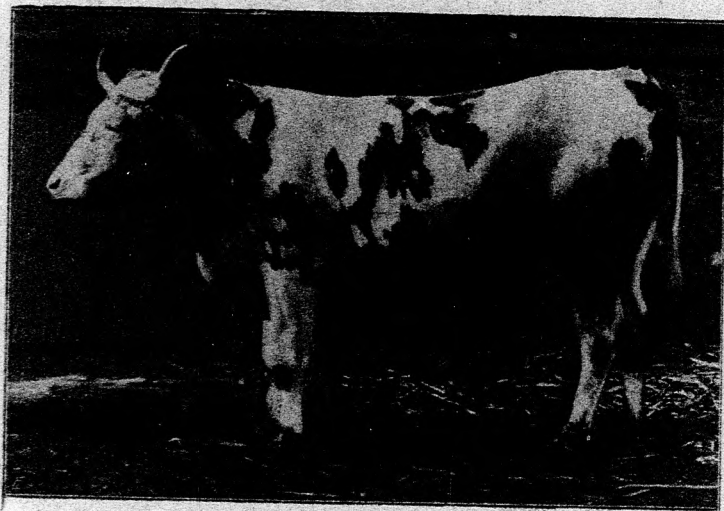
A tej és melléktermékeinek ellenőrzése körül is minden országban egyformán járjanak el, úgy a termelési helyen, mint a vásárokon.

dendők. Ezen korai beküldés már azért is szükséges, hogy a szervező bizottság kellő időben a fordításokról gondoskodhasson.

Az 1907. évi január hó 1-e után beérkező jelentések kinyomatására nézve, valamint az azokat felőlelő kérdéseknek az osztályokban való

Az egyes osztályok működése csak irodai uton fog rendeztetni a szervező-bizottság által megállapított tárgysorozat alapján.

A gyűléseken való felszólalások, az értekezések szerzőinek kivételével, legfeljebb 10 percig tarthatnak. A felszólaló ugyanazon ülés-

73-74. ábrák. Hízott ökrök Timföld Vilmos szakolczi kollekcziójából.

Milyen legyen a vaj és a sajt ellenőrzése? A tejgazdaságok ellenőrzése kinek legyen a feladata s ezen ellenőrzés mire terjedjen ki.

A B) osztályban:

Milyen feltételeket kell a tej nagybani és kicsinybani eladása körül az egészségügy szempontjából megvalósítani?

A közfogyasztásra szánt tej, de különösen a gyermektej milyen legyen?

A tejnek a tejgazdaságokban való pasztörizálásáról s azon feltételekről, melyek mellett a lefőlőzött és pasztörizált tej a gazdáknak visszaadandó.

A tej sterilizálásáról hosszabb és jobb eltar-tása szempontjából.

A tejszarnokokról.

A higiena az istállóban a tejtermelés szempontjából.

A tuberkulózisra reagáló tehén tejének ártalmasságáról.

A C) osztályban:

A tiszta tejkultúrákról a vaj- és sajtgyár-tásnál.

A vaj viztartalmának okairól.

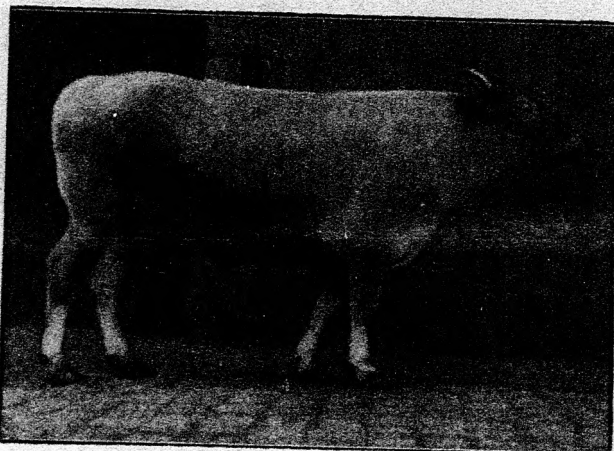
A vaj konzerválásáról.

Azon eredményekről, melyeket a vaj minőségé-nek javítása körül eddig elérték.

A jelentések és értekezések, valamint a kon-

tárgyalására nézve a kongresszusi szervező-bizottság felelősséget nem vállal.

A kongresszus részletes programja s osztályok szerinti összeállítása, továbbá a kirándulások részletezése 1907. évi április hó 1. előtt fog közzététetni.

75. ábra. Hízott ökr L. Harmer & Co. spilberni szeszgyárának kollekcziójából.

A kongresszus mindennap tart üléseket, még pedig vagy közgyűlést vagy osztályüléseket; két közgyűlést azonban okvetlenül fog tartani,

ben, ugyanazon tárgyhoz legfeljebb 2-szer szólhat hozzá. Ezen szabály alól csakis az osztály vezetőse adhat felmentést.

A kongresszus hivatalos nyelve a francia, a francia nyelven kívül azonban német, holland és angol nyelven is lehet felszólalni.

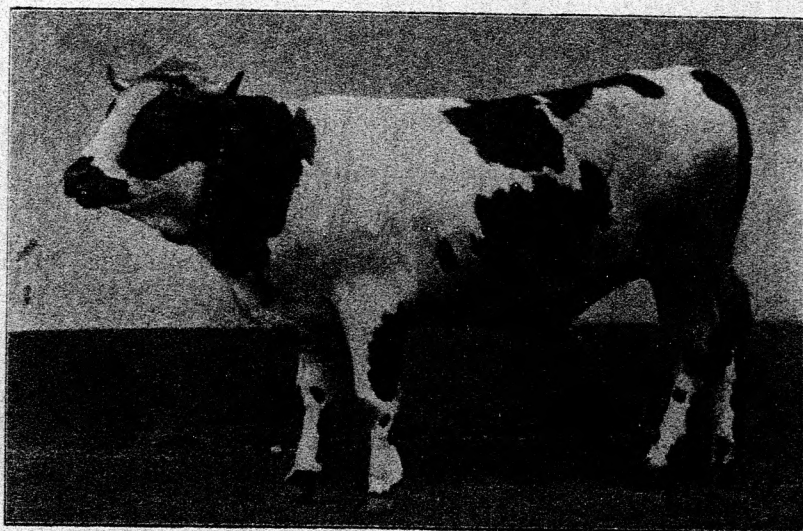
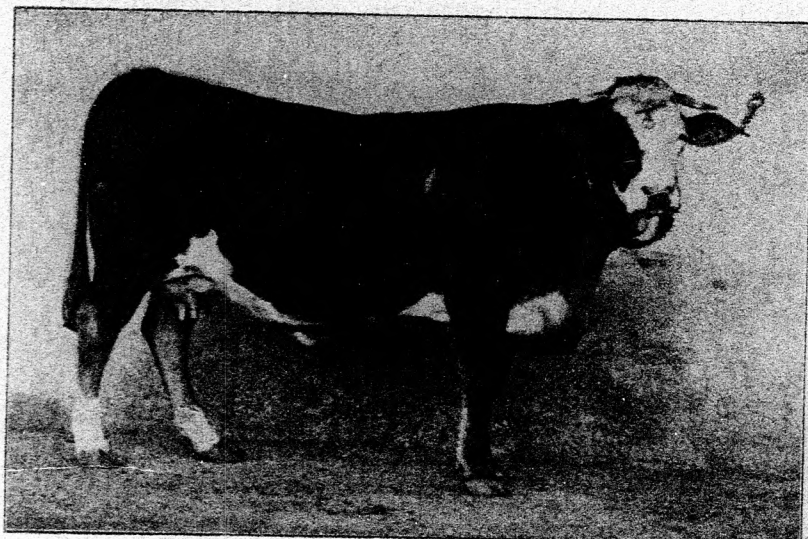
Az idegen nyelven felszólalók felhivatnak, hogy felszólalásukat már eleve az osztályirodával közöljék, hogy az még az ülés alatt francia nyelven is közölhető legyen.

A kongresszusra vonatkozó jelentés könnyebb és helyes szerkesztése szempontjából kívánatos, hogy a felszólalók felszólalásuk tárgyát, félreértések kikerülése végett, közvetlenül minden ülés után az osztály irodájában adják le, mert ellenkező esetben a titkárok feljegyzései fognak a jelentés szerkesztésénél irányadóul felhasználhatni.

Az egyes osztályok vezetőit a kongresszus szervező-bizottsága jelöli ki, s ezek mellett külföldieket is vesz fel.

A kongresszus záró közgyűlésén az egyes osztályokban letárgyalt s a szervező-bizottság által összeállított határozatok elfogadása fölött dönt.

Az érdekelt szakintézetek, tejgazdasággal foglalkozó egyesületek és szövetkezetek, tejgazdaságok és szaktérfaoknak a III. nemzetközi

76-77. ábrák. Hízott ökr és tehén a Karl Weinrichsche dobreniczi uradalom kollekcziójából.

gresszus összes közleményei hollandi, francia, német és angol nyelven fognak kiadatni.

A jelentések, illetve értekezések lehetőleg 4 nyomtatott oktáv oldalnál terjedelmesebbek ne legyenek s legkésőbb 1907. évi január hó 1-ig a fent jelzett kongresszusi főtábornak bekü-

lyet a megnyitás napján s egyet a kongresszus utolsó napján.

A kongresszus tartama alatt kisebb kirándulások rendeztetnek; a bezárás után egy 2-3 napig tartó nagy tanulmánykirándulás van tervbe véve.

tejgazdasági kongresszus fenti tárgysorozatát melegen ajánlom figyelmükbe.

Ránk különösen nagy fontossággal bír a nemzetközi tejgazdasági kiállítás. Az 1905. évben Liègeben tartott ilyen nemzetközi kiállítás alkalmával meggyőződtem arról, hogy Magyarország

tejtermékiállítás kiállítás kell jelezőző földdel felelni.

Alljan a tejszöv az erdőbe a ki sen spe iránti k fog.

Elősz mes

A fen január közölt j teteleit, nek, se bebizon mitást i

1. Földbe
2. Talaj
3. Trágya
4. Sorve
5. Sarab
6. Kiszé
7. Behor
8. Elrak
9. Általá
10. Forgó

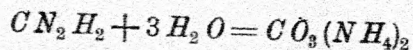
538 q. oz
Helyes 6
(A ré
lembe?
Ha a
volna, a
= 988
tési köl
répa utá
Anna
a termé
számítá
kedjem.
a körül
földre
a trágy
is csak
tanár u
költsége

Göz
göz

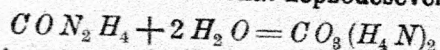

A kalciumcianamid sorsa a talajban. A kalciumcianamid a cianamidból származik, melynek kalciumvegyülete. Kétséget nem szenved, hogy a növény e vegyületet közvetlenül fel sem veszi, annál kevésbé, mert mérgező hatásu, de kétségtelen, hogy a talajban átváltozik és felbomlik, amely folyamatok következtében nitrogénje a növény által hozzáférhetővé válik. Nagyon valószínű, hogy átváltozása abban áll, hogy ammoniákegyületté alakul, amely feltevést az a kísérleti tapasztalat is látszik igazolni, hogy a kalciumcianamid, illetve cianamid vízzel borítva ammoniákegyületet szolgáltat. E folyamat lényegét vízfelvétel képezi s leggyorsabban a következő kémiai egyenlettel fejezhető ki:

fentebbiek szerint e folyamat azonos a huyanyból képződő ammoniumkarbonát képződésével, mely

bakteriumok közreműködésével létesül.

A kérdés az volt, hogy a méz-nitrogén, illetve a cianamid a talajban bakteriumok közreműködése által változik-e át.

A kísérletek alkalmával mindenekelőtt kiderült, hogy a cianamid rendkívül mérgező hatásu és 0.1%-os oldata czukoroldatban (egyéb nitrogénvegyületek hozzáadása nélkül) mikroorganizmusok kifejlődését teljesen megakadályozza. Ammoniak ilyen oldatokban nem képződik. Epp úgy nem képződött ammoniak czukrosvizken, ha ahhoz a szükséges ásványi alkotórészeket adták és bele méz-nitrogént habartak fel, de a mikroorganizmusok kifejlődését kloroform vagy karbolsav hozzáadása által megakadályozták.

Ellenben ki lehetett mutatni az ammoniak jelenlétét az ilyen oldatokban akkor, ha azokhoz antiszeptikus hatásu vegyületeket nem adtak és a szántóföldi talaj alakjában beállott csirái az organizmusoknak kifejlődtek. Ez alkalommal teljesen mindegy volt, hogy a méz-nitrogén-oldat lugosságot szén-sav bevezetése és felfőzés által megszüntették-e, vagy pedig nem. Másrészt sikerült az ammoniak kimutatása eredetileg egészen nitrogénmentes czukoroldatokban, melyek talaj hozzáadására erjedésnek indítottak.

Mindazonáltal a kísérletek, amelyek részint helyszűke, részint másfelől egyéb sürgős természetű teendők következtében eléggé behatók nem lehettek valószínűvé teszik, hogy a méz-nitrogénnek a talajban végbemenő átalakulásánál ammoniakot képező organizmusok szerepet játszanak. A tápoldatban később dusan tenyészték a penészgombák; salétromsavképződést kizárt az oldat kémiai összetétele. A talajban természetesen a cianamidból képződött ammoniak éppen úgy alakulhat salétromsavvá, mint az egyéb forrásokból származó.

Trágyázási kísérletek méz-nitrogénnel. A kísérlet főcélja annak megállapítása volt, hogy a méz-nitrogén már mások által is megfigyelt káros hatása a növényzet fejlődésére a fennforgó talajviszonyok között meddig tart. Ismeretes, hogy a friss méz-nitrogén-trágyázás a növények növekedését, illetve fejlődését nagy mértékben gátolja, sőt a finom trágyázott földben a magvak ki sem csirázhatnak. Ez okól a méz-nitrogént a vetést megelőzőleg bizonyos idővel kell elhínteni, hogy a vetés idejéig ártalmas hatása elmúljen.

7 egyenként 10 m² területű parcella előkészített. Az összes parcellák a télen istállótrágyával megtrágyáztattak. Az I. számú parcella egyéb trágyázásban nem részesült, a többiek márczius 26-án 1800 gramm méz-nit-

rogénnel megtrágyáztattak, mely azonnal sekélyen aláakartattott. Kísérleti növényül kitűnő csirázóképességű Golden thorpe árpa használtatott, melyből minden parcellán 4000 szemet tiz sorban 20 cm. távolságban elvetettek. A vetés az I. és II. parcellán azonnal a méz-nitrogén elhíntése után, a III. parcellán 1, a IV-en 2, az V-en 3, a VI-on 4, a VII-en 5 hét múlva történt.

Az eredmény a következő volt: az I., III., IV., V., VI. és VII. parcellán az árpa kicsirázása teljesen normális volt. A II. számú parcellán ellenben a magvaknak csak csekély száma csirázott és pedig csak a szélső sorokon és a parcella keskenyebb végén levők. Azonkívül a csirázása a II. parcellán rendkívül elnyújtott, az I. számúhoz képest, mintegy tiz nappal. A friss méz-nitrogén-trágyázás ártalmas és káros hatása a II. számú parcellán tehát rendkívül feltűnően mutatkozott. A fennforgó talaj és időjárási viszonyok között azonban már egy hét leforgása alatt a méz-nitrogén minden káros hatása megszűnt. A talaj meglehetősen kötött, de sekély agyagos lösz volt.

A méz-nitrogén hatása szemmel láthatólag mutatkozott, miután a növényzet sötétzöld színű volt. E zöld szín annál világosabb lón és az I. számú parcellán lévő növényzet normális sárgászöld szíréhez annál jobban közelített, minél hosszabb idő telt el a vetés és a trágyázás között.

A terméshozam nem határozott meg. Ellenben a learatott árpában néhány analitikai meghatározást végeztek. Megállapítottak 1000 szem sulya, a csirázóképesség, továbbá nedvesség- és fehérjetartalmuk.

A talált különbségek nemcsak a különböző, illetve az eltérő időben adott trágyázásnak, hanem a különböző vetési időnek és ennek megfelelőleg különböző hosszú tenyészidőnek is tulajdonítandók. Az aratás az I., III. és IV. parcellán július 21-én, a II., V., VI. és VII. parcellákon július 29-én történt. A II. parcella árpájának így kiszámított tenyészideje különben is hosszú, miután e parcellán a magvak csirázása késedelmes volt s ennek megfelelőleg a kiszámított tenyészidő legalább is 10 nappal volna megrövidítendő.

A tenyészidő rövidülésével jelentékenyen csökken a szemek sulya. Megjegyzendő, hogy a tenyészidő rövidülésével a szalma hossza is azzal párhuzamban rövidül. A tenyészidő rövidülésével a szem alakja mindinkább távolodik a normális alakú teltségtől, minél rövidebb volt a tenyészidő, annál karcsubb lett a szem.

Emellett a VII. számú parcellán természetesen árpa, melynek tenyészideje a legrövidebb volt, szemsulya még mindig meglehetősen magas. Az I. és II. számú parcella árpái az első pillanatra látszólag nem követik ezen törvényszerűségeket s ezek közül egyazon vetési idő mellett a II. számú árpája később aratott le, mint az I. számúé. Ezen kivétel azonban csak látszólagos, mert a II. számú parcellán volt árpa, mint az már előzőleg is kiemeltetett, jóval később csirázott, mint az I. számú parcellán volt; továbbá, mert a virágzás a II. sz. parcellán jóval később vette kezdetét, mint az I. számun, úgy, hogy a magképződés és a magérés között sokkal csekélyebb idő telt el, a magérés sokkal rövidebb idő alatt következett be; a II. számú parcellán a nitrogén-trágyázás és a nagy növénytavolság késleltette a virágzás bekövetkezését. A nagy növénytavolság a rövid érési idő hátrányos következményeit a magvak sulyára nézve talán csökkentette is.

Épp úgy mint a nitrogén-trágyázás, a tenyészidő rövidítése is hatást gyakorolt az árpák fehérjetartalmára. Magától értetődik, hogy az árpának aránylag annál fehérjedusabbnak kell lennie, mennél karcsubb szemű, minél nagyobb az egyes szem felülete tartalmának arányához, ugyanis a fehérjetartalom tekintetében legdusabbak a csirán kívül a gabonaszemek körkörös sejt-soraik.

A tenyészidő rövidülésével a szem keskenyedik, evvel kapcsolatban természetesen a fehérjetartalomnak kell emelkednie. E tekintetben a bőséges nitrogén-trágyázásnak is van hatása. Mindkét ok együttesen rendkívül dus fehérjetartalmát okozta a kísérleti árpánál. Már az I. számú parcellán, mely méz-nitrogén-trágyázásban nem részesült, az árpa szárazanyagának fehérjetartalma 14.30% volt, nemcsak annak jelölül, hogy a talaj nitrogéntartalma elégséges volt, hanem hogy a vetés ideje (márczius 26) az ottani viszonyok között túlságosan késő volt. A VII. parcella árpája, melynek tenyészideje csak 90 nap volt, szárazanyagában nem kevesebb mint 24.31% fehérjét tartalmazott. A II. számú parcellán a friss nitrogén-trágyázás és a nagy növénytavolság más körülményekkel kapcsolatban 21.45%-os fehérjetartalmat eredményezett.

Az árpák csirázóképességére sem a trágyázás, sem azoknak fehérjetartalma semmiféle befolyást nem gyakorolt; mindegyik árpa csirázóképessége kifogástalan volt. W. R. dr.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

219. kérdés. Kezelésem alatt lévő uradalomban az idén 20 kat. hold kenderrel teszünk kísérletet és én, daczára annak, hogy Cserháti „Növénytermesztés” című művében 40–50 kg. vetőmagot ajánl kat. holdanként körülbelül 72 kg.-ot vetettem, mert a talaj, melybe a kender jött, az elképzelhető legjobb minőségű, úgy, hogy benne tavaly és harmadéka a nagy szárazság daczára 800 mm-ásza takarmányrépa termelt kat. holdanként. Helyesen jártam-e el, midőn a szokottnál sűrűbb vetéssel azt akarom elérni, hogy a kender kőrője ne legyen tulvastag? Sz. H.

220. kérdés. H. J. földbirtokos ur, mint az állatállományának kezelő állatorvosát azzal bizott meg, hogy a tehenészetében körülbelül egy év óta uralgó fertőző hüvelyhurtnak, amely 4 hónap óta tartó gyógykezelés daczára nemcsak az 58 darabból álló tehenészetben, hanem az 52 drbot kitevő 1/2–2 éves növendék állományban elterjedt, gyógykezelésére vonatkozólag szakvéleményt kérjek. Az eddigi gyógykezelést illetőleg a következőkben vagyok bátor tisztelettel közölni: Mult év december hó elején a megvizsgált állományban 36 drb tehenet és 9 drb 1–1 1/2 éves beteg üszőt találtam. Ezen betegek egy része 2%-os kreolinoldattal lett kiirrigálva harmadnaponként, a másik résznek pedig ugyancsak harmadnaponként 5%-os bacziolol kenőcs helyzetett be a hüvelybe. Ezen kezelés alatt állott a betegállomány körülbelül 2 hónapig, mely után alig mutatkozott javulás; ezért február hó elején 2 drb tehenen és 2 drb üszőn 5%-os szublimáttal áztatott tamponot helyeztem a hüvelybe a granuláknak feledése céljából, mely tamponok 6–8 óráig voltak a hüvelyben, mire a hüvely nyálkahártyája nagy fokban felmaródott,

HEUCKE A. GŐZEKEGYÁR magyarországi vezérképviselősege: **BUDAPEST, VI., Teréz-körút 31.**
HAUSNEINDORF-I

másnapról kezdve körülbelül 4 hétig ezen állatok hüvelyébe 2°/o-os kreolinoldattal irrigáltatott, mire 2 tehénen teljes gyógyulás következett be, a 2 üszön azonban a granulák, bár gyéresebb számban, de még mindig jelen voltak. Ezután, minthogy az 5°/o-es szublimát nagyfokú gyuladást és izgalmi tüneteket váltott ki az állatokon, a többi beteg állatnak hüvelyébe csak 3°/o-es oldatban áztatott tamponot helyeztem 12 óra hosszáig, mely nem nem váltotta ugyan ki az előbbieken észlelt tüneteket, de ugyanugy kezelve 2°/o-os kreolinoldattal 3 heti irrigálás után a bántalom teljes mérvben fennállt s má már a többi, eddig még egészséges állatokon is fennáll. Most már az egész állomány miként s mily szerrel lenne kezelendő legcélszerűbben, hogy a bajtól mielőbb megszabaduljunk? A bántalom az állatoknak sem közérzetére, sem különben az elvetelésre a vemheseknél befolyással nincs, de a fogamzást nagy mérvben befolyásolja, amennyiben a gyakori folytatás miatt a leelés nemcsak a teheneknél, de a 2 éves üszöknél is lényegesen hátráltat.

F. H.

221. kérdés. 1. Czukorrépa kat. holdankint hány kg. chilisalétrom műtrágya szükséges? Hányszor, mikor és milyen időközökben szórható el? Lehetőséges-e közönséges vetőgéppel (Kühne mosoni drill) elvetni? A sorok közé is vetendő a műtrágya, vagy csak a répasorra? A talaj mély termőrétegű kötött humusz; a chilisalétromon kívül más műtrágyát nem használtunk. 2. Hogy történik a czukorrépafej száritása vagy aszalása télire eltelve levél a fejen marad, vagy csak a fej levél nélkül? K. I.

222. kérdés. 250 drb jelenleg páronként 100 kg.-os metszett süldőimet fejleszteni, sulyosbitani kívánom, hogy majd július—augusztus hónapban hizóba beállíthassam, esetleg eladjam. Jelenleg legelőn tartom őket és darabonként naponta 1 kg. tengerit etettek velük, 2/3 kg. reggel, 1/3 kg. este. Azonkívül kapnak napjába 2-szer moslékot szeszgyárámból, melyben gabonát dolgoztak fel. Tekintettel hogy egész nap legelnek, nem volna-e célszerűbb az egész 1 kg. tengerit csak reggel felétni, tehát csak egyszer napjába, vagy helyesebb azt kétszeri adagolásba, mint jelenleg etetni? Elegendő darabonként naponta 1 kg. szemes tengeri moslék és legelő mellett? H. K.

223. kérdés. A baltaczinna lehet-e egy gazdalkodni, mint a vörösherevél, hogy az első termést takarmánynak kaszáljuk le, a második termést pedig magnak hagyjuk meg.

R. J.

224. kérdés. Községünkben mintegy 300 holdat kitevő I. rendű paraszt urbéri földekhez, hol atyámnak és nekem is van földünk, a többi között, a közös mezei dűlöt ott oly rossz, hogy ősszel és tavasszal víz áll rajta és képtelenek vagyunk a földeinkhez hozzájutni. Vetni rendszeren 8—10 km.-re távol eső idegen községen keresztül juthattunk csak oda, nyáron, ha esős az idő, szénánk sarjuig és még tovább is kint marad a rossz út miatt. Én mint virilis képviselő és több társam nevében még 1904. év őszén kérvényt adtam be a község elöljáróságához, hivatkozva az 1894-ik évi XII. mezőrendőri törvény 37. szakaszára, mely úgy tudom, az elöljáróságokat utasítja

ily mezei közös dűlőutakat a felek hasznáránya szerint kivetendő költségére jókarban tartani kötelezi, hogy javíttassa ki és szedje be az érte járó összeget az érdekelt felektől. A községi elöljáróság, természetesen a jegyző ur azt mondja, a törvénynek semmi alapja nincs erre és kérvényünket a községi elöljáróság az 1890. évi I. törvényzikk alapján elutasította. Mi itt az eljárás ezzel szemben, hogy földjeinkhez mégis legyen mindenkor járható mezei dűlőt és tekintve ennek közérdekét, hogy esetleg a felebbezással el ne késünk? J.

225. kérdés. A „Köztelek” 24. számában ajánlott Facelia tenacetifolia magból szeretnék kísérletképpen egy magyar holdat bevetni; hol kaphatok magot és miképpen kell vele eljárni? B. G.

226. kérdés. Gazdasági dolgok feletti eszmecserénél vita keletkezett a felett társaságunkban, hogy a kiveri bika a gulyának legerőteljesebb vagy leggyengébb egyedéből származik-e? Az egyik nézet azt állítja, hogy a legerősebbet veszik közre a gyengébbek és kiverik. A másik, hogy ez lehetetlen, mert nemcsak Darwin faj- és egyedkiválasztás elmélete roskadna egy halomra, hanem a józan ész is bukenczet vetne ily tény magyarázatok. Az utóbbit állítók úgy magyarázzák a dolgot, hogy: A nemi ösztön felgerjedésénél, tehát kint a szabadban a tehének között kezdődik az egyedek közötti vetélkedés; s itt józan észszerűleg mindig az erősebb győzedelmeskedik a gyengébb felett. A tülekedés sorról-sorra megyen s így az egyéb állomány megbizonyosodik arról, hogy melyiket verte el kint mindegyik s ha ez a mindegyik által kiveri bika mégis merészkedik beszemtelenedni az akolba, a többi mint a felette győztes együttesen megtámadja a már kint is mindegyik által legyőzöttet, mintegy büntetésül azon arzátlanság felett, hogy a közös akolba merészelt betolakodni. Melyik nézet a helyes?

Osabai társaság.

227. kérdés. A „Köztelek” 21-ik számában „A jövő ekéje” című cikkben olvastam a Brey-motor működését és szerkezetét. Kérem, a valóságnak mennyiben felel meg és ki és hol gyártja? Árjegyzéket és költségvetést hol és kitől lehet beszerezni? Hogy létezik-e ahhoz hasonló működésű villanymotor, mit cséplőgépre lehet használni? Ha igen, kérem, hol gyártják és kitől lehet beszerezni? K. K.

Feleletek.

Kendervetés. (Felelet a 219. sz. kérdésre.) Azt, hogy tisztelt kérdéstevő ur, a kenderből kat. holdanként körülbelül 72 kg.-ot vetett (s ezzel szemben Cserhádi növénytermesztési munkájában csak 40—50 kg.-ot ajánl) egyáltalán nem lehet hibának tekinteni, mert hiszen — amint egész helyesen jegyezte meg — célját finomabb kóróju kender előállítására képezi, a természetől fogva igen jó erőben álló földön. A Cserhádi által ajánlott mennyiséget szokták általában a hazai kendertermesztéssel nagyban foglalkozó gazdaságok vetni, mely mellett a kissé vastagabb kenderkóró is még elegendő finom oly rostot ad, mely a hazai kendergyárak igényeinek (ponyvavásznak, zsákvasznak, kötélárak stb. előállítására) teljesen

megfelel. Ha a kendert sűrűbben vetjük (amint ez a Bácskában általában szótásban van), akkor a vékonyabb szálu kender rostja is finomabb lesz s biztosítom igen tisztelt kérdéstevőt arról, hogy a beváltó-telep ezen árut nagyon szívesen fogja átvenni, mert finomabb rostot fog kapni, amelyre szintén szüksége van. Hanem az is igaz, hogy a kender letakarítása, halpikkelyekbe rakása, kévébe kötözése stb. több munkát ad, mintha vastagabb kóróju lenne. De viszont igaz az is, hogy ilyen kenderért a gyár maximális árakat szokott fizetni.

K. K.

Szarvasmarhák fertőző hüvelyhurutjának orvoslása. (Felelet a 220. sz. kérdésre.) Az állatorvosi főiskola belklinikáján megejtett összehasonlító kísérletek arra az eredményre vezettek, hogy a hüvelyhurut megszüntetését célzó beavatkozások tekintetében nem az a lényeges, hogy milyen szert és azt milyen alakban alkalmazzuk, hanem az, vajjon az illető szer alkalmazása megfelelő módon és kellő kitartással történik-e. Nevezetesen pedig ugya kreolin, a bacillol, a pokolkó, a szublimát vizes oldatival való irrigálások, mint az ezekkel a folyadékokkal átitatott tamponoknak, illetőleg 10°/o-os bacillol- vagy ichtyolkenőcsnek behelyezése a hüvelybe egyaránt eredményeznek 4—5 hét alatt gyógyulást abban az esetben, ha a kezelés naponként egyszer vagy éppen kétszer hajtatik végre akképpen, hogy az említett anyagok a hüvely beteg részeivel érintkezésbe jussanak.

Ezek után a fertőző hüvelyhurut orvoslása tekintetében arra kell különös sulyt fektetni, hogy a kezelést vagy maga az állatorvos vagy pedig az állatorvos által ebben az irányban kellően kioktatott és megbízható egyén lelkiismeretesen és kitartással hajtsa végre. A szerek alkalmazásának módjára befolyással lesz nemcsak az, hogy maga az állatorvos vagy más egyén végzi-e a kezelést, hanem főleg a beteg állatállomány nagysága. Valamivel nagyobb állományoknak kezelése esetén ugyanis lehetőleg egyszerű eljárást tanácsos választani, amely aránylag kevés emberi erőt igényel.

Amennyiben oldott szereket, illetőleg kenőcsöket alkalmazunk, úgy mindenképpen azon kell lennünk, hogy a szerek lehetőleg naponként és akképpen vitessenek be a betegek hüvelyébe, hogy ez utóbbinak minden egyes részébe eljuthassanak. A kezelést egyébiránt a lehetőség szerint a tenyészbikákra is ki kell terjeszteni.

Szükséges továbbá a péra környékét lehetőleg valamely naponként enyhe fertőtlenítő szer langyos oldatával lemosni, azonkívül pedig az istálló tisztántartására és fertőtlenítésére is különös gondot fordítani, mert ez utóbbiak elhanyagolása a különben megfelelő kezelés eredményességét lerontani képes, amennyiben lehetővé teszi a bántalomnak az állományban való terjedését és az időközben javult vagy éppen gyógyult állatoknak újabb és újabb befertőzését. Ha pedig egyik-másik tehénben a fertőző hüvelyhurut kíséretében méhburut is kifejlődött, ugy az illető állatokat legtanácsosabb az állományból eltávolítani.

M. J. dr.

Czukorrépa trágyázása. (Felelet a 221. sz. kérdésre.) 1. A czukorrépa kat. holdanként

Jobb és megbizhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk, mint a minőket 32 év óta

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és kir. udvari magkereskedésében Budapest, VII., Rottenbiller-u. 33. — IV., Kossuth Lajos-u. 4. kaphatni.

alkalmazandó chilisalétrom mennyisége, a jó erőben álló, vagy megelőző őszzsel istállótrágyát kapott földön 70—75 kg., máskülönben pedig 85—100 kg. Ezen mennyiséget 2—3 részletben czélszerű adni; például a felét sortrágyázással a vetés előtt, illetve a vetéskor a maggal együtt, másik felét a kikelés után egyszerű fejtrágya alakjában. Adhatjuk 3 részletben is, $\frac{1}{3}$ -át a vetés előtt, illetve vetéskor, $\frac{1}{3}$ -át kikelés után, $\frac{1}{3}$ -át az egyezés után. A kikelés után kiszórt chilisalétromot mindig kapálás kövesse, mert a salétrom — mint például jelen esetben a kötött humuszalajt — könnyen cserepessé teszi a földet. A régi szerkezetű (kanalas és meritő korongos) vetőgépeket könnyen lehetett a salétrom sorbani trágyázására felhasználni; ellenben az új szerkezetű tolórendszerű gépek, amilyen a Kühne-féle mosoni drill is, ezen czélnak nem igen felelnek meg. Különben is a sortrágyázás inkább a vetéskor (a magvetéssel egyidőben szórva a sorba) bir jelentőséggel; a későbbi adagokat (kikelés, egyezés után) jobb egyenletesen kiszórni fejtrágya alakjában s ezen czélból, annyi száraz földdel keverni, hogy a kiszórható mennyiség kat. holdanként 80—100 kg.-nyi tömegnek feleljen meg. Az ily módon földdel kevert salétromot a munkás teli marokkal egyenletesen szórhatja ki.

Kérdés azonban, hogy említett mély termőrétegű kötött humuszföldben a cukorrépa egyoldalú salétromtrágyázása nem-e lesz a répa minőségére hátrányos hatása, ami igen valószínű. Ilyen földben a salétromot szuperfoszfáttal egyetemben kellene alkalmazni, utóbbi természetesen már tavasszal a szántás, illetve grubberolás előtt kiszórva, k. holdanként 150 kg. 16%-os szuperfoszfátot számítva. Valóban megfelelő eredmények ugy mennyiségileg, mint minőségileg ez esetben lennének nyerhetők és a cukorrépa műtrágyázása ily eljárással lenne tökéletesnek mondható. 2. A cukorrépa-fej szárítása, illetve aszalása, ezen czélra külön szerkesztett gépek segélyével, legtöbbször a levelekkel együtt történik. Az aszalási kísérletek folyamán többféle aszalási rendszer alakult ki oly czélból, hogy az aszalással — mely eljárás egyáltalán nem oly egyszerű, amint talán sokan gondolni vélik — minél tökéletesebben, minél olcsóbban lehessen jó minőségű takarmányt előállítani. Ilyen ismertebb, de azért mondhatók még mindig csak a kísérletezés stádiumában levő rendszerek: a Wüstenhagen-féle, Büttner és Meyer aszalási rendszere, Petry és Hecking aszalási szisztemája stb. K. K.

Süldők takarmányozása. (Felelet a 222. sz. kérdésre.) Azt a kérdést illetőleg, hogy jobb-e a legelőre járó 50 kg.-os süldőnek szánt 1 kg. tengerit csak a reggeli kihajtás előtt, vagy jobb-e a felét reggel s a másik felét este etetni, határozottan a második eljárás mellett kell állást foglalunk, még pedig azért, mert a szóbanforgó süldő egész napi tápfelvetőképessége nem tesz ki többet, mint amennyi 2 kg. tengerinek felel meg. Ha tehát egyszerre etetjük az 1 kg. tengerit, akkor annyira jóllakva kerül ki a süldő, hogy eleintén lanyhán legel, míg ellenben ha csak felig jóllakva jár a legelőre, akkor

ösztönözve van arra, hogy kezdettől fogva járjon táplálék után. Másrészt azonban bizonyos az is, hogyha este is kap a süldő abrakot, akkor korán kívánczik haza s ezért korábban hagyja abba a legelést, de utóbbi esetben mégis többet legel, mint elsőben. A második kérdésére, vagyis arra, hogy elegendő-e a legelőre járó 50 kg.-os süldőnek 1 kg. tengeri s az a gabonaszeszmoslák, melyet reggel s este itatnak vele, már bajosabb felelnünk, mert ez a legelőtől függ. Mi tehát csak annyit mondhatunk, hogy a tengeri s a moslák a süldő tápszükségletének legalább is a felét fődözi s a másik gyengébb felét a legelőnek kell fődöznie, ha pedig utóbbi teljesen nem fődözhetné azt, akkor tengerivel kell a hiányt kiegészíteni. De legelő s legelő között oly nagy a különbség, hogy láttatlanban fogalmunk sem lehet arról, hogy mi mindent s mennyit talál a süldő a legelőn. Cselkó István.

Baltaczimtermesztés. (Felelet a 223. számú kérdésre.) A baltaczimmal oly módon eljárni, mint a vöröslóherénél, hogy az első kaszálást takarmánynak, a másodiknak magnak vesszük le, nem lehet. A baltaczimnál mindig az első kaszálástól kell magot fogni, vagyis az anyatermést kell magnak hagynunk, mert a baltaczim sarjatermése mindig bizonytalan s akárhányszor csak legeltetésre alkalmas. Egyszóval a baltaczimnál a már idősebb baltaczimos első kaszálást fogjuk magnak hagyni. Megjegyzem, hogy a magkereskedők árjegyzékeiben felsorolt egykaszás, két és több kaszás baltaczim jelzése nem felel meg a valóságnak. A baltaczimot évenként rendszeren csak egyszer kaszálhatjuk meg; ha az időjárás nagyon kedvező, akkor két kaszálást s legelőt is adhat, de ez nem fajtatulajdonság, hanem tisztán az időjárástól (és némiképp a talajtól) függ. Hanem igenis az u. n. egykaszás baltaczim magja rendszeren nem oly elsőrendű minőségű, mint az u. n. két- vagy többkaszás baltaczim elnevezése alatt fogalomba hozott mag. K. K.

Mezei közös utak fenntartása. (Felelet a 224. sz. kérdésre.) Az adott esetben a községi előjáróság tartozik gondoskodni arról, hogy minden telektulajdonos telkéhez mezei közös dűlőuton eljuthasson. Az 1894. évi XII. t.-cz. 36. §-a a mezei dűlőutakra nézve kiegészítő rendelkezést tartalmaz, amidőn kimondja: „A mennyiben az 1890. évi I. t.-cz. 1. §-ában felsorolt utak ezen (belső határhalmi közlekedés) igényt nem elégítik ki”, ilyen dűlőutakról gondoskodni az előjáróság kötelessége.

Az érdekelt tulajdonosok, akik az illető uterészt használni kívánják, ennek jókarba hozatalát haszonaránylag saját költségükön kéri a község képviselőtestületétől, e kérelem az 1890. évi I. t.-czikre való hivatkozással el nem utasítható, hacsak valamely nyomós körülmény — vis major — nem teszi indokoltá az elutasítást. A fennforgó esetben az összes érdekelt éljenek panaszszal s azt, hivatkozással a mezőrendőri törvény 37. §-ára nyujtsák be a járási főszolgabíróhoz, ki a helyszíni eljárást elrendeli s a költségek megállapítása mellett az ut rendbehozatala tárgyában intézkedni fog.

Hollady Nándor.

Faczelia-vetés. (Felelet a 225. sz. kérdésre.) A magyarul egyszerűen faczelianak nevezett takarmánynövény (latinul Phacelia tanacetifolia) magjának beszerzése ügyében legjobb lenne Ambrózy Béla báró urhoz (Temesvár) fordulni, aki ezen növény termesztésével már több év óta foglalkozik. Beszerezhető különben Mauthner Ödön budapesti magkereskedőnél, árjegyzékeiben a „mészelő” növények között sorolattatik fel. Apró, könnyű magjából különben nem sok kell egy kat. hold bevetésére; a vetés módja s czélja szerint 4—5 kg. bőven elegendő, ámbar itt is szabálynak tekinthetjük, hogy a sűrűbb vetés nem oly baj, mint a ritka vetés, különösen ha takarmánytermesztésről van szó. A faczeliat lehetőleg korán tavasszal kell vetni 20—22 cm. sortávolságra és csak sekélyen szabad alátakarni. Eleinte lassan nő, de csakhamar — csak kissé kedvező időben — gyors fejlődésnek indul, úgy, hogy vetés után 6—7 hétre kaszálható. Rövid tenyészideje miatt több heti időközben (a csalamádéhoz hasonlóan) ismételtlen is vethető akár júniusig is s így hosszabb időre állandó zöldtakarmányt nyerhetünk. Nagy szárazságban június végénél tovább nem igen vethető, de őszi (szeptemberi) vetése ismét czélszerű lehet kései zöldtakarmány nyeresé czéljából. K. K.

Gulyából kivert bika. (Felelet a 226. sz. kérdésre.) Tapasztalásunk nincs ebben a kérdésben, de a Darwinizmussal s a természet-tudósok megfigyeléseivel teljesen ellenkezik az a vélemény, hogy a neki ösztön nyilvánulása-akor úgy győzedelmeskednének a gyengébb hímek a legerősebb fölött, hogy közös erővel vernék azt ki a csapatból. Brehm több állatfajról mondja azt, hogy a csapatban élőknl a legerősebb hímek uralják a helyzetet s ha esetleg megtűrik is a gyengébbeket, de feltétlenül őrzik előlük a nőstényeket. Így cselekszenek pl. a majmok, vad lovak, szarvasok stb. De lehetetlenség nincs abban, hogy kivételesen a legerősebb hím ne legyen a vesztes, pl. ha véletlenül több hím támadja meg, mely esetben azonban a viaskodás fáradságainak kiheverése után ismételtlen meg fogja kísérni, hogy nem győzheti-e le ellenfeleit s alig hisszük, hogy utóbbiak mindannyiszor megemlékeznének arról a közmondásról, hogy sok lud disznót győz. Továbbá egészen bizonyos az, hogy az egyedi bátorságot a testi erő adja ugyan meg, de nem kizárólag. Nekem volt egy kakasom, mely nagyobb s valószínűen erősebb is volt a társainál s ez a kakas mégis annyira félt a többi-től, hogy közeledni se mert feléjük. Valahányszor reggelként kinyitottuk a tyukól ajtaját, elsőnek rohant ki s a tyukoktól egész nap távol tartotta magát, este pedig mindig jó későn utolsónak sompolygott az ólba, amikor már tudta, hogy nem bántják többé. Egy másik példa pedig ez. Három év előtt a pirenei félszigeten vakációzva, Madridban egy bika-riadalt néztem végig, melyen 20—30 percnyi időközökben 6 bika került porondra. Mind a 6 darab ugyanaz az apró, de gyönyörű testű, fekete bika volt, melyet Spanyolországban külön e czélra tenyésztettek, de a hat közül az egyik roppant gyáva volt, mert ez a bika

üldözte u (kendőlob helyt kit aréna ma ezt nyole ban má mig elle szer sem bátran k lóban na bika ug gulyabeli mely rövi arra gond nemcsak vethetőség alkalmas diadalmas kevesebbé kérdésre illetékes mindenki ban, hog kedjek.

Brey-f (dsre.) A példányba tanították még soka eladásra szántógép sai Heim Szempecz posta Sze közelebb

Mesters állattenyés kis mű á a szarzon és 16 ábr tetés” cz keltetés t desét a n korig.

A „Be szerző a tomiaknál

A más tésről áll mesterség természetben szóva mésetraj zet „a ke ket két re vizzel ke gövel ke az egyik és hátrán a pálmát

Az ötö gépek”-k gépeket, és a „E szerkeze letesen i

„Dernit“

törv. védve.

Asbeszt kéreglemez,

különleges tetőfedési anyag, szürke palaszínű, kátránymentes, tartós, ruganyos, szagtalan, vízhatlan, mázolás nem igényel.

Asbeszt tetőmáz

régi avult fedéllemez, zsindely- és cseréptetők tellésére és mázolására.

Minta és árjegyzék ingyen és bérmentve.

LUKÁCS és MEITNER

BUDAPEST, V., Váci-ut 118. sz.

aszfaltmü, fedéllemez és vegyészeti termékek gyára
Sürgőnyezim: DERNIT, Budapest.

üldözte ugyan a vele inceselkedő kappadorokat (kendőlobogatókat) s leszurtt 3 lovat, de mi helyt kiterhetett üldözői elől, átugrotta az aréna majdnem embermagasságu deszkafalát, s ezt nyolczor megismételte, nyolczadszor azonban már markolatig karddal a testében, míg ellenben a másik 5 bika egyetlenegy-szer sem kísérlette azt meg, hanem haláláig bátran kitartott s ha emberben nem is, de lóban nagy pusztítást tett; pedig mind a 6 bika ugyanaz a fajta volt. Így képzelem a gulyabeli bikáról is, hogy akadhat közöttük gyáva, mely rövid tusa után megadja magát, kivált ha arra gondolok, hogy a felfegyverzett állatoknál nemcsak a testi erő, hanem a fegyver hasznavehetősége is dönt a siker felett, mert a dőfésre alkalmasabb szarvakkal bíró bika könnyen diadalmaskodhat a bár testileg erősebb, de kevésbé jól felfegyverzett állat fölött. Erre a kérdésre különben a gulyakezelők s birtokosok illetékesek a feleletet megadni s ezért kérünk mindenkit, aki tapasztalásokat szerzett a dologban, hogy azokat e helyen közzétenni sziveskedjék.

Cselkó István.

Brey-féle motorek. (Felelet a 227. sz. kérdésre.) A Brey-féle motorek ezideig csak egy példányban készült; az eddigi próbák arra tanították a feltalálót, hogy a szerkezetben még sokat kell módosítani és változtatni. Tehát eladásra jelenleg még nem gyártják ezen szántógépet. A szabadalom magyar tulajdonosai Heim Gyula nagybérő Bodóházán, posta Szempcz és Weil Simon pusztá-maholányi bérő, posta Szempcz, Pozsony megye. Ezek adhatnak közelebb felvilágosítást.

R. F.

IRODALOM.

Mesterséges keltetés. Irta: Kövy József állattenyésztési m. kir. segédfelügyelő. Ezen kis mű ára 1 K. 10 fill., mely megszereshető a szerzőnél Gödöllőn, az egész könyv 44 oldal és 16 ábrával van ellátva. A „Mesterséges keltetés” című könyvecske magában foglalja a keltetés történelmét és annak fokozatos fejlődését a mesterséges keltetéssel egészen a jelenkorig.

A „Bevezetésben” megismerteti velünk a szerző a mesterséges keltetést a régi egyptomiaknál és annak fokozatos fejlődését.

A második fejezetben „a mesterséges keltetésről általánosságban” szól, azaz fejtegeti a mesterséges keltetés előnyeit és hátrányait a természetes keltetéssel szemben. A 3-ik fejezetben szóvá teszi a „keltetés tárgyát, a tojást”, természetrajzilag és a keltetés céljából. A 4-ik fejezet „a keltető-gép rendszerek szerint, itt a gépeket két rendszerbe osztja a szerző, u. m. 1. meleg vízzel keltető gépek és 2. fölmelegített levegővel keltető gépek rendszerére és fejtegeti úgy az egyik, valamint a másik rendszer előnyeit és hátrányait, amíg végre az utóbbinak nyújtja a palmát.

Az ötödik fejezet a „légfűtésre berendezett gépek”-kel foglalkozik, ezen rendszerhez tartozó gépeket, u. m. a „Cyphers”, a „Prairie State” és a „Kogler és Roszner”-féléket, egyenként szerkezetükre és kezelésükre vonatkozólag részletesen ismerteti. A hatodik fejezet a „vízzel

keltető gép” rendszert tárgyalja, melyben a Predmerszky-féle ilyen rendszerhez tartozó gépet részletesen ismerteti. A hetedik fejezet a keltetést a tojásoknak a gépbe történt berakásától a csibék kikeléséig fejtegeti. Az utolsó fejezetben a szerző számításokkal a mesterséges keltetés olcsóbb voltát bemutatja. A mű végén van még a „Függelék”, mely a mesterséges keltetési jegyzék mintáját, egy keltető-ház tervét, homlomrajzát és oldalnézetét mutatja be.

Az itt felemlített mű egyedüli magyar munkánk és daczára kicsi voltának, egy kerek, világos és összefüggő képet nyújt az olvasónak, melyből bárki egyszeri figyelmes elolvasás után egy tiszta fogalmat alkothat a mesterséges keltetésről.

Bászel Elek.

Szőlészeti tanulmány Erdélyben. A „Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete” múlt év szeptember hó 16–21-ig terjedő időszaki kirándulással egybekötött tanulmányutat tett Erdélyben, hogy az erdélyi szőlészeti viszonyokat közelebbről megismerje. A tanulmányút főleg a Maros és Küküllő mellékére terjedt ki, amely vidékeken a bortermelést leginkább üzik; hat nap nem elegendő ugyan arra, hogy akkora darab földet minden ízében meg lehessen ismerni, de áttekintés nyeresére, becses és tartós kaposok létrehozatalára elég volt. Az uton szerzett tapasztalatokat a kiránduláson résztvevő Drucker Jenő dr. igazgató és Ballay Jenő titkár foglalták jelentésbe. A szövegrészt, mely az erdélyi szőlőművelésről szóló statisztikai adatokat, természeti és talajviszonyokat, a szőlőfajtákat és borárakat, a részletes utleírást, a régebbi és újabb erdélyi karikás művelési eljárásokat stb. tartalmazza, számos fénykép és rajz teszi érdekessé és könnyen érthetővé. A könyvet a „Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete” adta ki s az egyesület igazgatóságánál (Budapest, IX., Üllői-ut 26.) egy korona 20 fillérért szerezhető meg.

Uj könyvek.

A czukorrépa állati ellenségei. Irta Jablonowski J. 65 eredeti ábrával a szövegben. Ára 3 korona.

Vissza a faluba. Irta Jules Méline. Ára 5 K.

Gazdasági éghajlatlan. Irta Ejury Lajos. A szöveg közé nyomott 16 ábrával. Ára 4 K.

Küzdelen a nemzetköziséggel. Irta Rubinek Gyula. Ára 1 K.

A dunántúli aratómunkás- és cselédstrájk. Irta Brázovay Kálmán. Ára 60 fillér.

Állattenyésztésünk a jövőben. Irta Pirkner János. Ára 2 K.

Gyógynövények természetése. Irta Péter Béla. Ára 1 K.

Jönnék a szociálizták. Irta Adár Deák. Ára 20 fillér.

Az új mezőgazdasági vámok. Irta Balla Vilmos. Ára 60 fillér.

Baromfitenyésztési zsebnaptár 1906-ik évre. Első évfolyam. Szerkesztik Kövy József és Winkler János. Vásznonba kötve. Ára 3*50 K.

Trefás történetek. Irta Bársony István. Ára 3*50 K.

A magyar mezőgazdaság átalakulásának föltételei. Irta Éber Ernő. Ára 2 K.

Közgazdasági tanulmányok. Irta György Endre. A magyar királyi földművelésügyi miniszter londoni szaktudósító jelentései és tanulmányai. Ára 3 K.

Mesterséges keltetés. Irta Kövy József. Utmutatás a csibekeltető gépek kezeléséhez. Ára 1*10 K.

A szőlőtoke helyes metszése és annak okszerű nyári kezelése. Irta Saary Akos. A szőlősgazdák és szőlőműveléssel foglalkozók részére. Ára 1*20 K.

Német nyelven:

Der schweizerische Bienenvater, v. Kramer u. Theiler. Praktische Altg. zur Bienenzucht, mit 186 Illustr. u. 2 Kunstdr.-Beilagen. Ára 4 K.

Die rationelle Geflügelzucht, v. Vorchart. Ihr Nutzen u. ihre Vorteile Eine Bescherbg. u. Belehrg. üb. die Rassen u. Krankheiten desselben. Ára: 2*50 K.

Ist die Hühnerhaltung gewinnbringend? v. Schilling. Praktische auf eigene Erfahrung begründete sachgemässe Ratschläge zur rationellen Hühnerzucht, zwecks Erzielg. des höchsten Eiergewinnes auch während des Winters. Ára: 1*20 K.

Die Reblausbekämpfung, v. Dösch. Irrtümliche Auffassgn. u. Annahmen bei der Reblausbekämpfung im Deutschen Reiche u. die sich daraus ergeb. Folgergn. Nebst Abdruck der deutschen Reblausgesetze. Ára: 1*50 K.

Der Obstbau, v. Drack. Ein Leitfaden zum Gebrauche bei Baumwärterkursen sowie zur Selbstbelehrung 3. stark verm. u. verb. Aufl. m. 61 Illustr. im Text. Ára 3 K.

Die Züchtg. v. Kartoffel Erdbirne, Lein, Hanf, Tabak, Hopfen, Hülsenfrüchten u. Kleear. Futterpflanzen m. 25 Abbildgn. v. Fruwirth. Ára 8 K.

Die zweckmässigste Ernährung des Rindviehes vom wissenschaftlichen u. praktischen Gesichtspunkte v. Kühn. Mit 64 in den Text eingedr. Holzschn. v. Prof. H. Bürkner. Ára 9 K.

Eintrüglige Rindviehzucht nebst e. Belehrung üb. Wärschaftrechts u. Gewärsfehler, Seuchen u. andere Krankheiten, v. Hink. Ára 5 K.

Erfolgsichere Zimmergärtnerci, v. Peters. Übersichtliche Zusammenstellg. u. Beschreibg. der meisten im Handel vorkommen. Blüten u. Blattpflanzen die sich zur Ausschmückg. unserer Wohnräume, Fenster, Balkone, Veranden, Korridore usw. aufhängere od. kürzere Dauer'eignen, nebst genauer Anltg. zu ihrer pflege, Anzucht u. Vermehrg. im Zimmer. Mit 200 Abbildg. im Text, 2 Vierfarbendr. u. 4 Schwarzdr. Taf. Ára 8 K.

Reiche Weinrenten, von Maehnz, kleines Taschenbuch für alle, die den Schnitt u. die Behandlg. des Weinstockes richtig, schnell u. sicher erlernen wollen. Ára 1 K.

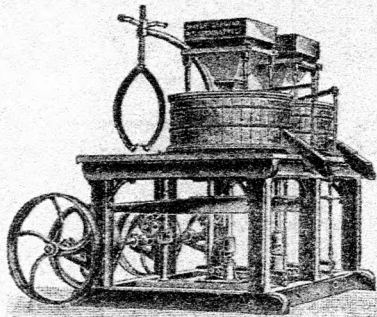
Mindezen könyvek megrendelhetők a „Patria” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. Üllői-ut 25. sz.

KÜLFÖLDI SZEMLE.

Németország. Németország helyzete a nemzetközi élelmiszerpiacokon. Németországban az élelmiszerek és élvezeti cikkek fogyasztása az utolsó években feltűnő nagy mérvet öltött. A bevétel rohamosan emelkedik. A hivatalos statisztikai kimutatás hű képet ad a német nemzet erős fogyasztásáról s nagy igényeiről. E számadatok megdönthetetlenül beigazolják azon tényt, hogy Németország mezőgazdasági termelésének összege még távolról sem fedezi a nép egész szükségletét. A Németbirodalom évről-évre nagyobb

MAYER gépgyár vas- és fémöntőde részvény-társaság

SZOMBATHELY — BUDAPEST, Váci-körut 61.

Hazai gyártmány!

Honl ipar!

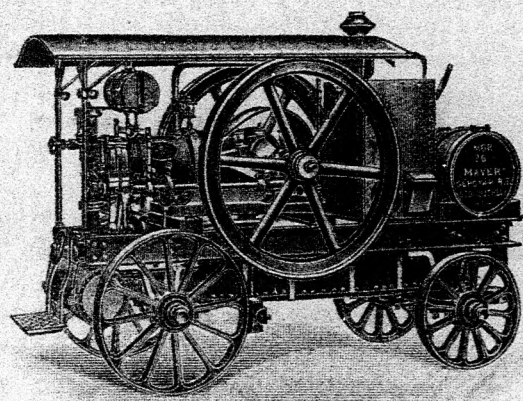
Malomépítészet. ~ Motor-osztály.

Mindennemű gazdasági gépek gyártása.

Kitünő munka!

Kedvező feltételek!

Arjegyzek kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

bevételre szorul, ez pedig már veszedelmes jelenség. Hogy a szegényebb nép olcsóbb élelmiszerekhez juthasson, mindent elkövetnek. A szállítási költségeket a legkisebb mérvre csökkentik. Az ipari munkás sok és erős táplálékot igényel. A németeknél fontos életkérdés a szomszédos államokkal való jó barátság; de ott is kevesen törődnek a közszükséglet mikénti kielégítésével. Egy-két példa szomorúan igazolja az élelmiszeri viszonyok állapotát. Vegyük szemügyre például a vaj forgalmát. Néhány évtized előtt még bő fölösleg volt Németországban; szépen jutott kivételre is. Ma teljesen megváltoztak a viszonyok. Az angol kiviteli piac örökre elveszett, a behozatal pedig egyre növekszik; a kereskedelmi készletek már egyáltalán nem fedezik az össz-szükségletet. A bevitt nagymennyiségű „margarin” pótolja a természetes vajat.

A falusi kisgazdák vajtermelése feltűnően csekély; pékek, cukrászok teljesen a külföldről behozott művajra szorulnak. Az alanti statisztikai adatok nagyon szomorú tényeket tükröznek vissza. 1903-ik évben a vajbehozatal mennyisége 234 ezer métermázsára rugott (41,924 ezer márká értékben).

1904-ben a vajbehozatal 339 ezer métermázsára szökkent fel (62,222 ezer márká értékkel). 1905-ben a beviteli forgalom: 361 ezer métermázsára (67 millió márká értékkel) volt. Ezidőszent főleg Hollandia, Dánia és Oroszország szerepelnek a németországi vajbevételnél. Azelőtt legtöbb vajat a magyar-osztrák monarchia szállította ki Németországba; az utóbbi években azonban a forgalom nagyon megcsappant.

A német vajkivitel 1903-ban 13 ezer méterm. volt; 1905-ben a kiviteli forgalom már csak 8 ezer métermázsára volt. A kivitel főleg a délafrikai német gyarmatokra irányul, hol jelentékeny vaj-szükséglet mutatkozott. A kiviteli nemzetek versenye ott különben igen élénk. Németország teljesen beszűntette Angolország felé vajkivitelét. A margarint főleg Magyarország-Ausztriából viszik a Németbirodalomba. Németországban nagy kelete van a sajtnak is. De a bevétel itt is sokkal nagyobb, mint a belföldi termelés. 1903-ban 162 ezer (22 millió márká értékkel), 1905-ben már 203 ezer (27,5 millió márká értékkel) q. sajt vitetett be a külföldről. Az utóbbi időben a német sajt készítés nagy erővel indult meg, de ma még távolról nem fedezi a lakosság szükségletét. A sajt bevitele főleg Hollandiából történik; nagyobb készletet szállít Svájc. Összes bevétel 1905-ben 62 ezer métermázsára volt. A kivitel alig üti meg a 12 ezer métermázsát.

Nagy mérvet ölt a zsirbevitel is. A forgalom 1903-ban 726 ezer (78 millió márká ért.) 1905-ben már 1156 ezer (83 millió márká ért.) méterm. ra szökkent fel. A kivitel lényegtelen. Legtöbb zsirt az Egyesült-Államok viszik be Németországba; egy részét azonban Dánia és Hollandia szállítja.

Mezőgazdasági kiállítás 1907-ben. A D. L. G. által évenként rendezett vándorkiállítást jövő évben egy híres német iparvárosban Düsseldorfban fogják megtartani. A kiállítás székhelyének megválasztása már régóta vajdik; Düsseldorf város tanácsa igen szép és kedvező fekvésű területet engedett át a D. L. G.-nek; e nagylelkű ajánlatával véglegesen megoldotta a kiállítási székhely megválasztásának kérdését.

Amerika. A buza ára az Egyesült-Államokban. Ismeretesebb az Egyesült-Államok 1905. évi aratásának adatai, amelyekből kitűnik, hogy a múlt év az 1901. év kivételével sohasem tapasztalt kedvező aratási eredményeket mutatott fel. Egy francia szakfolyóiratban kifejtett vélemény szerint azonban ez sem most nem idézte elő, sem ezentúl nem fogja előidézni a világpiacon a buza árának megfelelő súlyosodását, miután a befogyasztás évről-évre nő s így a kivitelre kerülő buza mennyisége is megfelelő mértékben csökken.

Érdekes ezzel kapcsolatban felemlíteni a buza árának Chikagóban, a legnagyobb amerikai piacon észlelt árhullámzásait. A XIX. század második felét évtizedekre osztva megállapítható, hogy a buzaár hektoliterenként a következő hullámzásokat tüntette fel: 1851-1860 között az átlagos buzaár 12-43 frank; 1861-1870 között felemelkedett 15 frankra, míg viszont 1881-1890 között 13-71 frankra s 1891-1900. évek között 11-08 frankra szállt alá. Az utolsó évtizedben a legalacsonyabb ár 8-47 frankot (1894. év) és 9-21 frankot (1895. év) tett ki, míg ebben az évtizedben legmagasabbra, 13-40 frankra, 1898-ban emelkedett. Az 1901-1905. évek között az évi átlagár fokozatos emelkedést tüntet fel, míg 1904-ben a 15-44 frankot, 1905-ben pedig a 15 frankot elérte.

Ha a legutóbbi évhez hasonló eredmények a buzaárnak némi csökkenését is vonhatják maguk után, a fokozódó befogyasztás következtében nem fognak olyan árhullámzások beállni, amelyeket máskor hasonló körülmények előidézték.

Az Egyesült-Államok kiviteli forgalma a mezőgazdasági termények és készítmények terén.

Az Unió kivitele nyersterményekből a következőleg alakult:

	1905	1904
Szarvasmarha és más állatok	47-0	47-5
Tejtermék	5-8	6-0
Tojás	0-7	0-5
Gyümölcsfélék	15-3	17-7
Növényi olajok	17-3	13-2
Vágóhídi termékek	191-1	167-4
Főzelék, (konzerv)	3-6	2-7

millió dollár értékkel.

1905. évben a sertésvágóhidakról a kivitel jóval nagyobb volt, mint az 1904. évi forgalomnál (főleg Kanada felé). Daczára a külföldön újban támasztott számos nehézségnek, az Unió kivitele a múlt évben 20%-kal emelkedett. A friss hus- és faggyu-kivitel egy keveset csökkent. Zsir-kivitel jóval emelkedett (44-3 millióról 54-9 millió dollárra). A pácolt sertéshus forgalma 54 millióról 60-5 millióra emelkedett a múlt évben.

Kuba állattenyésztése igen szépen fejlődik, amit a bő fütermés még jobban fokoz. Kuba állattenyésztése már régóta nagyjelentőségű volt, de a tulkapzsi spanyolok 40%-os adóval zsarolták meg a bennszülött tenyésztőket, mely után az állatlétszám alaposan lecsappant. A bevitt új állomány felnevelése, szaporítása a nagy költség következtében lassabb meredben folyt. 1895-ben a felkelés előtt Kubában 4098 állattenyésztő tulajdonában 3-7 millió darab szarvasmarha (101 millió dollár értékben) állapított meg. A háború után a tőkészek földművelők nagy nehézségek és tekintélyes anyagi áldozatok árán fejlesztették állatlétszámukat, amit az új kormány is pártolt. 1900-ban 5494 db szarvasmarhát, 1158 db lovat vittek be Kubába tenyésztési célokra. 1902-ben a létszám a következőleg alakult: 805 ezer szarvasmarha, 137 ezer ló, 25 ezer öszvér, 2 ezer szamár. Kubában 400 ezer caballeria földterület (1 caballeria = 33¹/₁₀ acr.-rel) esik állattenyésztési célokra. E területen 8 millió darab marha tartható el minden megerőltető munka nélkül. Fáradtságos munkával a készlet megkészenhető, s ez esetben bőven jutna kivételre is. 1902-ben a kormány az állattenyésztés előmozdítására üdvös törvényt alkotott, melynek hatása alatt az állatlétszám jóval megnövekedett. 1903. év szeptember havában 1456 ezer db szarvasmarha, 197 ezer ló, 32 ezer öszvér, 2040 szamár legelt a mezőkön. Így fejlődött ki a kubai állattenyésztés. 1904. évben az állatlétszám a következőleg alakult: szarvasmarha 401 ezer, ló 64 ezer, öszvér 6 ezer darabban; 1899-től 1903-ig az állattenyésztés megújítására 38 millió dollár értékű állatot vittek be. E szállításhoz az Unió 12 millióval vett részt.

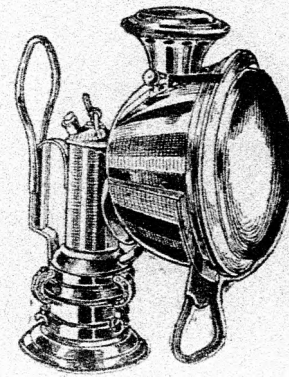
Szent Hubert vadászlámpa.

(Az összes kulturállamokban szabadalmazott acetylin éjjeli lámpa.)

Hosszas megfontolás eredményeként olyan lámpával léphetek a mélyen tisztelt vadásztársak elé, amelylyel bizonyára örömet és méltó lelkesedést fogok kelteni.

Az éj sötétségében mozgó vadat bármikor teljes világosság mellett látni és esetleg szejteni ezután nem tartozik többé a lehetetlenségek közé.

Nappali fényt lehet sötét éjjel produkálni pillanat alatt akár cserkészeten, akár leszen úgy apró, mint nagy vadra; kiválóan alkalmas és könnyen kezelhető szerkezettel állítottam össze egy erős fényű acetylin (robbanástól mentes) lámpát, amely használatkor folyton égő állapotban lévén, zárt állapotában semmi fényt nem sejtet és mégis bármely pillanatban teljes nappali fényt áraszt körülbelül 50-80 méter távolságra, de legalább 5 méter szélességben. A vadászok minden igényének megfelel ez a lámpa, mert a bevilágítandó területet a legkisebb vad is láthatóvá válik és esetleg czélba véve el is ejthető. Az a vakító fény ugyanis, amely a lámpa reflektora által a vadat éri, mintegy megbűvöli a vadat és mert a kíváncsiság a

78. ábra.

hirtelen fényre szinnyakká is teszi és a vadat mintegy leköti, annyira zavarba jő, hogy elugrásra, megfutamodásra nem is gondol, annál kevésbbé, mert az egész időszak alatt természetesen mindig jó szél alatt állva, embert látni nem képes és még kevésbbé képes megérezni a veszedelmet.

Amint azután a fényre nincsen szükség többé, teljesen elzárható a készülék minden zaj nélkül. Szóval éjjeli vadászatra nélkülözhetetlen lámpáról van szó és aki egyszer próbát tesz egy ilyen lámpával leszen, akár cserkészeten, az sohasem fog bosszankodni többé azon, hogy ha szarvasbögés idején a legszebb szarvasbika a sűrűből csak éjjel vált ki és vonul háremével megszokott helyére. De a duvadak, különösen a medve és vaddisznó is leginkább éjjelenként keresik fel a nekik élvezetes csemegét: zabot, tengerit és burgonyát, így tehát ezekkel szemben is könnyebb a vadász helyzete, mint azelőtt volt. A farkast és hiuzt is alig láthatni nappal, mert ritkán indulnak rablójukra más-kor, mint éjjel; mi sem lesz tehát könnyebb, kivált ha a váltókat ismerjük, mint ezen rendkívül kártékony vadaknak a teljes megtizedelésük.

Páratlan élvezetet nyer a vadász a szalonkales és különösen a vadréce, vadlud és minden más szárnyas vad huzásának idején; külö-

A szárított sertésstrágya

a legkitűnőbb és legolcsóbb trágyanem.

Állami szőlészeti és gazdasági tanintézetű kísérleti telepeken rendkívül előnyösnek bizonyult. Számtalan nagybirtokon fényes eredménnyel bevezetve.

Árajánlattal, felvilágosítással, elismerő nyilatkozatokkal készséggel szolgál:

Budapest-Kőbányai trágyaszárító-gyár, Budapest, IX. kerület, Ulási-ut 21. szám.

nőse
látha
50-
amin
bizon
distar
egysz
hatun
mint
addig
Eze
jára
vadpu
vadás
ben a
szerz
kiván
együtt
József
szám
hogy
olcsó
de cz

A M
Hog
bor hi
termes
talált;
megfor
gon ny
az aká
bor. A
czégere
nagyon
vászna
találja
vagy
lgen,
gramm
Páris
évi jar
olvasó
világ
czikkel
mert
hangsu
s így e
jelleme
vagy t
nemcs
darab
ember
tett cz
„Nem
gyarok
hamisi
erővel
sem ke
megesi
embere
nagy a
ország
hírhedt
meg, n
nem po
neller

Első
általa
2373
KA
Tele

nösen nagyobb sötétség mellett egész biztosan láthatóvá válik a vonuló szárnyas vad közel 50—60 méter magasságban. Ez olyan rekord, aminőre azelőtt gondolni is alig lehetett, mert bizony fegyvereinkkel ritkán lövünk magasabb distancziákra, mint 50 méterre, de hát nemcsak egyszer, hanem egymásután többször is applikálhatunk lövést, mert a lámpa fényével épp úgy, mint a fegyverrel kísérhető a szárnyas vad egész addig, amíg lőtávolságban van.

Ezen lámpák megszerzését igaz vadász módjára minden korrekt vadásznak, aki nem a vadpusztítást, hanem az élvezettel párosult vadászatot szereti és becsüli, a legmelegebben ajánlhatom, annál is inkább mert a megszerzése — amire nagy súlyt helyeztem — nem kíván nagy áldozatot, ára teljes felszereléssel együtt 65 korona és csakis kizárólag Bárdi József acetylin-lámpa-gyárodnál Gyár-utca 10. szám alatt kapható, sőt azt lehet mondani, hogy egy-egy ilyen tökéletes lámpa aránylag olcsóbb, mint minden eddig használatban volt, de célszerűnek nem bizonyult vadászlámpa.

Borovszky Károly.

A magyar Engel német képmása.

Hogy a pécsi Engel mennyit ártott a magyar bor hírnevének, azt tudja minden magyar bortermesztő, akinek bora valaha német vevőre talált; de tudja az is, aki a német nagy világban megfordult, hogy ott mennyire becsémélő hangon nyilatkoztak az u. n. magyar borról, legyen az akár tokaji aszu, akár kecskeméti könnyű bor. Az mind egy — gyárból való, csak a czégére más... S ez régen volt, bár nem olyan nagyon. S lám ma a német sem jobb a deáké névénél. Ő közöttök is akad sok, aki jobbnak találja a bortermesztést, ha az a — pinczében, vagy mondjuk arra való gyárban történik. Igen, a bortermesztés — történi! Ez ugyan grammatikai non sens, de sajnós emberi valóság!

Párisban megjelenő *Revue de Viticulture* f. évi január 18. számában igen épületes dolgot olvasok s mert a mi rossz hírünket országvilág kárörömmel olvasta és terjesztette, én e cikkelyt nem kárörömből közlöm, hanem azért, mert mint a francia közlemény szerzője is hangsúlyozza, csáló minden társaságban akad s így egy ilyen, hogysis mondjam azt találóan és jellemzően, mert magyar szó nem jut eszembe, vagy talán nincs is? — no ilyen svindlér nemcsak nálunk akad, hanem akad a nagy darab német földön és még másutt is, ahol az embermag, meg a csalány megterem. Az említett cikkely ime ezeket mondja:

„Nemcsak Franciaországban (és mi magyarokul mondjuk, nemcsak Magyarországon) hamisítják a bort, noha e hamisítás ellen nagy erővel küzdenek a szőlőművelők. Németország sem kerüli ki e csalárdságot. Sőt a Rajnán tul megesis, hogy ott olykor a legmagasabb állású emberek üzik ezt a mesterséget, még pedig nagy arányokban. Így e perczen oda át (Németországban) nagy zaj van egy monsztrózus és hirhedt pör miatt (a francia lap németül nevezi meg, még pedig ez egyszer csodálatosan majdnem pontos német helyesírással, hogy ein sensationeller Weinfälschungsprozess, Monstreprozess),

amelyben czukrosításról, a törvénytiltotta dolgok hozzáadásáról van szó. Az illető a bor mennyiségét nem kevesebbel, mint 60%-kal szaporította s hogy a kutyvasztott lének rendes külsőt s a természetes bor tulajdonságait megadja, a büntetendő műveletek ezen embere, bőven belemarkolt a borkőbe, kiadó mértékben használta a zamatot, illatot adó különböző anyagot, az aszalt szilvát, őszi barackot, ananászt, szamóczát s hogy a mérték teli legyen, gipszet és hamuzsirt. Eljárása tehát sokkal gazdagabb és változatosabb anyaghoz volt kötve, mint ahogyan azt a mi hivatásos borhamisítóinknál megszoktuk.

De hát ezuttal nem ez ad fontosságot ama tárgyalásnak, amely Palatinátusban (bajor Pfalz), a frankenthal törvényszéknél lefolyt, hogy t. i. a borhamisítás nemes mestersége — tökéletesbedett, hanem a vádolt neve, állása. Sartorius Ottó a neve annak, akit tettei miatt most népének törvényszéke kérdőre von és miként éppen a *Weinlaube* (nevű bécsi szaklap) mondja, az illető nem kevesebb, mint egy országos képviselő, aki a Reichstag szabadelvűpártjának befolyásos tagja, tulajdonosa egy nagy szőlőnek Mussbachban (talán Nussbach), elnöke a szőlőművelők és a bajor palatinátusi borügynökök egyesületének és tagja a neustaadi kereskedelmi kamarának. Igen tevékeny részt vett a szőlőművelésre vonatkozó törvényes intézkedések meghozatalában. Különösen kitűnt azzal, hogy igen élénk részt vett a szőlőgazdaságra vonatkozó vitákban, amelyek 1903-ban Mainzban a nagy kongresszuson folytak. Itt igen nagy sikert ért el. S ami a borhamisítást illeti, annak üldözésében különösen kitűnt a puritán lelke...

A tett, amelylyel e nemes és puritán lelket vádolták, teljes igazolást nyert a törvényszék előtt. Különösen kitűnt, hogy milyen óvatos módon gondoskodott a család eltitkolódzásáról. Így például kikötötte, neve ne legyen beírva ama kereskedő üzleti könyvében, skitől a czukrot vásárolta. Tekintettel a törvény ilyen megsértésére, a törvényszék Sartorius Ottó urat a legnagyobb büntetéssel sújtotta; nevezetesen elmarasztalta 3000 márka lefizetésére, amelyet esetleg 6 hónapi börtönnel megválthat (óh! hogy örült volna Magyarországon sok, vagy csak egy ember is ennek az esetleg-nek!), a hamisított portékáját lefoglalta s az összes költsége (a perköltséget beleszámítva) 20,000 jó német márka volt.

A francia lap következőképen végzi cikkelyét: „Való, így az eset általánosításától óvakodnunk kell, hogy egy adott eset alapján állítsuk, hogy az összesség is ilyen. Már az emberi természet ilyen, hogy ahol nyereszkesedésre való alkalom van, mindenütt akad e fajta népség. Ez minden társadalomban így van. A lényeges dolog e tekintetben az, hogy az ilyen egyéni csalással szemben, melylyel mindenütt számolni kell, mindig határozottan és komolyan szembe szálljon a közvélemény. Bort hamisítanak Franciaországban, ezt nem tagadja senki; és borként árulnak (Franciaországban is) olyan terméket, amelyeknek csak a neve az, ezt sem lehet kétségbe vonni, de viszont sehol sem lehet kapni könnyebben teljes hitelességű természetes bort, mint itt!”

... Ugy látom, hogy ez a t. francia szerző Magyarországon járhatott. Avagy bevált ez esetben is az a mondás, hogy leányasszonyomnak szölok, de értsen róla ányomasszony is? — Ki tudja!

Felhívás

egyesületünk t. tagjaihoz és illetve gazdasági háziipari szövetkezetekhez.

A cs. és kir. tengerészeti arzenál Pólában f. 1906. évi anyagszükségleteiről szőlő kimutatásában az alatt irt árukat, illetve cikkeket is felsorolva találják, amelyeknek szállításában ezen cikkeket előállításával foglalkozó t. gazdáink, illetve szövetkezeink is részt vehetnek.

Ezeknek figyelmét az alábbi kimutatásra azzal a hozzáadással hívjuk fel, bár a „kvóta szerint Magyarországra eső rész” című rovat szerint az első három tétel alatt irt cikkekből a Magyarországra eső szállításra mi sem jutott, ezen cikk szállítására nézve is tennének ajánlatot, amely ajánlataik a cs. és kir. tengerészeti arzenálhoz Pólába lesznek intézendők, ahonnan egyszerű megkeresés folytán a részletekre nézve netán szükségelt közelebbi felvilágosítások is nyerhetők.

Igazgató.

A cikk megnevezése	A mennyiség egyisége	Az árfolyam látható egyisége		Az előrelátható mennyiség	A kvóta szerint Magyarországra eső rész
		K.	f.		
<i>Tisztító anyagok</i>					
Czirokseprő nagy...	darab	0/31	—	12,000	—
„ kicsi...	„	0/5	80	4000	—
Nyirfaseprő	„	0/5	80	500	—
Czirokkefe	„	—	26	650	325
Falkefe sörteből	„	—	60	1000	500
Surolókefe	„	—	23	400	200

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

Az OMGE. közleményei	Oldal
Az OMGE. és a GEOSz. védrehajtó-bizottsága Darányi Ignác földművelésügyi miniszternél	697
Megjegyzések hazai gépiparunk versenyképességéhez	697
Szent Hubert vadászlámpa	699
A magyar Engel német képmása	710
Felhívás	711
Növénytermesztés.	
A bab szántóföldi termesztése	700
Állattenyésztés.	
Hízóállat- és halkiállítás Bécsben	702
Tejgazdaság.	
A III. nemzetközi tejgazdasági kongresszus	703

≡ Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök ≡

az országszerte első helyen elismert kitünő szerkezetű és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták“ len- és heremagtisztító-gépek

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszert 15-féle nagyságban, különböző szerkezetben a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtóerőre alkalmazva. — Ezévi újdonságainkról 2373 sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám.

1905. évi Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve.

Sürgönczim: Kalmár-rostagyár.

Uzeman.	Oldal
Előszámítások a cukorrépatermelés jövedelméről	705
Gazdasági vegytan.	
Kisérletek méznitrogénnel	705
Levélsekrcény.	706
Irodalom.	709
Külföldi szemle	709
Vegysek.	711
Főuri eljegyzés. — Uj gazdasági tudósítók. — A gazdák és a kormányváltozás. — A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Darányinál. — Hidegvérű lovak tenyésztésének felkarolása. — A bortörvény revíziója. — Baromfiállítást Hódmezővásárhelyen. — Cselédkitüntetés és jutalmazás Védördön. — Szociális előadás Pozsonyban. — Az erdélyi szövetkezetek kongresszusa. — Faiskolázási jutalom. — A magyar élelmiszer szállító r.-t. 1904/5. évi üzleti jelentése. — A homoki szőlők tanulmányozása. — A tej vasuti szállítása Angliában	
Kereskedelem, tözsdé.	653
Szerkesztői hírek.	653

Főuri eljegyzés. *Hadik Béla* gróf, Zemplén vármegye volt főispánja és utóbb Kassa város képviselője, husvétvasárnapján jegyet váltott *Pallavicini Ede* ögróf v. b. t. t. és neje, *Mailáth Etelka* gróf leányával, *Stefániával*.

Pallavicini Ede ögróf egyesületünk érdemes alelnöke és a magyar közgazdasági közélet egyik vezére és mi tiszta szívvel szerencsét kívánunk leánya eljegyzéséhez.

Uj gazdasági tudósítók. A m. kir. földmiv. lésügyi miniszter Békés vármegye orosházi járására nézve *Román János* szentotnyai lakost, Borsod vármegye egri járására nézve *Barthos Andor* szihalmi lakost, ugyane vármegye szendrői járására nézve *Eperjessy Imre* kurittyáni lakost, Fejér vármegye móri járására nézve *Incze Jenő* árkai-pusztai lakost, Sáros vármegye makoviczai járására nézve *Tost László* bánya-völgyi lakost és Torontál vármegye párdányi járására nézve *Lukinich Zsigmond* csebzai lakost, Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye alsó-dabasi járására nézve *Mészoly Károly* bugyi-i lakost, ugyancsak e vármegye biai járására nézve *Zemplényi László* herczeghalmi lakost, Veszprém vármegye Veszprém város területére nézve *Kajdacsy Endre* veszprémi lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

A gazdák és a kormányváltozás. A Magyar Gazdaszövetség igazgató-választmánya e hó 10-én délelőtt *Bujanovics Sándor* elnöke alatt ülést tartott a Köztelken. *Bujanovics* elnök a nagy számban megjelent tagok lelkes éljenzése közepette bejelentette, hogy a szövetség elnöke *Darányi Ignác* dr. földmiv. lésügyi miniszterre neveztetett ki. Javaslatára a választmány elhatározta, hogy e fölött jegyzőkönyvileg ad örömeinek kifejezést s *Darányit* küldöttségileg fogja üdvözölni, akit egyuttal felkérnek, hogy az elnöki tisztséget továbbra is tartsa meg. Tárgyalta ezután a választmány a folyó ügyeket. Felvett a tagok sorába 57 új tagot. Elvben elhatározta a választmány, hogy a szövetség hivatalos közlönyét, tekintettel a szövetzeti eszmének nemzetiségi vidékeken nap-nap után való terjeszkedésére, német és tót nyelven is kiadja. A szövetzeti jutalomdíjakat a folyó évben is kiírja a szövetség. Az igazságügy-miniszter a polgári törvénykönyv anyagát küldte meg. A választmány *Nagy Emil* dr.-nak adta ki tanulmányozás végett. Elhatározta a választmány, hogy a most életre kelt iparpártolási mozgalom vezetőinek figyelmébe ajánlja, hogy

a mezőgazdaság is hasonló védelemre szorul, ezért a nemzeti termelés védelmének a programját egészítsék ki a mezőgazdaság védelmére irányuló munkával. *Pallavicini Ede* ögróf indítványára pedig kimondták, hogy hasonló módon propagandát indítanak a hazai biztosító társulatoknak a külföldiekkel szemben való fokozottabb pártolására.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Darányinál. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete igazgatója e hó 19-én testületileg tisztelt *Darányi* földmiv. lésügyi miniszternél. *Barcza Károly* alelnök a küldöttség szónoka örömeinek adott kifejezést, hogy a földmiv. lésügyi tárczát ismét oly férfira bízták, aki a magyar mezőgazdasági érdekeket mindig a szívén viselte. Kérte a miniszter pártfogását a szövetkezet részére, mely legutóbb szoros kapcsolatba lépett az Országos Magyar Gazdasági Egyesülettel. *Darányi* miniszter válaszában kijelentette, hogy mint a nehéz időkben, ezentul is barátja marad a szövetzeti ügynek és a mezőgazdák szövetzetét, mint az ügynek egyik legelőkelőbb faktorát jövőben is támogatni fogja.

A hidegvérű lovak tenyésztésének fölkarolása érdekében a Baranyamegyei Gazdasági Egyet monstre küldöttséget indít *Darányi* földmiv. lésügyi miniszterhez, az egyesület disztagjához, akit ez alkalommal üdvözöl, hogy újra földmiv. lésügyi miniszterre lett.

A bortörvény revíziója. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének közgazdasági szakosztálya *Bernáth Béla* elnöke alatt ülést tartott, melyen folytatólag tárgyalták a bortörvény revíziójára vonatkozó javaslatokat, *Drucker Jenő* dr. előadása alapján a szakosztály következő fontosabb határozatokat hozta e kérdésben: A szeszszűrés a belföldi forgalomba kerülő boroknál eltiltandónak, a külföldre szántaknál ellenben megengedhetőnek tartja oly feltétellel, hogy a külföldre kerülő borok szeszszűrésénél a külföldi bortörvényhez alkalmazkodjanak. A mesterséges édes bor készítését megengedhetőnek nem tartja, mert sokan felhasználnák ezt visszaélésre és pedig úgy, hogy mazsolát tartanak raktáron, melyet aztán nemcsak édes bor készítésére, de más bor édesítésére is felhasználának. Különböző közgazdasági jelentőséget a szakosztály az édesborkészítésnek nem tulajdonít. A törkölybor készítését csak házi fogyasztásra tartja megengedhetőnek cukor és szesz használata nélkül. Az így készült ital forgalom tárgyát nem képezheti, csakis a családnak, cselédeknek és napszámosoknak kielégítésére szolgálhat. A festőanyagok használatát a szakosztály egyáltalában eltiltandónak tartja. A házasítást megengedi, de fehér bornak vörös borral történt megfestése esetén csakis ezt feltüntető jelzéssel véli az italt forgalomba hozhatónak. A kénezést általában megengedi, de megkivánja, hogy egészségügyi tekintetben korlátok állítsanak fel. A borvidékek beosztását a jelen formában nem tartja indokoltnak, hanem a beosztást egészen más alapra kívánja fektetni. Nemkülönböztetve kimondta, hogy igazolási könyv legyen a vevő kívánságára a fajta és vidék tekintetében. A külföldi borokra vonatkozólag kimondja, hogy azoknak házasítása hazai borokkal nem szabad és hogy a külföldi bor csakis megfelelő jelzéssel hozható forgalomba. A pezsgőbor gyártásához csakis természetes bor használható fel és kívánja hogy ez a törvényben is kiemelendő legyen. Ugyanez áll a gyógyborokról, csak hogy itt a borhoz az orvosilag megengedett anyagok hozzáadhatók. Azonban külföldi gyógyborok csakis a vegykísérleti állomás megfelelő igazolásával engedessenek be. Végül

kimondta a szakosztály, hogy a gyümölcsborokra a bortörvény ne vonatkozzék és a gyümölcsbornak természetes borral való házasítása ne engedessék meg és mindazon anyagok használata eltiltandó legyen, melyek a gyümölcsbornak szőlőbor jellegét adhatnák.

Baromfiállítást Hódmezővásárhelyen. A Hódmezővásárhelyi Gazdasági Egyesület elhatározta, hogy ez év szeptember havának 8., 9., 10-ik napján országos baromfiállítást rendez. Az egyesület választmánya már megalakította a kiállítás rendező és bíráló bizottságát. A rendező bizottság elnöke *László Lajos* lett.

Cselédkitüntetés és jutalmazás Védördön. A *Zichy József* gróf vedördi uradalmának egyik öreg, 48 év óta szolgáló cselédjét a földmiv. lésügyi miniszter elismerő oklevéllel tüntette ki és 100 K. jutalomban részesítette hosszas és hűséges szolgálatáért. Ezt az elismerő oklevelet és pénzbeli jutalmat folyó hó 16-án, azaz husvét hétfőn délután 3 órakor kézbesítették az ünnepeltnek egy nagyobb ünnepség keretében, amelyen jelen volt az egész község, sőt még a környékről is számosan. A közigazgatási hatóság nevében *Perger Kálmán* dr. nagyszombati főszolgabíró intézett az ünnepelő közönséghez és az ünnepelthez magas szónyalatu beszédet, a Pozsonyvármegyei Gazdasági Egyesület nevében pedig *Horváth Jenő* ügyvezető titkár üdvözölte úgy az ünnepeltet, mint annak jólelkű uraságát *Zichy József* gróft, aki leányával, *Zichy Klára* grófnővel szintén megjelent az ünnepségen, *Zichy József* gróf gyönyörű beszédben magyarázta meg a jelenlevőknek, hogy a nagybirtokos és a gazdasági munkásnak egy összefügg a munkája, miként az emberi szervezetben a gyomor és a más szerveknek közös munkája. Ha az egyes szervek megtagadnák a munkát, úgy a gyomor is elgyengülne, aminek közvetlen eredménye a többi tagnak elsenyvedése volna. Megköszönve az ő hűséges öreg cselédjének hűségét, biztosította az összes alkalmazottakat további jóindulatáról. Majd *Abonyi Károly* m. kir. gazdasági szaktanár fejtegette az ünnepség jelentőségét. A szónoklatokat *Martinyi József* vedördi plébános tolmácsolta a népnek tót nyelven. Az ünnepség berakasztése után az uradalom nagy lakomát adott az alkalmazottaknak, amelyen a grófi család az egész vendégsereggel együtt megjelent.

Szociális előadás Pozsonyban. Folyó hó 18-án azaz szerdán délelőtt 9 órakor a Szent-Orsolya-rendűek pozsonyi tanítónő képzőjében *Horváth Jenő* a Pozsonyvármegyei Gazdasági Egyesület titkára előadást tartott azon társadalmi szociális kérdésekről, amelyek ezidőszert korunkat és hazánkat uralkják. Az előadónak tulajdonképpen célja az volt, hogy mint egy hullámgörű tovább adja a folyó évi február hó végén és március hó első napjain Budapesten a Magyar Gazdaszövetség által rendezett szociális kurzus anyagát és hogy különösen a kisemberek bajával való törődést és a nép alsó rétegeinek boldogulását célzó törekvések iránti érdeklődést felkeltse azok között, akik egykor mint tanítónők hivatvánk a falu vezető elemei között szerepet játszanak. Az előadó ismertette azokat az eredményeket, amelyek a falusi gazdakörök és szövetkezetek és pedig a hitel, fogyasztási, tej- és gabona értékesítő szövetkezetek nyomán észlelhetők s buzdította a mindvégig nagy érdeklődést tanúsító hallgatóságot, hogy szegődjenek a nemzeti szociálizmus munkásainak sorába. Az előadás befejezése után *Masszy Józsa* IV-ed éves növendék megköszönté az egész intézet nevében az előadást s biztosította az előadót, hogy a maguk

Kiváló anyag, olcsó árak, pontos kiszámlálás.

GŐZEKE-alkat- részek Szilágyi és Diskant gépgyára, Miskolcz.

Egyedüli magyar gyár gőzeke-részletek készítésére berendezve.

mindenfélé gőzekékhöz mint ekevasak, kormányok, fémtolattyuk, dugattyuk, acél és fémtütnyek, eke- és gőzprézsetek, gőzeke-sodronykötelek.
Mindenféle gyártmányu Sack-ekke részletek, vetőgéprézsetek; locomobilok, cséplőgépek javítását, tüzsekrcényeket, kazánkovács-munkálatokat, olcsón készít és szállít

Használt tej- és vajgazdasági gépek jó karban és olcsón eladóak.

részé
külön
szoc
nép
szolg
a po
előtt
sági

Az
enye
kötel
enye
pontj
szöve
nak
Balog
totta
válsá
távol
a bé
mely
kezde
ügyig
enyed
műk
Elem
czélj
közpo
való
meste
Hang
erkö
közpo
totta.
Sándo
minisz
Fai
intéze
faisko
folyó
400 E
tanító
szemb
minél
fajta
szeres
ségét,
fok h
gel el
szere
az il
amely
Egyes
fog o

A
évi ü
r.-t.
1904.
jelent
szám
rendk
alapt
érték
emeli
Sierb
min.
Beöth
fővár
terrel
nemü
és fa
magá
500
is re
atok

"Globe" Separator

részéről igyekezni fognak úgy már most, mint különösen a falu kis világában a nemzeti szociális eszmékkel tüzetesen foglalkozni és a nép boldogításának ügyét teljes odaadással szolgálni. Az előadást a legközelebbi jövőben a pozsonyi m. kir. áll. tanítóképző növendékei előtt meg fogja ismételni Horváth Jenő gazdasági egyesületi titkár.

Az erdélyi szövetségek kongresszusa. Nagyenyedről jelentik a Bud. Levelezőnek: A „Hangya” kötetéhez tartozó erdélyi szövetségek Nagyenyeden kongresszust tartottak erdélyi központjuk megújítása alkalmából. A gyűlésen a szövetségek vezetőin kívül Nagyenyed városának notabilitásai is megjelentek. A gyűlést Balogh Elemér, a „Hangya” vezérigazgatója nyitotta meg. Hazafias örömmel utalt az alkotmányválság megszűnésére. A szövetségi mozgalom távol van a politikától és éltető eleme is csak a béke lehet. Örömmel üdvözli tehát a békét, mely a szövetségi munka terén is új korszak kezdetét jelenti. Ezután Hollós nagyenyedi pénzügyigazgatósági titkár tartott előadást a nagyenyedi fogyasztási szövetséget megalapításáról, működéséről és eredményeiről. Utána Balogh Elemér fejtette ki a szövetségi mozgalom célját, anyagi és erkölcsi hatását, az erdélyi központ hivatását és a községi szövetségekhez való viszonyát. Végül Varró László dr. polgármester fejezte ki afölött való örömet, hogy a „Hangya” üdvös működését úgy gazdasági, mint erkölcsi téren Erdélyre is kiterjeszti, s az erdélyi központ székhelyül Nagyenyed városát választotta. A kongresszus táviratilag üdvözölte Károlyi Sándor gróft és Darányi Ignác földművelésügyi minisztert.

Faiskolázási jutalom. A magyar földhitelintézet a hazai gyümölcsfajenyésztésnek községi faiskolák útján való előmozdítása céljából a folyó évben kivételesen egy 600 K.-ás, 2 db 400 K.-ás és 21 db 200 K.-ás díjat tűz ki oly tanítók jutalmazására, kik faiskolát kezelnék és szembetűnő sikereket tudnak felmutatni, vagyis minél kevesebb és leginkább keresett gyümölcsfajta nagyban való szaporítását, a faiskola rendszeres kezelését, a faiskola kerítésének minőségét, az oltás módját, magas és félmagastörzsű fok helyes nevelését. Az egy koronás bélyeggel ellátott és a faiskola vázlatos rajzával felszerelt pályázati kérvények ez év jun. 1-ig az illető kir. tanfelügyelőhöz nyújtandók be, amelyek felett az OMGE. és az Orsz. Magy. Kert. Egyes. kebeléből összeállított bíráló-bizottság fog dönteni.

A Magyar élelmiszerszállító r.-t. 1904/5. évi üzleti jelentése. A Magyar élelmiszerszállító r.-t. legutolsó közgyűlésén terjesztették elő az 1904/5. évi üzleti jelentést és zárszámadást. A jelentés a társaság működéséről következőkben számol be: Az 1905. évi május hó 11-én tartott rendkívüli közgyűlés elhatározta, hogy a társaság alaptőkéjét 175.000 drb, egyenként 200 K. névértékű új részvény útján 4 millió koronára emeli fel. Megválasztotta igazgatósági tagokul Sierbán János kir. jószágigazgatót, Ebersz Károly min. tanácsost, Jeszenszky Pál az OMGE. titkárát, Bedthy Pál nyug. főispánt és Keppich Gyula dr. fővárosi ügyvédet. A társaság a földm. miniszterrel kötött egyezmény értelmében egy mindennemű élelmiszerek konzerválására szolgáló hűtő- és fagyasztó raktárház építésére határozta el magát, amelylyel kapcsolatban egy naponként 500 q. kristályjég gyártására alkalmas jéggyárat is rendez be, természetesen az összes munkálatokat kizárólag hazai vállalatok által hazai

anyagból készítetteti. A hűtőraktárak és jéggyár építkezései annyira előrehaladtak, hogy f. évi augusztus havában már üzembe vehetők az épületek. 10 határügynökséget létesített, amelyek a vámkezelést vannak hivatva ellenőrizni; breslauer és berlini fiókjain kívül az elmúlt évben a londoni és wieni fiókjait is megnyitotta; elvállalta az állami szőlőtelepeken termelt és a budafoki pinczemeszteri tanfolyamon kezelt állami boroknak külföldi értékesítését. Nevezett évben az általa elszállított élelmiszer 75.000 tonnára rug. A jelentés sajnálattal emlékszik meg Széjbelly Kálmán és Szilassy Zoltánnak az igazgatósági tagságukról való lemondásáról, kik a társaság ügyeit mindenkor a leghatásosabb támogatásban részesítették. Végül a zárszámadás eredményeként 1904/5. üzletévben 127.289.17 K. nyereséget mutat fel.

A homoki szőlők tanulmányozása. A magyar-óvári gazdasági akadémia hallgatói május hó folyamán tanulmányi kirándulást rendeznek Kecskemétre a homoki szőlőművelés és a gyümölcsstermesztés megtekintése végett. Az akadémiai hallgatókat, akiket öt tanárjuk kísér, a város és a gazdasági egyesület ünnepiesen fogadja.

A tej vasuti szállítása Angliában. A tej Angliában 75-80 literes bádoggannakban szállítják. Ezen edények kupalakuk, meglehetősen magasak és igen széles talapzatúak. A berakás úgy történik, hogy az edényt begurítják a vasuti kocsiba. A kannák dobálása nagy súlyukál fogva ki van zárva és így nem horpadnak be oly hamar, mint a nálunk divatos kannák. Az ilyen súlyos kannák gyors berakása azonban csak ott történhetik, hol a rakodóhely a vasuti kocsit talapzatával egyenlő szinmagasságban van és így nálunk az ilyen praktikus göngyölet meghonosítása ki van zárva. Nálunk a tejet rendszerint személyvonatokkal továbbítják és az edényeket a pusztaföldről rakják a kocsiba.

A modern gazdaság súlypontja a tejjgazdaságban rejlik. A tej feldolgozását minden számító gazdának szem előtt kell tartania. Jól jövedelmező tejjgazdaság kiváló és elismert modern gépek nélkül nem képzelhető el.

A Balik Separator a modern separator-technika legnagyobb vívmánya. Hirdetését olvasóink figyelmébe ajánljuk.

Az „Anker” élet- és járadékbiztosító-társaság Bécsben megtartotta 47. rendes közgyűlését. A jelentésből kitűnik, hogy 1905-ben 7280 szerződést 43.636.027 korona tőkére és 123.470 korona járadékra létesítettek. Az év végén érvényben volt 87.432 korona biztosítási szerződés 525.154.644 korona tőkére és 642.286 korona járadékra. 1905-ben halálesetekért, visszavásárlásokért, életesei és járadék-biztosításokért 5.338.565 koronát, a nyereségyrészesüléssel kötött haláleseti biztosítások osztalékalapjaiból és a minimális eredménynyel garantított túlélesi csoportok alapjaiból és az üzleti nyereségből a társaság által adott összeg hozzászámításával 11.936.170 koronát, összesen 17.274.736 koronát fizettek, míg a tartalékok szabályszerű emelésére fordítottak 17.157.429 koronát. Magyarországon 1906-ban 6331 biztosított fél 174.395 korona 97 fillért kap nyereségyosztalék fejében kifizetve. A biztosítéki vagyon a számadási jelentés szerint áll: összesen 157.226.101 korona. A társaság összes vagyona 168.431.475 korona. Ebből Magyarországon 23.421.109 korona 08 fillér van elhelyezve. A részvényeseknek osztalék és felülosztalék gyanánt 400.000 korona osztatik ki; az elévés és

halálesetre nyereségyrészesüléssel biztosítottak osztalékalapja javára 212.000 korona utaltatik, s a rendkívüli tartalékok emelésére 165.000 korona fordittatik. Az 1905. évben a nyereséggel biztosítottak között és az esedékes kölcsönös túlélesi csoportbiztosítások után 938.130 korona nyereségyrészesedés fizettetett ki. Az 1905. évi részvényeszelvényt a társaság bécsi és budapesti pénztárainál április 12-től kezdve 200 koronával váltják be.

Nyilttér.

„Superfoszfátot”
Stassfurti kainitot
Stassfurti kálitrágyasót

40% kálitartalommal, továbbá
»»» mindennemű egyéb «««

MŰTRÁGYAFÉLÉT

»»»»» azonkívül «««««««

„Rézgáliczot”

(88-99%) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA” vállalat, kincses és
vagy ipar részv.-társ.

= BUDAPEST =

V. KER., FÜRDŐ-UTCZA 8. SZ.

1905. évi forgalom: 25.000 zsák.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét

A BUDAPESTI
GYAPJÚ-AUKCZIÓKRA

melyek ideai első sorozata f. é. július hó 4-én
veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési
vállalat, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar”
címzett gyapjuküldemények a M. A. V. összes
vonalaiban tetemes díjkezdményben, valamint
ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvi-
lágosítással szolgál

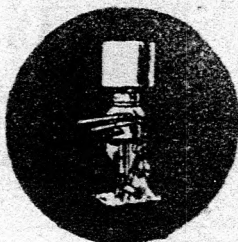

GYAPJUÁRVERÉSI VÁLLALAT

HELLER M. S TÁRSA

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 13.

„Globe” Separator

Teljes tejszövetkezeti berendezéseket

Első magyar tejjgazdasági gép- és eszközgyár FUCHS és SCHLICHTER, Budapest, VI. ker., Jász-utca 7. szám.

»»»»» Különlegesség: «««««««

„Svéd Globe Separator” Vajkivitel!

» Árjegyzékek, költségvetések, tervek ingyen és bérmentve. «

kézierő- és turbina-hajtásra, ugyszintén mindennemű tejjgazdasági gépeket és
eszközöket tejszállításhoz, vaj- és sajtyártáshoz legelőnyösebben szállít az

Tejtelepek és tejszövetkezetek által termelt vaját
és turót évi kötés mellett korlátlan mennyiség-
ben a legmagasabb áron veszünk át.

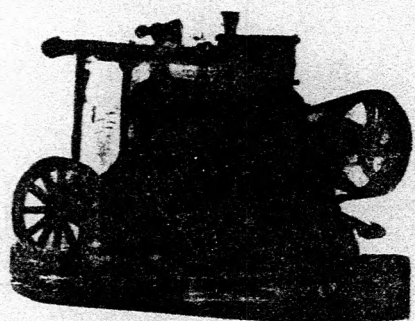
Magyar vidéki piacok árjegyzései.

1906. április 17-én.

Piacz	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri	Burgonya		Vaj		Tojás	Husárak													
						sárga	rózsa	I.	II.		Vágott hus kilogramm fillérekben				Élő súly mm. koronákban									
											marha-hus	borjúhus	sertés-hus	birkahus	marha-hus	borjúhus	sertés-hus							
						100 kilogrammonként										100 db								
korona értékben													I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
Arad	16.-	12.50	14.60	13.80	14.90	8.-	8.50	300	—	5.-	138	120	200	180	160	140	—	85	75	90	80	100	80	
Baja	15.80	12.70	13.50	13.20	14.80	5.-	5.-	240	200	4.50	132	128	136	128	128	124	88-100	—	—	96	92	108	102	
Barcs	15.60	13.-	14.50	15.80	15.40	3.20	—	200	—	4.-	120	—	140	—	140	—	—	—	—	—	—	—	—	
Békés-Csaba	16.20	—	14.80	15.20	14.80	10.-	10.-	220	180	4.-	120	—	180	—	138	—	96	80	70	80	100	98		
Bzék	15.60	—	—	14.40	15.-	12.-	12.-	240	220	6.-	136	120	180	136	140	128	104	70	66	80	74	104	92	
Érsekújvár	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Győr	16.20	13.30	15.50	14.-	16.80	4.80	4.40	280	240	4.50	148	128	160	140	160	136	—	84	72	104	96	112	94	
Kaposvár	15.-	13.-	13.-	13.70	13.40	5.-	6.-	280	—	5.20	154	136	174	150	124	112	102	74	70	102	100	94	88	
Kassa	16.-	12.40	15.-	15.50	15.-	4.-	5.-	300	—	5.-	160	152	150	130	150	140	—	72	70	70	66	84	76	
Kecskemét	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Léva	15.40	12.80	15.80	14.-	16.-	6.20	6.-	248	240	5.-	128	120	160	140	140	132	—	76	68	100	92	104	96	
Losoncz	15.60	12.20	14.50	14.60	16.-	5.-	6.-	200	160	4.-	138	128	152	144	144	136	—	68	60	88	72	128	120	
Moson	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Miskolc	15.60	12.40	16.-	15.-	17.-	—	—	—	—	—	136	128	144	138	152	144	—	70	66	88	84	132	124	
Nagybecskerek	15.80	13.-	13.80	12.80	14.-	9.-	9.-	240	200	5.-	120	112	140	128	152	142	140	68	62	80	70	100	90	
Nagykanizsa	15.80	13.-	14.60	14.-	15.80	5.-	6.-	240	200	5.-	160	120	180	140	140	132	100	78	60	90	80	112	96	
Nagyszéchenyi	15.60	12.50	12.-	14.-	13.60	5.-	4.-	272	180	4.-	180	120	200	180	140	124	—	84	76	—	—	90	73	
Nagyszombat	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Nagyvárad	15.40	12.-	13.80	14.-	14.20	7.-	—	240	200	5.-	132	120	200	160	148	136	—	89	70	—	—	128	120	
Nyitra	16.40	13.80	14.90	14.-	17.-	3.-	5.-	280	240	4.-	140	128	200	140	160	140	—	105	96	130	110	130	110	
Pancsova	15.40	—	—	12.60	—	6.-	8.-	240	220	4.50	120	112	140	120	140	128	90	78	74	78	74	100	98	
Pápa	16.-	12.80	15.20	14.20	15.80	4.80	3.50	240	200	5.-	128	120	180	140	144	136	—	82	70	110	94	112	98	
S.-A.-Ujhely	15.20	13.-	14.50	14.50	16.-	5.20	6.40	240	200	5.-	138	128	144	136	144	104	—	—	—	78	72	112	104	
Sopron	16.20	13.70	15.80	15.80	16.90	6.-	8.-	260	220	6.-	160	120	180	160	150	130	—	78	64	116	98	120	110	
Szatmár	15.40	11.80	13.40	14.40	14.20	5.40	5.80	230	220	4.50	144	128	152	144	136	132	112	78	—	—	—	—	—	
Szentés	16.20	—	15.40	15.-	14.80	6.-	6.40	240	200	4.-	120	114	140	120	160	154	120	78	—	—	—	—	—	
Szolnok	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Uj-Arad	15.90	12.40	14.50	13.70	14.80	7.50	8.-	230	—	4.50	128	100	160	140	150	120	—	80	70	85	75	100	80	
Ujvidék	16.-	—	14.40	13.-	14.40	9.-	7.-	240	230	5.-	120	120	140	130	130	120	100	58	54	86	82	104	100	
Versecz	15.30	12.40	14.-	12.80	14.40	6.-	8.-	300	—	5.-	128	—	160	—	140	—	100	76	72	110	—	104	—	
Zalaegerszeg	15.-	12.50	15.-	13.40	15.40	—	—	240	220	6.-	140	120	186	160	140	120	88	68	64	80	78	96	92	
Zenta	16.-	12.40	14.-	13.30	15.40	6.-	7.-	300	200	4.-	112	108	140	134	140	138	100	64	58	90	84	100	98	

Nemzetközi gabonapiacz 1906 április 12-től 1906 április 20-ig.

elet	Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Manila	Paris	New-York	Chicago	Buenos-Ayres	Határidő	Határidős árak							
											Budapest	Liverpool	Berlin	Paris	New-York	Chicago		
E f f e k t í v á r a k													H a t á r i d ő s á r a k					
Buza	19	17.65	17.90	18.60	17.65	22.66	22.75	16.70	14.72	17.95	Május	16.46	17.90	22.18	22.70	16.06	14.72	
	12	17.80	17.60	18.50	17.40	22.66	22.66	16.77	14.79	17.35	Jul.	16.64 ^o	17.60	22.51	22.47	15.56	14.40	
Rozs	19	13.65	—	14.45	15.45	20.65	14.25	—	—	—	Május	13.64 ^o	—	19.91	14.72	—	—	
	12	13.85	—	14.43	15.25	20.65	14.49	—	—	—	Jul.	13.54 ^o	—	20.89	14.96	—	—	
ab	19	16.50	—	17.40	17.10	20.50	—	—	—	—	Május	16.- ^o	—	19.59	—	—	—	
	12	16.50	—	17.30	16.95	20.50	—	—	—	—	Jul.	12.74 ^o	—	19.80	—	—	—	
Tengeri	19	18.50	11.71	14.25	14.50	15.64	—	10.59	9.16	8.23	Május	18.44	11.71	15.69	—	10.59	9.16	
	12	13.55	11.52	14.20	14.50	15.64	—	10.61	9.16	8.23	Jul.	18.66	11.60	—	—	10.49	—	
Árpa	19	15.20	—	14.-	—	16.23	—	—	—	—	Május	13.48	11.52	15.69	—	10.62	9.16	
	12	15.20	—	14.-	—	16.23	—	—	—	—	Jul.	13.72	11.41	—	—	10.54	—	

OBERURSELI MÓTORGYÁR RÉSZV.-TÁRSASÁG OBERURSEL

Iroda és raktár: Budapest, VI., Ó-utca 6. szám. □ MAJNA-FRANKFURT MELLETT.

LEGOLCSÓBB HAJTÓERŐ A „GNOM“ BENZIN-PETROLIN-MÓTOR.

3000-nél több üzemben. ♥ Könnyen kezelhető. ♥ Villanyos gyújtással. ♥ Oki. gépész felesleges. ♥ Költségvetés, tervek és egyéb felvilágosítás ingyen és bérmentve. ♥ Magyar levelezés. ♥ Referenziák beszerezhetők: gróf Wenkheim Géza uradalmától, Csorvás (Békésmegye); gróf Wenkheim Frigyes uradalmától, Székudvar (Ardmegye); gróf Esterházy János uradalmától, Nyitra-Ujjak (Nyitra megye); gróf Esterházy László uradalmától, Sárosd (Fehérmegye).

bizom
A ma
irányza
Bosz
13.40
Taka
14.50
Zab
Teng
egyene
Mai
Bosa
mm. 30
1000 m
Pestv
k. 17 E
k. 17 E
k. 15 E
Fejér
75.5 k.
Tolna
H.-m.
Felső
Erdél
17 K. 1
Báns
Szerb
Bosz
100 mm
13 K. 3
Zab
16 K. k
Mag
Arad
Baja
Barcs
Békés-C
Bzék
Érsekúj
Győr
Kaposv
Kassa
Kecskem
Léva
Losoncz
Moson
Miskolc
Nagybec
Nagykan
Nagyszé
Nagyszob
Nagyvá
Nyitra
Pancso
Pápa
S.-A.-U
Sopron
Szatmár
Szentés
Szolnok
Uj-Arad
Ujvidék
Versecz
Zalaeger
Zenta
Budap
utca, 18
igazgató
Felhoz
széna, 6
alomszak
tengerisz
zabosbt
A forg
Árak
540-700
szalma 3
tengerisz
zabosbt
800-800
400-44

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonatőzsde.

(Guttman és Wahl budapesti termény-bizományi cég jelentése.)

Napijelentés a gabonatőzsdéről.

1906. április 20.

A mai készbuza-üzlet nyugodt hangulatnál változatlan irányzatú volt. Összesen körülbelül 18,000 q. kelt el.

Rozs szintén változatlan, helybeni egyenértékre 13-30-13-40 K.-ás árt fizettek. Takarmányárpa változatlan, helybeni egyenértékre 14-50-15-20 K.-t jegyez.

Zab tartott, helyben 16-16-60 K.-ig helyezhető el. Tengeri őttel magasabb, azonnali szállításra budapesti egyenértékre 13-60 K.-t kérnek.

Mai eladások: Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 80 k. 17 K. 80 f., 200 mm. 80 k. 17 K. 77-2 f., 1130 mm. 79-5 k. 17 K. 80 f., 1000 mm. 78-5 k. 17 K. 10 f.

Pestvidéki: 300 mm. 80-5 k. 17 K. 35 f., 300 mm. 80 k. 17 K. 35 f., 300 mm. 79 k. 17 K. 15 f., 300 mm. 79 k. 17 K. 15 f., 500 mm. 77 k. 16 K. 80 f., 300 mm. 74-5 k. 15 K. 30 f.

Fejérmegyei: 150 mm. 77 k. 16 K. 77-2 f., 500 mm. 75-5 k. 16 K.

Tolnai: 360 mm. 75-7 k. 16 K. 65 f. H.-m.-vásárhelyi: 2000 mm. 79 k. 17 K. 70 f. Felsőmagyarországi: 700 mm. 79-5 k. 17 K. 37-5 f. Erdélyi: 150 mm. 79 k. 17 K. 10 f., 150 mm. 78-5 k. 17 K. 10 f.

Bánsági: 4500 mm. 77 k. 16 K. 65 f. Szerbiai: 1000 mm. 73 k. 15 K. 25 f. kpf. Rozs: 100 mm. 13 K. 45 f., 200 mm. 13 K. 40 f., 100 mm. 13 K. 40 f., 100 mm. 13 K. 37-5 f., 500 mm. 13 K. 35 f., 100 mm. 13 K. 25 f. kpf.

Zab: 200 mm. 16 K. 15 f., 640 mm. 16 K., 200 mm. 16 K. kpf.

Magyar piacok látható gabonakészletei

1906. április hó 17.

	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri
m é t e r m á s z á k b a n					
Arad	47500	1800	700	1800	6400
Baja	4800	2600	1600	5200	4500
Barcs	29436	8458	9372	14980	29843
Békés-Csaba					
Házék	500			640	700
Ersekújvár					
Győr	21000	9800	5000	4500	6500
Kaposvár					
Kassa	21000	2200	2500	1800	300
Kecskemét					
Léva	9900	1050	420	430	740
Losoncz	20000	1000	1000	500	300
Moson					
Miskolc	41600	5010	10200	4795	3030
Nagybecskerek					
Nagykanizsa	29000	7000	7800	680	850
Nagyszében					
Nagyszombat					
Nagyvárad					
Nyitra	5000	800		500	
Pancsova	25000				40000
Pápa	4700	4000	1000	1300	600
S.-A.-Újhegy	1000	200	250	300	150
Sopron					
Szatmár	13100	1700	2940	3160	4750
Szentcsanak					
Szolnok					
Ujvárad	15700	1200	400	150	1800
Újvidék	6000		6000	6000	24000
Versecz	14000			1000	27000
Zalaegerszeg	1800	500	300	400	600
Zenta	38000	50	300	1200	6000

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca, 1906. április hó 20-án. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 75 szekér réti széna, 6 szekér muhar, 22 szekér zsupszalma, 1 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 3 szekér egyéb takarmány (lőhere, luczerna, zabosbikköny, köles stb.), 200 zsák szecska.

A forgalom élénk. Árak fillérekben q.-ként a következők: réti széna 540-700, muhar 620-660, zsupszalma 360-420, alomszalma 300-300, takarmányszalma —, 100 kéve tengeriszár —, egyéb takarmány 580-600, (új) zabosbikköny 580-650, lőhere —, luczerna 600-600, köles —, sarju —, szalmaszecska 400-440. Összes kocsiszám 109. Összes súly 130,800 kg.

Szeszület.

A szeszüzletben e héten változatlan irányzat uralkodott és a szeszárok változatlanul a legutóbbi zárlat-jegyzés szerint záródtak. Elkelt nagy finomítottól finomított szesz adózva 140-75-141 K., adózatlanul 142 K., azonnali és április-májusi szállításra. Élesztőszesz adózva 141 K., adózatlanul 42 K. kelt nagyban. Denaturált szeszben 37-37-50 K. történtek nagyobb kitések. Galiciából még mindig érkeznek olcsóbb ajánlatok tartány árura. Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz e héten 36-25-38-75 K. kelt el, kedvező fuvarállomásoktól szállítva.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 37-50-38 K. Bécs. Kontingens nyersszesz 38-20-38-60 K.

Budapesti heti jegyzés:

	nagyban	koronákban
Kontingens nyersszesz	---	---
Finomított szesz adózva	141	141-50
„ adózatlan	42	42-50
Élesztőszesz adózva	141	141-50
„ adózatlan	42	42-50
Nyersszesz adózva	138	138-50
Denaturált szesz	37	38

Az árak 10,000 literfokként hordó nélküli bórmentve, budapesti vasútállomáshoz szállítva, készpénzfizetés mellett értendő.

Vetőmagvak ólomzárólása.*)

Budapest, 1906. április 19.

A budapesti magy. kir. állami vetőmagvizsgáló állomás az 1905-1906. időnyben, azaz 1905. évi július hó 1-től a mai napig az alant megnevezett magkereskedőknél és termelőknél a következő vetőmagmennyiségeket ólomzárta:

Ólomzárólató fél	Luczerna	Lőhere	Egyéb	Összesen
Mauthner Ödön, Budapest	3855	4160	3	8018
M. Mezők. Szövetk. Budapest	2077	2541	367	4985
Haldek Ignác, Budapest	1316	730	103	2149
Szalay Gyula, Budapest	615	398	46	1057
Frommer A. H. ut. Budapest	419	123	—	542
L. P.** közraktári váll., Budapest	124	339	13	476
Beimel és fia, Budapest	380	69	—	449
Kramer Lipót, Budapest	174	272	—	446
Klein Vilmos örök., Temesvár	188	62	—	250
Lamberger Károly, Budapest	94	67	11	172
Aradvárn. Gazd. Egy. Arad	147	5	—	152
Szemere és György Budapest	50	79	—	129
Teleki Arvéd gróf Drassó	86	52	—	118
Szűcs Emil Budapest	8	65	—	73
Funkelstein József, Arad	59	5	—	64
Weiner Testvérek, Szombathely	—	34	—	34
Fuchs Fülöp, Budapest	21	—	—	21
Radwaner J. L., Budapest	11	—	—	11
Összesen	9604	8999	543	19146

*) A hazai mezőgazdaságra káros amerikai heréféle magvakat a magvizsgáló állomás nem ólomzárta. **) Leszámitoló és pénzváltó banknak olvasandó L. P.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.)

A korán bekövetkezett tavaszi időjárás befolyása alatt majd az összes magféléknek igen élénk a kereslete és noha pótvetés eddig alig vált szükségessé, a forgalom mégis nagy mérvet öltött. Az előhaladt időny tekintve a lőheremag kereslete kielégítőnek mondható, az árak változatlanul a múlt hetiek. Luczerna. A nagyobb-mérvű kínálat és leszállított árak következtében magkereskedőknél oly élénk volt a forgalom, hogy legkevesebb 250-300 bárra tehető azon mennyiség, mely e héten eladásra került. A legnagyobb érdeklődés megint a takarmányrépamag felé irányult és pedig a csillagjegyű impregnált felé. Ebből jelenleg még az összes fajok kaphatók, de ha a kereslet továbbá is így élénk marad, akkor az egyik és másik fajból már rövid idő múlva alig lesz készlet. Bikkönynek, baltaczimnek alig volt kelendőse. Muharmagban lanya az irányzat.

Jegyzések nyersáruért 100 kg.-ként Budapesten koronákban:

Vöröshere prima minőség	100-110
„ esőverte minőség	95-100
Luczerna prima minőség	110-120
„ II-od oszt. minőség	100-110
Bikköny	18-20
Muhar	18-20
Baltaczim	30-32
Hámozott baltaczim	---

Lajza gőzmalom r.-l. jelentése a „Köztelek” részére. Budapest, 1906. április hó 19-én. Netto-árak 100 kg.-ként, Budapeston, elegység tisztaságként, zsákostul. Kötelezettség nélkül.

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K.:	27-10	26-10	24-70	23-80	23	21-90	20-10	18
7 1/2	7 3/4	8	Korpa:		F.	G.		
	16-20	15-10	12-60	Ár korona:	10-40	10-80		
Rozslisztárak:								
	0	0/I	I	FR	II	II/b	III	IV
K.:	21-80	21	20-40	19-80	19-20	17-40	16	12-80
RK								
11-20								

Élelmiszerek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése. 1906. április 20-án.

Változatlan hozatalok mellett a mai hetivásár forgalma eléggé élénk volt, de mindenesetre észlelhető volt a közel lévő házbérnegyed. Tisztított baromfi, füstölt húsfélék, teavaj megfelelő áron nyer elhelyezést, ugyancsak a prima sertés-, borjú- és marhahús is. Megkezdődött a spárgaszalon is, igazi szőlőspárga azonban még alig van a piacon. Zöldsgöfélék kereslete igen lanya. Tojás ára a pillanatnyi emelkedés után ismét leszállt s előreláthatólag még nagyobb árcsökkenés várható.

Mai árak:

Husneműk: vidéki marhahús hátulja 92-112 kor., eleje 80-96 korona, vidéki borjú bőrben, hosszan mérve, sulylevonás nélkül 98-120 K., helybeli borjúhús 124-136 K., sertésbőr szalonnával la. 128-134 K., lehuzott sertés 136-144 K., szalonna friss 112-136 K., szalonna, sózott 110-120 K., szalonna, füstölt 150-156 K., olvasztani való 112-136 K., háj 146-152 K., sertészsír 142-144 K., mind métermázsánsként. Füstölt-hús (vidéki) kg.-ja 1-80-1-80 K., hazai sonka 1-70-2-00 K., szalámi 3-40-3-60 K.

Vad: Őz 1-50-1-80, szarvas 0-0-0-0, vaddisznó 1-20-1-30 K. kg.-ként, szalonna 1-70-2-40 K. drb.-ként.

Baromfi-félék: elő rántani való csirkeudonság 1-80-3-00 K., sütni való 2-00-4-00 K., kacsaszóvány 0-0-0-0 K., kacsahízott 0-0-0-0 K., lud, hizott 14-20 K., tyúk 2-40-4-80 K., pulyka 8-16-16-16 K. páronként. Vagott szépen tisztított baromfi, hizott lud 1-40-1-50 korona, hizott ruca 1-50-1-80 K., hizott pulyka 1-40-1-50 K., poulard 1-20-2-30 K. drb.-ként.

Tejtermékek: teavaj (centrifugált) 2-60-3-60 K., főzhető (közdli) 2-00-2-80 K., tehéntúró 28-48 fill. kg.-ként.

Zöldsgöfélék: burgonya (vagonáru) sárga 0-0-0-0 kor., rózsá 6-00-7-00 K., fehér 4-00-4-40 kor., kifi 7-7-50 K., sárgarépa 100 köt. 0-0-0-0 K., petrezselyem 100 köt. — K., vöröshagyma IIa. — K., fokhagyma — K. Fejeskáposzta — K. 100 kg.-ként. Spárga (leves) 0-50-0-80, szőlőspárga 1-1-40 K. kg.-ként.

Gyümölcs-félék: Alma: válogatott elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, Jonathan, nyári batuli stb.) 60-100, másodrendű 40-60, harmadrendű apró áru — K., körte elsőrendű 70-90, másodrendű 50-60 K.

Vegyesárak: Bor és szeszes italokat minőség szerint különféle árakon értékesítünk. Méz 140-160 fill. kg.-ként Gyümölcsíz 0-0-0-0 K. kg.-ként. Gomba száritott 200-300 K. 56 kg.-ként. Szappan, szegedi fillér kg.-ként.

Tojás: bácskai 70-71 korona, erdélyi apróbb áru 69-70 K. eredeti ládánként (1440 drb).

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1906. április 19.

Főlhajtatott:	Árak
Jobb minőségű hátsó	20 drb 360-500
Könnyű kocsi (jukker)	38 " 480-600
Nehéz kocsi (hintós)	16 " 640-700
Igás kocsi (nyugati vér)	50 " 300-560
Ponny	5 " 110-300
Fuvaroslovak	200 drb 108-246
Paraszlovak	210 " 80-150
Alárendelt minőség	33 " 30-90
Összesen	577 drb

Eladatlan maradt — 268 drb

Irányzat: közepes.

Budapesti juhvásár.

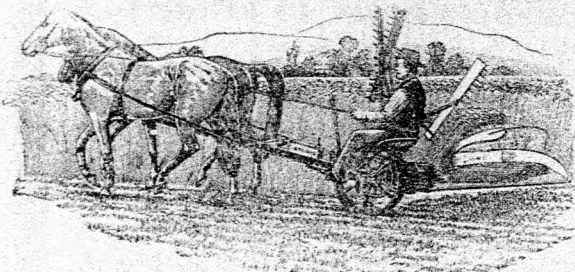
(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1906. április 17.

Főlhajtatott:	
Magyarországból	100 drb juh — drb kecske
Szerbiából	— drb juh — drb kecske
Összesen	100 drb juh — drb kecske
Eladatlan maradt	— drb juh — drb kecske

Utólérhetetlen teljesítésben és könnyű járásban!

**Uj gabona-
aratógép
„Handy“**

Szénaforgatók — Lógereblyék

Uj fűkaszálo „Darling“ kedvence minden tulajdonosá-
nak, szolidabb az amerikai gyárt-
mányoknál.

UMRATH és Tsa BUDAPEST, V.,
Váci-körút 60.

Gőzcseplőkészletek 12 HP-ig — Ipari mozgonyok 100 HP-ig.

TAKARMÁNYRÉPAMAGOK
UJ IRÁNYELVEK SZERINT TENYÉSZTVE.

WOHANKA-FÉLE JAVITOTT

ECKENDORFI, MAM MUTH, OBERNDORFI

TENYÉSZTÉSE VEGYI FAJVALASZTÁS ALAPJÁN.
NAGY TÁPANYAG-TARTALOM és TÖMEGTERMELÉS
SZAVATOLÁS MELLETT

WOHANKA és TARS BUDAPEST,
V. VÁCI-KÖRÚT 76.

Párisi világkiállítás „Grand Prix“ 1900.

KWIZDA FERENCZ JÁNOS

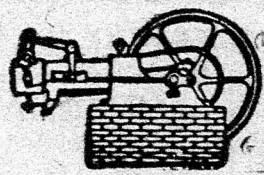
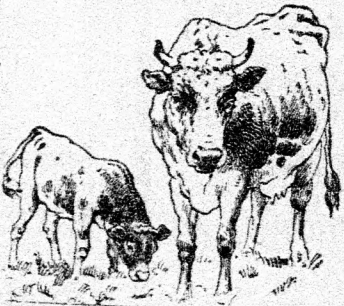
cs. és kir. osztr.-magy. román kir. és bolgár fej. udv. szállító
kerületi gyógyszerész, Kornenburg, Bécs mellett.

KWIZDA-féle

kornenburgi marhatáppor

éjtréndi szarvasmarhák és juhok számára. A
legjobb istállóban 60 év óta használtatik falánkság
hiányánál, rossz emésztésnél, a tej jobbítására és a tehé-
nek teljességének fokozására. Egy doboznak ára 1 kor.
40 fillér, fél doboz 70 fillér.

Csakia ezen védjeggyel valódi. — Képes
árjegyzék ingyen és bérmentve. Főraktár:
TÖRÖK JOZSEF gyógyszerész,
Budapest, VI., Király-utca 12. és
Andrássy-út 26. szám.

BECK és GERGELY

Budapest, V., Váci-ut 12.

Benzinmotoros cseplőkészletek.

Teljes malomberendezések

benzin-, szivógáz- vagy más üzemre.

Teljes olajgyári berendezések.

Elismert legjobb kivitelben szállítanak
s mindenkor raktáron megtekinthetők.

VELARIN

= Törvényileg védve. =

**Kipusztit minden hálószerű,
eres levelű gyomot,**

mint: utifű, aranka, vadrepce, szerbtövis,
konkoly, buzavirág, csalán, moha stb. irtványokat!

100—130 kilót tartalmazó ingyenes hordókban 100 kiló

ára 24 korona

helyt budapesti raktáron, utánvétel mellett.

Most kell elhinteni, míg a palánták zsengek!

Számtalan elismerő nyilatkozat!

Teljes szavatosság a csalhatatlan sikerért!

Porszóró készülékek: 3. sz. Vulkán 30 K.
4. sz. „Velarin“ 150 K.

Véd-
jegy.

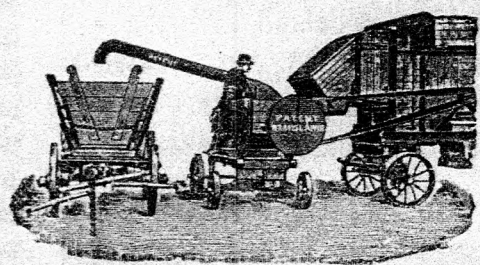

Szücs Ödön

Budapest, VI.,

Nagymező-utca 66.

HÁZI KEZELÉS.

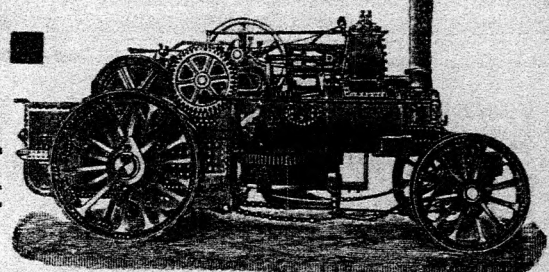

KEMNA J.

BUDAPEST • SOROSZLÓ

gőzke- és gépgyáros ajánlja felülmúlhatlan
gőzekéit, gőzűhengereit és gőzcseplő-
géppel párosított szecs-kavágóit.

Mindenemű felvilágosítással készséggel szel-
gál a magyarországi özégvezetőség.

Jutányos árak.

BUDAPEST, Kossuth Lajos-utca 8.

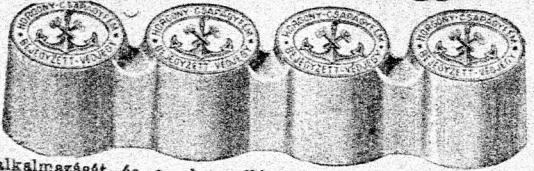
Előnyös beszerzési mód.

AZ ELSŐ OSÁSZ. ÉS KIR. SZAB. DUNAGŐZHAJÓZÁSI TÁRSASÁG Ó-BUDAI HAJÓ-, KAZÁN- ÉS GÉPGYÁRA.

Elsőrangú gyártmány.
Uj acéleke.

Elsőrangú gyártmány.
Számos elismerőlevél és bizonyítvány igazolja az ujeke felülmulhatatlan minőségét.

Lokomobil-tulajdonosoknak ajánljuk a „**HORGONY**”-csapágyfém

alkalmazását és ezzel a súlyos kereskedelmi fém okozta melegfutásnak és corrosiónak teljes kiküszöbölését.

Lokomobil-tulajdonosoknak ajánljuk injectorok pótlása céljából a folytonos üzembiztonsággal működő, minden állásból kifogástalanul meginduló és minimális gőzfogyasztást igénylő

„**NEWMOORE**”
gőzszivattyuinkat.

Helyesbített hajójáratjegyzék.

ADRIA m. kir. tengerhajózási részv.-társ.
Vezérigynöksége: **Hoffmann S. és V.**
1906. apr. havában a következő gőzösek indulnak Fiuméből:

Honnan	H o v a	a gőzös neve	Kelet
Hume	Liverpool 1)	Flaminian	1-10
"	New-York	Ultonia	13
"	Romeo	Kálmán Király	5-15
"	London	Matekovits	5-15
"	Liverpool	Pavia	10-20
"	Hamburg 1)	Byzanz	10-20
"	London, Hull	Douro	10-20
"	Antwerpen, Rotterdam,		
"	Kopenhagen 1)	Duna	15-25
"	Oporto, Bordeaux, Newport	Baross	15-25
"	Liverpool 1)	City Of Oxford	15-25
"	New-York	Slavonia	28
"	Glasgow	Deák	20-30
"	Liverpool	Brescia	20-30
"	Messina, Maitis, Tunis, Algir	Szapáry	20-30
"	Oran, Tanger Gibráler	Ebro	25/4-5/5
"	London, Hull	Tyria	25/4-5/5
"	Liverpool	Buda II.	25/4-5/5
"	Antwerpen, Rotterdam		

A *gal megjelölt viszonylatokban a gőzös Triestet is érinti.
1) Ha a gőzös indulása előtt elegendő rakomány nem jelentkezik, az igazgatóság fenntartja magának a jogot, hogy ezt a kikötőt ne érintse.

KOCSI-GYÁRTÁS.

Budapesti kovács- és kocsigyártó-ipar-
testület védnöksége alatt álló

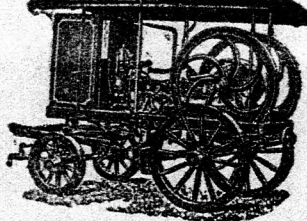

Kocsi
Árucarnok
Szövetkezet

Budapest, VII., Kerepesi-ut 72.
ajánl mindennemű hintőkocsit.

KORÁNYI ÉS TÁRSA

BUDAPEST,
Aggteleki-u. 2.

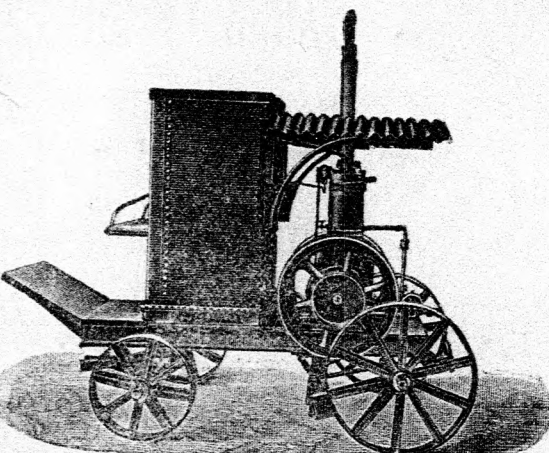

Leggazdaságosabb
üzemű

Korányi-féle benzín-
és nyersolaj-
MOTOROK

Költségtetés díjtalan.

GANZ és TÁRSA vasöntőde és gépgyár r.-társ.
BUDAPESTEN.

Részletes árjegyzékünket kívánatra megküldjük.

Petroleummal és adómentes ben-
zinnel hajtott motorok gazdaság
céljaira
(BÁNKI szab. rendszere).

Mechwart-féle gőzekék és
petroleumekék.

Hengerszékék, köjاراتok és teljes malom-
berendezések.

Turbinák. — Villamos világítási és erő-
átviteli berendezések. Sz. 521

Földbérletet
keresek

1500—3000 holdig. A rögtön átve-
hetők és fővonal mellettiek előnyben
részesülnek. Ajánlatok „Földbirtokos”
jelige alatt **Mezey Antal** hirdetési
irodájába, Budapest, IV. (Klotild-
palota) intézendők. 5356

Magyar bikák

500 koronától kezdve,
pekingi kacsatojások tuczatja 8
kor., lámpánélküli költőgép 125
tyuktojásra 96 kor., bőtermő
prairie királyné tengeri 100 kg.
20 kor., legkorábbi székelyten-
geri 100 kg. 24 kor.

gróf Teleki Arvéd
drassói uradalmában, u. p. KONGZA.

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK

ÉS ELLÁTÓ SZÖVETKEZETE

HATÓSÁGI KÖZVETITŐ

Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában.
SÜRGÖNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

Értékesítési szerek ár-
tökésítését ez-
közlik az előirt
% mellett. Fejlvilá-
gositást és csoma-
golás utasítást W
ingyen nyújt tagok
és nem tagoknak.

Azonnali készpénz-
előzámolás.

Értékesítésre el-
fogad: Hason-
műket, fűstölt
hust, vadakat, szár-
nyasokat — élő és
leölt állapotban, V
tojást, vajat, halat,
burgonyát, káposz-
tát, zöldségféléket,
gyümölcsöt stb. W

31. S
Fey
Nin
L
Sopron
legpri
vadász
BEYE
Büt
aszalható
gonyalev
terménye
kesítése.
a/Rh. sz.
Stein
KUHNE
0
BUDA
S
Budapest,

Gyakorlatban kitűnően bevált. . . .

Számos elismerés.

NEDVES PALAK, ISTÁLLO-MENNYEZETEKgyökeres kiszáritása, tökéletes páramentesítése „KOSMOS“
»»»»» hornyolt asphalt-lemez alkalmazásával. «««««

Részletes ismertetés a „KÖZTELEK“ 1905. évfolyamának 89-ik számában is megjelent.

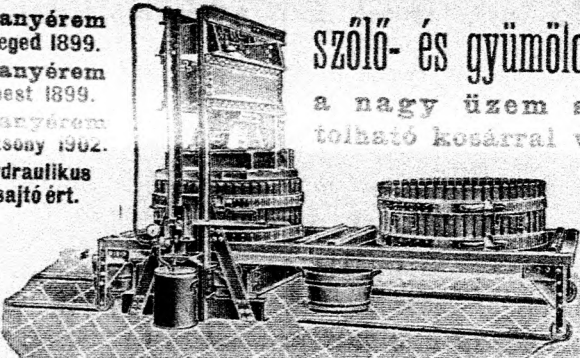
GREIF ANTALokl. mérnök műszaki irodája
Budapest. VIII., Salétrom-u. 10.
Telefon 89-24.Mindennemű felvilágosítás, minta, ismer-
tetés és költségvetés díjmentes.
— Képviselek kerestetnek. —Ajánlják nagyraktárakat
minden patkolási cikk-
ből és ezen szakmába vágó
különlegességekből. — To-
vábbá ajánlják szabadalmazott,
kiváló szakférfiak által legjob-
ban ajánlott patkóit ígás-
lovak és paripák, ügy-
szintén

ökrökvasalására.

Különösen kiemeljük czégünknek legújabb szabadal-
mazott rudvasalásait és kengyeleit.**M. HANN'S SÖHNE**

os. és kir. udvari patkolási eszköz-szállítók

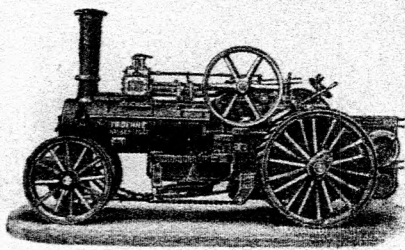
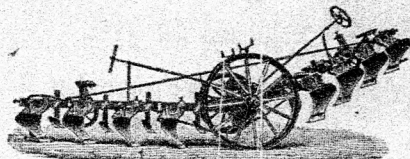
Rainfeld St. Veit a. Gölsen mellett Alsó-Ausztria.

Hydraulikus sajtók Aranyérem
Szeged 1899.
Aranyérem
Bpest 1899.
Aranyérem
Pozsony 1902.
hydraulikus
sajtó ért.

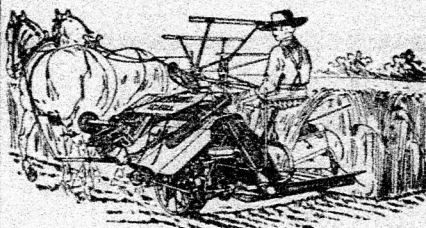
szőlő- és gyümölcsmust sajtolásra

a nagy üzem számára, 2 ki-
tolható kosárral vagy 1 kosárral.Már igen tete-
mes számban üzembe
helyeztetett.Gyártanak és szállí-
tanak jótállás mellett
mint különlegességet
a legújabb szerke-
zetben**MAYFARTH PH. és Tsa, Bécs, II/1.**különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.
Képes Arjegyzékek ingyen és bérmentve. Megrendelések idejekorán kérének.Ujabb gyártási ágazatok felölelése és régiék
felhagyása miatt a következő **rendkívül**
olcsó árak mellett szállítók**EKÉKET**

1 vasu ekék R. 10. M. 20.— K.	3 vasu ekék III. számú 60.— K.
1 " " R. 14. M. 35.— K.	3 " " II. " 50.— K.
1 " " D. 14. M. 35.— K.	3 " " I. " 45.— K.

DRÖSSLER KÁROLYcsász. és kir. szabadalmazott gazdasági gépgyár
Budapest .. VI., Váci-körut 59. sz. .. Budapest.**Dehne Frigyes gép- és gözeke-gyára Halberstadtban, Németország.**Ajánlja szabadaim. és egye-
dül létező újításokkal bírómint a jelenkor legtekélyesebb gépeit, kedvező lefizetés és olcsó kamatiáb mellett.
Részletes költségvetéssel az alanti vezérképviselőség szolgál:**TIMÁR EDE Budapest, V., Lipót-körut 28. sz.****COMPOUND mozdonyu gözeke-készleteit,****A legnagyobb kitüntetés**melyben valaha kiállító részesült, a párisi világkiállítás alkalmával a chicagói
„Deering“ aratógépgyárnak és közreműködőinek jutott osztályrészüül, a meny-
nyiben a francia kormány által adományozható legmagasabb kitüntetések közül a

● „Deering“ aratógépgyár ●

nyerte el a legtöbbet és a legnagyobbat. A Deering-gyár által gyártott FÜ-
KASZÁLÓGÉPEKET, MAROKRÁKÓ ARATÓ-
GÉPEKET, KÉVEKÖTŐ ARATÓGÉPEKET
és egészen vasból és aczélból készült
SZÉNÁGYÚJTÓGÉPEKET, valamint az el-
ismert legkitűnőbb EREDETI SACK-
EKÉKET, BORONÁKAT, KAPÁLO- és TÖL-
TÖGETŐ EKÉKET, KAPÁLOGÉPEKET, más
egyéb talajmívelési eszközöket és gépe-
ket és a legtekélyesebb szerkezettit

„Westfália“ műtrágyaszórógépeket

állandóan nagy készletben tartja raktáron és jutányos árak mellett ajánlja

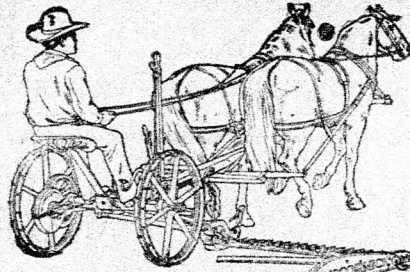
PROPPER SAMU a chicagói „Deering“ aratógépgyár
és a Sack Rudolf-féle plagwitz-lipcei
mezőgazdasági gépgyár kizárólagos képviselője BUDAPEST, V., Váci-körut 52.

● Arjegyzékek és felvilágosítások kívánatra készséggel adatnak. ●

Mc. Cormick Harwesting Machine Company

Chicagói aratógépgyár.

Knecht E. I. igazgató. ● Budapest, V., Alkotmány-u. 12.

Fűkaszalógép.

Kéveköttógép.

marokrakó szé-
nagyűjtők, szé-
naforgatók, szé-
naprések, kősző-
rűkészlékek.Magyarország leg-
nagyobb gép és
gépalkatrészek
állandó raktára.

Állandó kiállítás.

Arjegyzék ingyen.

„Daisy“-aratógép.

V., Alkotmány-u. 12.

Tenyézszkos-eladás.33 darab számfeletti 1½—3 éves merino precose
tenyészkos, gróf Pálffy Lószef szomolányi törzsnája
után tiszta vérben tenyésztve eladók. — Ár 80—100 kor.
Szives megkeresések **Bérgazdaság, Tótvázsony,**
Veszprémmegye intézendők.

5357

Alfa

Irod

Alfa-

(t

kézi-

Több m

Separa

Az

legtök

Ga

BUDA

Alaku

Alapi

Tarta

1901

1902.

1903.

1904.

1905.

Biztos

Az tize

1901. é

tagok 4

gyülési

ellen bír

a jégk

1906. é

Bizlosit

éves. N

szo'gál.

Sürgöny

Dor

ELOL

BÍRSZÁG

DOR

nemű ká

kályha lé

Prosp

DOR

Alfa-Separator Részvény-társaság, Budapesten.

Tejgazdasági gépgyár.

Iroda, raktár és gyártelep: Budapest, VI., Lomb-utcza II.

Alfa-Laval Separatorok
(tejfőző gépek)

kézi- és erőhajtásra.
770 első díj.

Több mint 500,000 Alfa Laval Separator az egész világon!

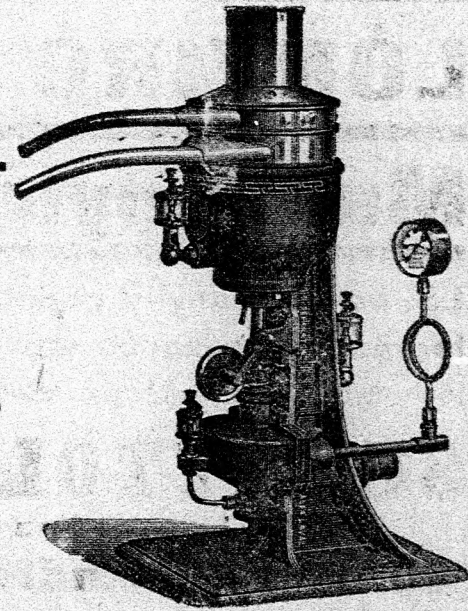
Az Alfa-Separator a legtokéletesebb főzőgép.

Tejszállító kannák,
Fejdedények,
Tejhűtők,
Előmelegítők és pasztörizáló készülékek,
Vajköpülős és vajgyártó gépek,
A sajtgyártás eszközei,
Tejvizsgáló készülékek,
Mindennemű tejgazdasági eszközök és gépek legjobb kivitelben.

Tejszővetkezetek s
tejfeldolgozó telepek
berendezése s
ujja alakítása.

Díjtalan tanácskozás minden
tejgazdasági kérdésben!

Árjegyzékek, tervek és
költségvetések bérmentve

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. KER., BAROSS-UTCZA 10. SZÁM, II. EM.

Alakult 1900. BIZTOSÍTÉKI ALAP: Alakult 1900.

Alapítványok a kormány hozzájárulásával... 1.953.240 - kor.

Tartalékok ..... 601.263.93 "

Összesen: 2.554.503.93 kor.

1901 évi felesleg ..... 90.349 - kor.

1902. " " ..... 59.782.26 "

1903. " " ..... 109.331.73 "

1904. " " ..... 72.438.23 "

1905. " " ..... 61.730.60 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből egy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1902. évi üzletfelesleg közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2%-os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—0 évre adják fel biztosításukat 5%-os engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készségesen szolgál.

Az igazgatóság.

Gazdaközönség figyelmébe

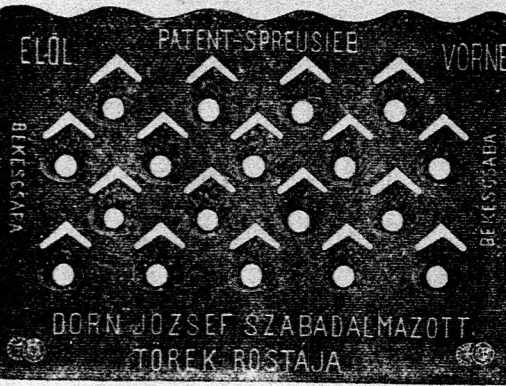
ajánlom mint **erdélyi alkusz** legelőnyösebb és legolcsóbb bevásárlásokat eszközölhetem **jármos és beállítani való órkörökben**, ugyancsak **1—2 éves órkörökben** és mindenféle súlyú sovány **sertésekben** mindig a legnagyobb előjegyzéseim vannak. Kiterjedt ismerettségemmel fogva úgy vásárokról, mint azonnali eladásra a legelőnyösebb ügyleteket közvetíthetem.

5018

Kiváló tisztelettel

Sürgöny és levélczím: **VERMES LIPÓT, Kolozsvár.**

Dorn József-féle szab. törekrosta

mindennemű cséplőgéphez, pótszalmarázóhoz, alsó tisztító szerkezetéhez.

Körülbelül 6000 darab forgalomban.

1905. évi augusztus hóban mélt. gróf Wenckheim csorvási uradalmában 500 kereszt buza cséplésnél 247 kg. szemet takarított meg a farostával szemben, amit a Békésmegyeri Gazdasági Egytet igazol. Bel- és külföldi gyárosoknak szállítom. Szab. törekrostáért teljes felelősséget vállalok.

Ajánlom új szabadalmazott **pótmelegítőm** minden kályha légtűtés lesz.

Prospektussal, hővebb felvilágosítással szolgál:

DORN JOZSEF gépműhely-tulajdonos, **BÉKÉS-CSABÁN.**

AZ ORSZÁG

politikai és közgazdasági napilap

Megjelenik mindennap — vasárnap kivételével — este 6 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VIII., Szentkirályi-utcza 28.

Felelős szerkesztő: **BUDAY BARNA.**

Főmunkatársak:

Abrányi Kornél, Balogh Pál, Bittó Dénes, Emödy József, Návay Lajos, Dr. Nagy Emil, Rubinek Gyula, Szomaházy István, Krudy Gy.

Szerkesztőségi telefonszám: ☎ Kiadóhivatali telefonszám:

== 56-23. == ☎ == 94-02. ==

== Előfizetési árak: ==

Egész évre ..... 28.— K.

Félévre ..... 14.— "

Negyedévre ..... 7.— "

Egy hónapra ..... 2.40 "

Egyes szám ára 8 fillér, vidéken 10 fillér,
== pályaudvarokon 12 fillér. ==

Mezőgazdasági Hitelbank Részvénytársaság

BUDAPEST, V., BÁTHORY-UTCZA 5. SZ.

Előnyös feltételek mellett nyújt:

**Bérletberuházási
Gazdasági szeszgyári
Függő termelési
Hizlalási
Dohánytermelési
Tejgazdasági
Szőlő és borászati**

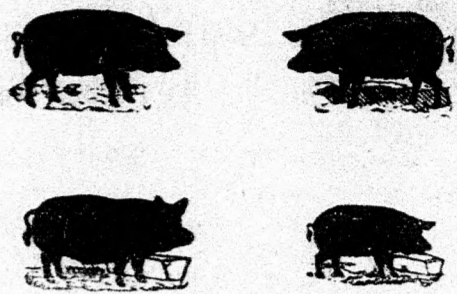
kölcsönöket.

A sertés javítása és hizlalása.

2-ik kiadás.

Irta: RUFFY PÁL.
Ára 2— kor.

Sertést minden gazda tart. De hogy azt helyesen tartaná, helyesen hizlalná minden esetben, azt éppen nem lehet elmondani. Mert ha a sertés elé dobjuk minden megválasztás nélkül mindazt, ami ehető, az még a sertés helyes tartásának, javításának, hizlalásának koránt sem mondható. Pedig az egész sertéstartás titka a helyes takarmányozástól függ.

A sertést egy oly takarmányátalakító szervezetnek mondhatnók, mely helyes etetés mellett húst és zsírt aránytalanul gazdaságos módon tud előállítani.

Hogy mi ennek a titka, hogy mily takarmányfélékből lehet a legkönnyebben, a takarékoság folytonos szem előtt tartása mellett sokat előállítani, azt e könyv nagyon tanulságos s könnyen érthető módon tárja elénk.

A mezőgazdasági út-, vasút- és hídépítés.

Irta: Acsády Jenő.

Kiadta az O. M. G. E. Könyvkiadó - vállalata.

182 ábrával.

Ára 3— kor.

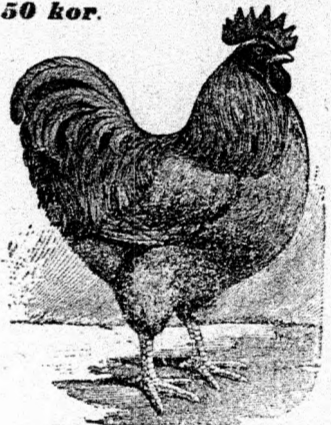
A mezőgazdaság szoros összefüggésben van a közlekedéssel, a térbeli távolságok legyőzésével, s emennek fejlettségétől függ sok tekintetben amazé is. Nem tökéletes a forgalmunk, habár gyorsan járó gőzösök viszik is terményeinket a távoli piacokra, ha a rossz utak miatt gyakran nem vagyunk képesek azokat a határból kiszállítani. A mezőgazdasági utak és vasutak szolgálnak a gazdálkodás területén belül a forgalom eszközlésére, s jelen munkának az a célja, hogy felhívja a gazda figyelmét a tökéletesebb gazdasági közlekedés előnyeire s megismertesse vele a műszaki munkálatokat, melyek a közlekedési eszközök cél tudatos javításánál és berendezésénél előfordulnak. Az utakkal az első rész, a vasutakkal a második rész foglalkozik. A hidak teszik a legfontosabb műépítményeket az utakon és vasutakon, ezért a harmadik rész azokat különállón tárgyalja.

A baromfiak hizlalása és a hizott baromfiak értékesítése.

50 szövegközti képpel.

Irta: HREBLAY EMIL. — Kiadta: az ORSZÁGOS MAGY. GAZD. EGYESÜLET KÖNYVKIADÓ-VÁLLALATA.
Ára 1.50 kor.

A baromfityénység iránt az érdeklődés ország-szerte folyton növekedik s a mi a legörvendetesebb, a kiscsirkák is belátják, hogy a baromfityénység jobb jövedelmezősége csak a baromfiak nemesítése által érhető el.

Nálunk a baromfiak hizlalása és azok értékesítéséről ma még alig lehet szólni s annak oka az, hogy eddig nem volt oly kézi könyv, amelyből a tenyésztők és a hivatásos baromfi-hizlalók megtanulhatták volna a baromfi-hizlalást és az ezzel járó, a piacok által feltétlenül megkívánt előkészítést és csomagolást.

Hreblay munkája egész kincsese háza a praktikus fogások birásának, mert szerző alapos ismerője egy a baromfi-hizlalás, mint az értékesítés körül felmerülő szokott körülményeknek.

Mezőgazdasági Lexikon

Állatgyógyászat, Állattenyésztés, Baromfityénység, Borászat, Építészeti, Erdészeti, Gazd. eszközök, Gazd. üzletvitel, Gyümölcsészet, Haltenyésztés, Kártételek, Kertészet, Méhészet, Mellékhaszonvételek, Mezőgazd. közigazgatás, Növénytermesztés, Rét és Legelő, Selyemhernyótenyésztés, Szőlőszet, Takarmányozás, Talaj és javítása, Tejgazdaság és egyéb a mezőgazdaságra vonatkozó közlemények.

A szöveg közé nyomott 1000 ábrával.

Szerkesztették:

SZILASSY ZOLTÁN.

BEZERÉDI ADORJÁN.

Ára két tartós díszköt. 35— kor.

A Mezőgazdasági Lexikon kiadásával hézagpótló munka kerül a magyar gazdaközönség kezébe, a mely úgy a tartalma, mint a kiállítás tekintetében kielégíthet minden közvéleményt.

A szerkesztők neve teljes garancia arra, hogy a Mezőgazdasági Lexikon csakugyan az, a mit a czime igér: nélkülözhetetlen kézikönyve és megbízható tanácsadója a gazdálkodónak minden oly kérdésben, a mely gazdasága körében előfordulhat. A kiállítás első szempontja a tartósság volt. Finom, erős, famentes papir, könnyen olvasható nyomás, szép kivitelű magyarázó ábrák, izléses, de erős, szolid bekötési tábla, a mely könnyen kezelhetővé teszi a vaskos köteteket.

Egy nagyobb magyar uradalomban répatermesztés- és tejtermeléshez

egy gazdasági segédtsízt és egy ispán, mindkettő nőtlen állapotú, magyar és német nyelvismerttel f. é. június 1., vagy július 1-re felvétetnek. — Fizetés közös megegyezés szerint. — Ajánlatok, bizonyítvány-másolatokkal, melyek vissza nem küldetnek, „F. 1056” jelige alatt Haasenstein és Vogler-hez, Bécs, 1. intézendők. 5388

Fabián Béla

magkereskedése

Budapest, Üllői-ut II. sz.

Ajánl garantált eredeti északnémetországi

Takarmány-reparagvakat.

Oberndorff sárga és vörös . . . . . 34 frt.
Mammuth vörös . . . . . 32 "
Olajbogyó sárga és vörös . . . . . 32 "
Eckendorff sárga . 34 "
100 kilónként.

Gazdasági, konyhakerti és virágmagvakról szóló árjegyzéket kívánatra ingyen küld.

Sziklai és Tsa Autodrom Garage vállalata

Budapest, V., Vigaszház-u. 3. Autóblokk javítása, kölcsönzése és beraktározása, Accumulátorok javítása és költése. Villanyvilágítás berendezések. Az összes autómobil és villanyvilágítás orszékek beszerzési forrása. 5388

LEGYEK

istállóból, konyhából, mézsárszékéből, vágóhidról biztosan elűzetnek, ha

Légy-Bonodorról meszeljük, (legjobb már tavaszkor), 1 kg. elegendő 25 m²-méterre. 5 kg. leírással 6 korona, franko, utánvétellel. FODOR FERENCZ Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40. sz. 5388

(Törv. védve.) mindenféle minőségben kapható utánvétellel is Molnár Lajosnál, Budapest, IX., Kálvária-utca 8. sz.

Prima száraz tengerimoslék, foszforsavas takarmány-csontmész 40—42% o, különféle olajpogácsa jutáoyosan kapható:

NEUBAUER ADOLF gyári meghatalmazottnál GYÖR.

5181

Bonodor-folyadék

a legbiztosabb árnyékszék szagát huzamosabb időre rögtön eltávolítja. Elegysulya 5 kg. csomag bérmentve 7.50 kor. (Elegendő egy évre) 1 kg. próbacsomag 2.50 K. Csomagolással, szállítás nélkül. Szétküldés csak készpénzzel vagy utánvétellel.

Vezérképviselő: FODOR FERENCZ Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40. sz. 5321

Eladók

egyes majorkokban szabadon tenyésztett, magasan díjazott kőitő-tojások a következő fajokból: Plymouth R., aranypettyes Hamburger, fekete Minorca, fehér Minorca, fehér Olasz, fogolyszintű Olasz, ezüst Wyandottes, fekete Wyandottes darabonként 40 fillér; fekete rozsa. Minorca a 60 fillér; óriási Pekingi kacsa a 60 fillér; óriási amerikai bronzpulyka a 1 K. 20 fillér; gyöngytyúk a 40 fillér. Geflügelhof, Smritz, Morvaország.

Kovács és Steiner

első magyar burgonyaszúgyár és burgonyagyárosok

Telep: Budapest, VIII., Szilagy-u. 25. Vesznek és eladnak mindenkor minden fajta burgonyát minden minőségben. Kétféle fajta vető-burgonyát legjobban ajánlják. 2121

Vétel

Jókarban levő kézi-separátort keres az Aradi Tejcsernok. 2881

Sárga (oeker), fehér, zöld, homokmentes földet v. agyagot veszek. Mintákat kér Haber Dező Budapest, Rűlő Sorokári-ut 46. 2896

Kukoricaszár-levelet

vásárol és ajánlatot kér Detsinyi Frigyes Budapest, V., Marokkói-u. 2.

Bérlet

Bérletet keresek az Alföldön prima szántó kevés legelővel, dobányengedéllyel városhoz közel circa 1000 holdat, őzi vetés s takarmányok átadása kívánatos. Czím e lap kiadóhivatalában. 2848

Megrendelhető a "PÁTRIA" részv. társaság gazdasági szakkönyvkereskedésében BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25. szám.

43-féle értékes fajburgonyát

ajánl

FARAGÓ BÉLA

csász. és kir. udvari szállító

100 holdra terjedő kísérleti telepe

ZALAEGRSZEGEN.

Árjegyzék kívánatra megküldetik.

!! Eladó birtokok !!

Komárommegyében, 1160 holdas, igen jó minőségű, teljesen felszerelt, két tételbeni teherrel, kevés lefizetéssel, Pesthez 1/2 órára, fővonalon, 422 holdas legjobb minőségű birtok pedig, mely tehenészetet és parcellázásra is alkalmas, esetleg a községben külön fekvő elegáns kastély és parkkal együtt eladó.

Bővebbet Méhely, Eötvös-utca 34., II. 15.

Villanyvilágítás

vidéken minden háyban.

„Robur“ benzinmotor dinomóval.

Könnyű kezelés! Olesó üzem!

Meglepen olcsó ár! Teljes jótállás!

Kérjen ismertetést:

SIGNER F. és R. mérnöki irodától,

Budapest, Kertész-u. 50-52.

Mintatelep nálunk üzemben látható.

Ügynök

ajánkozik a magyar termelőknek. Jutalék ellenében közvetíti a bécsi piacon tej, tejtermékek, tojás, hal, gyümölcs, baromfi és konyhakészítési termékek eladását. Kitérő referenciák.

Szíves megkeresések 5341

Varga Viktor-hoz,

Wie n. I., Grünangergasse 4. küldendők.

5 koronáért küldök 4 és fél kiló (kb. 50 drb) kevésbé megsárgult finom enyhe piperepapirt róza, lilomtej, szegfű, ibolya, rezeda, jászmin és gyöngyvirágból készült esszenciát. — A pénz előtérrel megküldése esetén vagy utánvétellel küldi: Aulfenberg József Budapest, VIII., Bezerédy-u. 3. 2891

Szekelytengeri legkorábbi eredetű után termelt fajtisza vetőmag a cső közepéről morzsolva 16 koronáért métermázsánként a szigetvári vasutállomáshoz szállítva, kapható a patai bér-szállásnál Pata, u. p. Székelyvár. Zsákok önköltségen számíthatnak fel. 2894

Wichterle féle 1897. évbéli 8 légkönyomásra engedélyezett teljesen hibátlan álló gőzmotor kedvező fizetési módokat mellett eladó Széchenyi-utca 8. Budapest, VI., Nagymező-utca 88. 2371

Októberben erős, magnak v. zúditakarménynek egyaránt kiváló nyagteremtő, fehér lófogú tengeri ajánlok vetőmagnak métermázsánként 14 koronáért utánvétellel vagy zsákjában a czeceztel vasút- vagy dunaföldvári gőzhajóállomárról. Koller Pál Állap Fejérmegye. 2889

Tökmag. Sok éven át általam nagy sikerrel nemesített szürke indiai Mammuth és vörös chinai keresztezéséből származó mag nálam kapható. Terménye kiválóan eltartható és bőtermő, kilója 3 korona. Tarnai Bertalan földb. Apocstag, Postmegye. 2708

Prima arankamentes vöröshere, 100 kg. 130 kor. és pimplinellimentes baitacium vetőmag 100 kg. 30 korona. Kapható a Hulli Uradalomban, posta Óhaj, Barsm. Vasutállomás Zsiva-Födemes. 2723

Diszkert kedvelők kérjenek árjegyzéket az első magyar diszfényőfa-iskolától. Körmentes, 100 fajta tölvevű fák, sorfák, lombfák, díszcserjék és rózsafák kaphatók. 2868

Ajánlok korántré és termő székely-és aicsnthi tengerit a 20 kor. métermázsánként, Somkerék-udvarhely állomáson feladva. Kuhn Menyhért, Sajó-Szent-András u. p. Somkerék. 2883

Rózsafák, erőteljes díszpéldányok, válogatott, különleges. Szomorú Rózsák fajokban a 1 kor. Rózsatelep Huszár György, Jókai-utca 6., Budapest. 2827

Birtok. Nógrádmegyében, vasútállomástól 8 km-re 530 hold majorságlag kezelt, mintaszerűen berendezett és dús felszerelt birtok családi körülmények miatt felszerelés és függő terméssel együtt 125,000 forintért eladó. Csakia közvetlen részleteknek levélbeli megkeresésre ad bővebb felvilágosítást Sz. Sándor Aladar Budapest, Király-utca 88., I. em. 18. 2922

8 lóerőjű kazán a cséplőgép kitűnő karban 1600 koronáért. Herezefű 1000 koronáért teljesen új állapotban, továbbá akák, trieurók, valamint mindenféle gazdasági gépek, szőlő- és legújítások árban, gazdálkodás abban hágyasamlat eladó. Bővebbet Hering József birtokosnál Tiszafüreden. 2926

Erzsébet királyné-uton egy széken befűtött szőlővel ültetett telek szabad kézből eladó. Czim: Maár István, Üllői-ut 61. szám, Ági-fizlet. 2933

Fajkrumpli több wagon Hortenzia, Szász-hagyma, nagyban métermázsánként 4 korona 30 fillérjével. Tormadugvány métermázsánként 12 koronával Keményfélék Regota Kuzsák posta Garbócs-Bogdány. 2929

Eladó gézke. Egy évi használat után, jó karban levő, 18 lóerőjű John Fowler-féle gézke haláleset miatt ár-engedelményvel sürgősen eladó. Bővebb felvilágosítást ad özv. Pichler Zdenkoné Verebély. Bars m. 2925

Spárgagyökér, korai argenyőrten fejlett, biztosan hajtó, egy-, két- és három éves száza 180-230-360 fillér, ezre 16-20-24 korona. Csomagolás önköltségen. Utánvétellel szállítja Irmakert, Nagykanizsa. 2940

Elpusztíthatatlan minőségű zsákok

vizhatlan vitorlavászon és juta kazal, gép- és szekértakaró ponyvák

bármily nagyságban gyári áron

kölcsönzsákok

minden czélra kölcsönponyvák

vasuti kocsik és asztagtakaróhoz legmérsékeltőbb kölcsönj ellenében

vizmentes esőköpenyek igen jutányos áron

szőlőkötöző jutfonalak

la egyszerűhasznált, kg-ja 45 fillér, kötélárak, lópók-róczok, egyszer használt jutacsomagoló vásznak. Hungária

kévekötelek.

Minden anyag töltésére alkalmas egyszerűhasznált zsákok vétele és eladása:

NAGEL ADOLF

zsák- és ponyvagyraktár és kölcsön-intézetében.

BUDAPEST, V., ARANY JÁNOS-UTCZA 10.

Sürgönyczim

„Nagela, Budapest“

Vidéki telefon: 35-92. sz.

Ajtók, ablakok, vasrollók

minden nagyságban és formában olcsón kaphatók: HOFFMANN MÓR-nál VII., Tisza Kálmán-tér 4.

Szőlőkötöző-fonal

minden nagyságban és formában olcsón kaphatók: HOFFMANN MÓR-nál VII., Tisza Kálmán-tér 4.

Allamilag olomzáróit: löheret és luczernát, mindeneművetőmagvakat

Gépolajat

Gépköncsöt

Kocsikenőcsöt

Vasolint

Petróleumot

Kékkövet

Zsákot, ponyvát

Zsáklombát

Disznózsirt, szalonát és egyéb gazdasági cikket megbízható jó minőségben legjutányosabb árban ajánli:

KRAMER LIPÓT

nagykereskedő BUDAPEST, V., Kálmán-utca 3.

Sürgönyczim: „Ceres“ Budapest.

TELEFON: 38-11.

Árjegyzékkel és részletes külön ajánlattal díjtalanul szolgálok.

Tulipán levélpapíros

25 és 25 drb boríték K. 1-20, 50 és 50 drb K. 2-30, szin-dombornyomás 25 és 26 drb. kor. 180, 50 és 50 drb K. 3-20. Levelezőlapok drbja 10 fillér, 12 drb 1 K. A pénz beküldése ellenében bérmentve szállít

Landau József Budapest, VIII. ker., József-körút 50.

Eladó

Clayton 8 HP garbitura, 5 éves, alig használt modern, masszív gép, uradalmaknak különösen alkalmas.

Kucsés Károly Makó. 2870

Nemesi birtok!

740 hold, Somogy megye termékeny vidékén 145,000 frtért eladó. Parcellázásra is alkalmas objektum, több község közelében. Közéletben Österreicher Bernátnál Nagykanizsán. 5318F

Fischer J. zsák- és ponyvagyraktár

Van szerencsénk értesíteni, hogy az Ön sodrók szőlőkötözőfonalnak előnyei a raffinációs felhő abban nyilvánulnak meg, hogy a kötözés sokkal gyorsabb, veszélyesebb nem megy semmi, mert csak annyit használnak benne a kötözés munkája, a mennyi felülettel székeltés, a legnagyobb előnye azonban az, hogy ha a kötözés vele jól történt, a legnagyobb szőlőknek is elegendő. Szőlőgyál, 1901. november 22.

Teljes tisztelettel JÁLICS GÉZA, szőlőgyáli gazdasága Mintázott ajánlattal szívesen szolgál a Fischer J. özég.

Kömléköttöző-zsinag! Kévekötelek.

Világítási szanatórium 18 szobában.

Stádel-Torkos földmérő-taliga

Stádel-Torkos földmérő-taliga kapható Stádel gép-gyárban, Győrön

Nyul-szapuka magot vesz HALDEK

magnagykereskedése

Budapest, VII., Károly-körút 9.

SCHMIDT M.

szőlőgyártó, nyerges és bórondó Budapest, VIII. ker., Kerepesi-ut 25. sz., a Vas-utca sarkán.

Ajánlja saját gyártmányu kocsizó- és lovgoló szerzőmait, utazó- és közli-bórondók, női kőztáskák, pénz-, szivar- és ciglaretta- stb. tárczát.

Árjegyzék ingyen.

Minden gazdának és cséplőgép-tulajdonosnak okvetlenül szükséges a

CSÉPLŐGÉPEK SZERKEZETE ÉS KEZELÉSE

czimű könyv, mert

1. kimerítően tárgyalja a hazánkban használt és elterjedt cséplőgépeket;
2. kiterjed a cséplőgépnek minden egyes részére;
3. minden egyes résznek kezelésére beható utasítást ad;
4. bármely cséplőgép kezelésére kioktat;
5. a szerkezetekről és minden részről külön nagyon világos ábrákkal szolgál;
6. a különleges cséplések összes válfajait ismer-teti;
7. a könyv egész tartalma gyakorlatias irányu, minden sora a gyakorlatból van véve és annak van szánya;
8. páratlan jó tanácsadó minden bajban, mely a gép körül előfordulhat;
9. a könyv utmutatásának követése mellett minden géptulajdonos nagy megtakarítást érhet el.

A könyvet 6 kor. 50 fillér előleges beküldése ellenében bérmentve küldi a

„PÁTRIA“ r.-t. gazd. szakkönyvkereskedése BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25.

Lepi

veszél Tub. DETS

Kállai

Budapest a legghermenehatók. Ezen motoroknál maga Kállai László sikeresen József arn Dániel főispánál Nagy-Erdő Olesó árak rész Árjegyzék in

Üreges Kulhan Órtás Telje Alul Külön A leg Olcsó Istáll ma me Külön Kérjen d Beto Budapest

**Legjobb
Park-fümag**
legjutányosabban kapható
RADVÁNER magkereskedésben
Budapest,
V., Nádor-utca 8.
Arjegyzék
ingylen!

DANYSZ VIRUS
patkány- és egér-bacillus
mezei egerek és patkányok
veszélytelen és alapos **kisusztítására.**
Tubus K 3.—, 3 tubus K 8.—, 12 tubus K 24.—
DETSINYI FRIGYE S Budapest, V., Marokkói-u. 2.

16 első díjjal és ezüstreimmel kitüntetett
Kállai Lajos motorgyárában
Budapest, VI., Gyár-utca 50. szám.
a leghíresebb benzino-mobil- és áplőkészletek kap-
hatók. Teljes jótállás kitűnő esélyeséért.
Ezen motorokat minden garda **hatósági engedély** nél-
kül maga kezelheti szalmafedeles házak között is.
Kállai Lajos motorcséplőkészletei kitűnő
sikerral működnek az ország min-
den részében, többek között: báró Kemény
József urnál Maros-Németi, Zeykfalvi Zeyk
Dániel főisp. ur-
nál Nagy-Enyed.
Olcsó árak részlete
Arjegyzék ingylen.

Üreges vasbeton mennyezetek.
Kulhanek-rendszere szerint.
Órlási hordképesség.
Teljes tűzbiztosság.
Alul, felül sík.
Külön padozat nem kell.
A legolcsóbb mennyezet.
Olcsóbb a faszervezeteknél.
**Istállók, magtárak, gőz-
malmok legideálisabb
mennyezete.**
Külön tetőzet nem kell.
Kérjen díjtalan tervet és költségvetést.
Betonia építési vállalat
Budapest, V., Akadémia-u. 9.
5316

**Használt mezei sinek és
kocsik bármily mennyiségben
megvételre kerestetnek.**
**Kimerítő ajánlatok „AHC” jelige alatt
e lap kiadó hivatalába kéretnek.**

POSNANSKY ÉS STRELITZ
Gyár: Erzsébetfalva. Budapest, VI. ker.,
Ajánlatok: Podmaniczky-u. 27.
**Aszfalt,
Fedőpapirlemez,
Kátrány,
Carbolineum,
Carbolsav,
Creolin-t stb.**
legjobb minőségben, jutányos árak mellett.

Vegyesek
Szakovizsgára előkészítem azon gazda-
tisztákat, kik utó- vagy pótvizs-
zát óhajtanak tenni. Kimerítő
felvilágosítást nyújt bármely
vidéken lakónak és közli a fel-
tételtől Szepessy József III.
éves gazdász képzőhelyen. 2890
**Dijmentes
munkaközvetítés.**
Megbízható, vizsgázott gépé-
szeket, működtető gyárat,
malmok, uradalmak forduljanak
bizalommal a 22 óra óra fennálló
**Magyarországi gépészek és
kazánfűtők egyesületéhez,**
Budapest, VII., Huszár-utca 8.
Vizsgázott szakemberek állan-
dóan kellő számban rendelke-
zőre állanak. — Munkaadóknak
és az állást kereső egyetlet tagok
megkeresésén gyorsan elinté-
zők. — Uj tagok felvétele
naponta 8-8-ig, egy postán,
mint levélben eszközölhető. 2942

Híres szalati tenyésztések
100 drb 8 kor. **Petés-
nyarok** 100-150 petővel 100
drb. 15 korona és a megfelelő
szállítás és csomagolási díjért
bármelyre expressz utazással
szállít. Fischer Izidor Zala-
megyei, az állami állomány-
ok szerint. 2711
**Allandóan dus választék
elsőrendű magyarfajta**
 Erdélyi
jármosökrök,
valamint 1 és 2 éves
**Erdélyi
tinókból**

Fajsertések tenyésztésből
még előző.
Nemesített **némethoni faj-
sertés,** választott malacok
drbja 28 kor. 5 drb 8 hónapos
Yorkshirei kan drbja 90 kor.
Különösen alkalom nemesített
némethoni fajsertéseket, első-
nyelvi legelőképesek, hatalmas
test, vérszere nem reagálnak.
Uj mehalá Temesvár mellett Lőr
Rezső. 2888
Kerestetik megvételre tiszta
vértü egy éves
Bergshiri tenyész kan. — Biró
Albert pta. Dombegyházi gaz-
daság. 2897

**Ajánlunk
elsőrendű vöröstarka
1-2 éves
tinó- és üszörjüket,
továbbá
lekötni vagy járomba
való tarka ökröket
bármilyen mennyiség
szállítására vál-
lalkozunk.**
Spitzer és Weiler
Czellődmölk.

Alexa Miklós
Szamosujvárt
Szolnok-Dobokamegye.

Legelsőrendű eredeti
**bonyhádi
teheneket**
hasasokat vagy **bor-
jasokat** bármely időben,
bármely mennyiségben
kuláns áron szállít
BAUER MÓR
tenyész- és haszonállat-
kereskedő. BUDAPEST.
Iroda: VI., Eötvös-utca 17.
Istálló Ujpest, Károlyi-u. 11.
Telefon 91-25.

**Elsőrendű eredeti
bonyhádi
teheneket**
hasasokat vagy **bor-
jasokat** bármely időben,
bármely mennyiségben
kuláns áron szállít
BAUER MÓR
tenyész- és haszonállat-
kereskedő. BUDAPEST.
Iroda: VI., Eötvös-utca 17.
Istálló Ujpest, Károlyi-u. 11.
Telefon 93-95.

**A Magyar
gazdatiszták és erdőtisztá-
k országos egyesülete**
ajánlja a földbírtokos és bérlet-
uraknak állásközvetítő osztá-
lyánál bejelentett tagjait elhe-
lyezése. Az ez ügyben való
minden felvilágosítás és a köz-
vetítés teljesen díjmentes.
**Mezőgazdák
és erdőgazdák foglalko-
zók nyugdíjintézte.** Esz-
közli biztosításokat: nyugdíjra,
rokkantsági díjra és öregségi
díjra, mezőgazdasági, erdőgazdái
és ezekkel rokon foglalkozásu
egyének számára a legolcsóbb
díjtételekkel, mert nem nye-
részkedésre alakult vállalat.
Kivánatra alapszabály díjtáblá-
zával és bővebb felvilágosítás-
sal szolgál az igazgatóság.
Budapest, Köztelék, Üllői-ut
26 szám.
**A legnagyobb állami és első
díjjal kitüntetett, hercegi
tisztelődij stb.**

**KOEHLER
FRIGYES**
kertművész és kertépítő
BUDAPEST
Kerttechnikai iroda:
VII., Damjanich-utca 47.
TELEFON: 25-33.
**Park, kert stb. tervezése,
kivitele stb., stb.**
Tájékoztató képes utmutató
kivánatra ingyen küldetik.
Eladás
Vetőburgonyát minden faj-
ban, szonali
szállításra ajánl legolcsóbb napi
árak mellett, Pollák L., Bony-
hád. 2821

Eredeti északnémet,
fajazonos, utolsó
évi termésű, magas
csiraképességű
**Répa-
magvaim**
mai árai:

korona

bucok sárga	56
olajbogyóalaku vörös	58
eckendorfi sárga	58
olajbogyóalaku sárga	60
oberndorfi sárga	62
Mammuth vörös	64

HALDEK
magnagykereskedése
József főherceg 5 cs. és kir.
fésége udvari szállítója
Budapest,
VII., Károly-körút 9.sz.

CARBID
acetylenvilágításhoz
kapható jutányosan
Schwarz József és tsa cég
BUDAPEST,
V. ker., Váci-körút 26.
2822

Magburgonya válogatott faj-
tisztá Professor
Mérker, Orth, Wohltmann, Im-
perator, Max Eyth, Hortenzia
Gratia, Magyar Kincsa, Präsi-
dent Krüger, Silesia Geheint-
rath, Thiel, Kék vese mnt-kán
8 kor. ért. B. Keményfalvi Rege-
Ruska, posta Garbócz-Bog-
dány. Ugyanott ékezesi torna-
úrbergi óriás métermázsán-
ként 18 kor. 1000 kilogrammon
felül árengedmény. 2922

250,000 db magasdereku
gyümölcsfa,
alma, körte, cseresznye,
barack, szilva stb.
1 drb 50 fillértől feljebb.
Disz- és sorfák,
gömbkacéz, vadgesz-
tenye, nyár stb. 1 drb
60 fillértől feljebb.
Diszcserjék,
100 drb 16 koronától
feljebb.
**Erdői- és élő-
sövény-palánták,**
akác, gleditschia, fenyő,
tölgy stb. 1000 drb 2 kor.
50 fillértől feljebb.
Képes árjegyzéket küld
ábrmentve
gróf BATHYANY-féle
urad. intézőség, Csend-
lak, u. p. Vas-Ferencz-
falva. 5297c

Az őszi szántásnak tavasszal való lazítására, felporhanyítására és gyommentesítésére a legkitűnőbb eszköz az általam gyártott és legjobban bevált

rugalmas fogu (7, 9 és 11 fogu) kultivátor

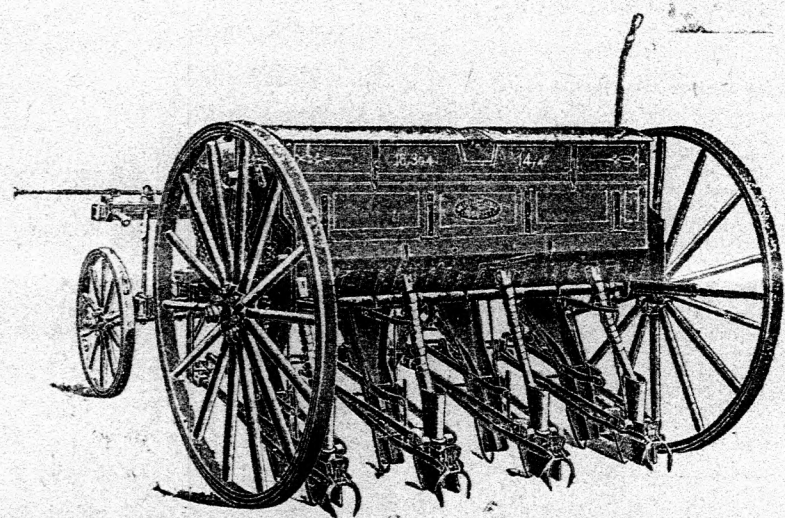
Egyidejűleg felhívom a gazdaközön-ség figyelmét arra, hogy egyetemes aczélekéim, valamint kettős és több barázdás ekéim kizárólag törhetetlen aczélféjekkel és pánczél-kormányokkal készülnek.

Rögtörők, boronák és kapáló-eszközök terén az idén számos újdonságot fogok forgalomba hozni.

Bächer Rudolf Budapest, VI. kerület,
Nagymező-utcza 68. sz.

Vezérképviselő: **Szücs Zsigmond.**

A cukorrépa gyors, biztos és komplet soru kikelésének, rohamos, erőteljes fejlődésének és a bő termés biztosításának alapfeltétele, hogy a műtrágya közvetlenül a növény sorok alá kerüljön, azaz ugyanabba a sorba, ahova a mag kerül.

A vetés ezen módját a legnagyobb pontossággal egyedül az én műtrágyaszóróval egyesített

„Ideál” jegyű különleges cukorrépa-
répavető gépeim végzik.

Számtalan elismerés az ország legtekintélyesebb répatermelő uradalmaitól.

Árajánlással készséggel szolgálok.

Melichár Ferencz Budapest, VI. kerület,
Nagymező-utcza 68. sz.

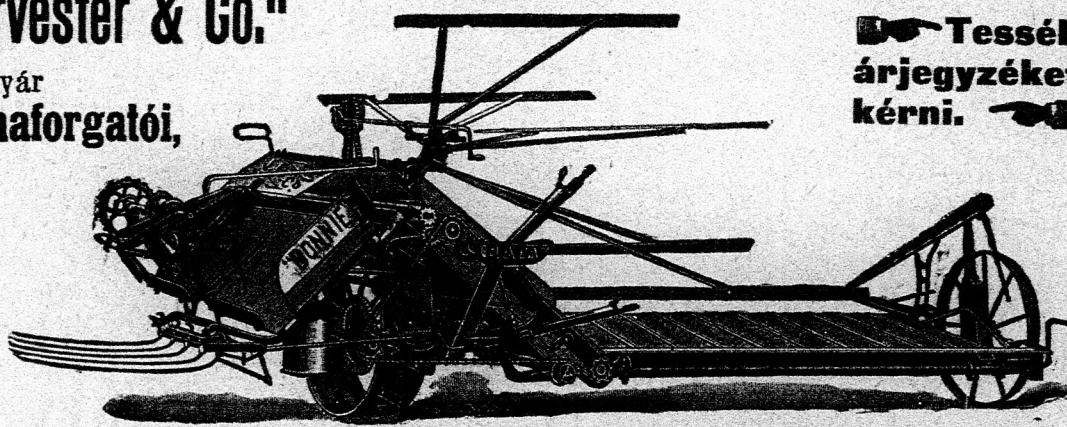
Vezérképviselő: **Szücs Zsigmond.**

A „The Johnston Harvester & Co.”

amerikai kizárólagos aratógépgyár
fűkaszáloi, szénaforgatói,
szénagyűjtő gereblyéi,
marokrakó aratógépei,
kévekötő aratógépei

a világ elismerten legjobb,
legmegbízhatóbb és legtökéletesebb e nemű gyártmányai.

Olcsó árak, kedvező fizetési feltételek.

Tessék
árjegyzéket
kérni.

Vezérképviselő és főraktár:

BÄCHER RUDOLF, MELICHAR FERENCZ BUDAPEST, VI.,
Nagymező-utcza 68. sz.

Hirdetési
minden
den s
A legk

Betölte

Betölten

Főgépész
Gözeke Szív
18 HP. Fowler
niturája vezet
2400 korona éve
holpénz (a 120
ovadók letettek
töleg szonnal. A
máslátával ell
ványok intézem
gyel Gözekeke B
gatóságához. Té
Szakállós, Honb

Felvigyázó.
uradalm int
felvigyázói alk
tendő. Folyamod
hoi intőreog on
Slavonában, int

Gazdasági
Zsigmondné tur
pályázhatnak ga
mát, vagy 120
flatai embereket,
kötelezettségük
tettek. Félévi pró
ki, ezen félévre
kor, lakás, élelem
gítés, kiselgálat
telítéssel a kézsp
kor. Issz felemel
elfoglalására vé
junius eleje. F
bizonyítvány má
arokképpel, urad
tőséghez Tura, Pe
denő.

Gyakornok
intenzív kézik
szeszgyár, burgon
termelésel, tojga
lalással stb. azon
felvétetik, ajánl
dők Bócai bérge

Gépész-kovács
és Tóth Antal
Mélyvölgyön, p
kára, Fejérmegye

Gazdai
Allás de
400 hol
kon értelmes, jó
sen megbízható
nek, kik ily áll
nak, küldjék be
nyak másolatát,
nem küldetnek
roly lovászmele
Tarján.

Gépész-kovács
gazdasági
június 1-re. Bizon
latok küldendők
ság címére, Bó
Sárosmegye.

Keresek
feltétl
háló, 2
talattal bíró, gas
1200 holdas bíró
önálló kezelésére.
Vajda Mór VI., D
kéretnek.

Hosszabb
szal
kodásban teljes
len, íer. gazdasági
szonai belépés
50 kor. teljes el
lék. Földművelés
előnyben részesít
ványmásolatok
Pa-Herzegudvar
Szered, Pozsonym
dők.

Segédítst
nőte
ír. vállalás, hese
latial keresetük,
egyéb gazdasági
résére. Fizetés
lakás és élelmez
bemutkozás kiv
latok Schaffer N
höz Tasnádra.

Nőtlen
segédit
május 1
tácsi bér gazdasági
gyar nyelven kiv
bírása is megkiv
gyének, kik int
gazdaságokban m
jók be ajánlatuk
bér gazdasági u.
címére.

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér beiktatásenként. A legkisebb hirdetési díj 1 korona.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom termékei, továbbá állást keresők és adók hirdetményei vétetnek fel e kedvezményes rovatban és árban.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csak a hirdető címléne kitételével közölünk. Kis HIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Betöltendő állás

Főgépész keresetkís a **Hontmegyei Gőzeke Szövetkezet** 2 éves 18 HP. Fowler & Co.-féle garnitúra vezetéséhez. Fizetés: 3400 korona évente és 60 fillér holdpénz (a 1200 öl). Kamatozó óvadék letéendő. Belépés lehetőleg azonnal. A bizonyítványok másolatával ellátott folyamodványok intézendők a Hontmegyei Gőzeke Szövetkezet igazgatóságához, Tésa, u. p. Ipoly-Szakálós, Hontmegye. 2746

Felvigyázó. A gróf Pejácse-uradalom intézőségénél egy felvigyázói állás azonnal betöltendő. Folyamodványok Paternói intézőség címére Rumára, Slavonában, intézendők. 2911

Gazdasági imokai Állásra öv. bár Schönböcker Zsigmondné turai uradalomban pályázhatnak gazdasági akadémia, vagy főiskolát végzett fiatal emberek, kik katonai kötelezettségüknek már eleget tettek. Felső próba idő kötetik ki, ezen félévre fizetés: 200 kor, lakás, étel, fűtés, világítás, kizsoltat. Próbaidő leteltével a kézpénz fizetés 600 kor. Izz felémle. Ezen állás elfoglalására végső határidő június elejé. Folyamodvány, bizonyítvány másolatokkal és arcképpel, uradalmi Tisztartóskohos Tura, Pestmegye küldendő. 2836

Gyakornok 12 hásból való fiatal ember egy intenzív képzés gazdasági, szorgalmi, bünyös-és repa-termelesei, tejgazdaság és hiszállással stb. azonnali belépésre felvételt, ajánlatok ezimendők Bócsai bérzgaság. 2941

Gépész-kovácsot keresek. Zsók Antalispánnál Pusztamélyvölgyben, posta Nagy Perkáta, Fejérmegye. 2943

Gazdai állás betöltendő egy 400 holdas bérbirtokon értelmes, józanlelt, teljesen megbízható orlyes egynek, kik illi Állásra relikulának, kldjék be bizonyítványok másolatát, melyek vissza nem küldetnek Schlatter Károly lovászmesternek Salgó-Tarján. 2916

Gépész-kövés, konyvező gazdaságba felvételték június 1-re. Bizonyítványok másolatok kldjendők a tisztartóskohoz címére, Bóki, p. Lemes, Sárosmegye. 2915

Keresek feltétlenül megbízható, hosszú tapasztalattal bíró gazdaságiat egy 1200 holdas birtok belpénzes önálló kezelésére. Ajánlatokat Vajda Mór V. Dávid-u. 6. alá kéretnek. 2928

Hosszabb gyakorlatlaltal bíró, kodásban teljesen jártas, nőlen, ler. gazdaságiat keresettk azonnali belépésre. Fizetés évi 840 kor. teljes ellátás és jutalék. Földmivesskolát végzettk elnyben részesülnek. Bizonyítványok másolatok »Eliser Gyula Pa-Herzegudvar« posta Vág-Szered, Pozsonymegye küldendők. 2917

Segédtsitz nőlen, koránkelő, józan életű ler. válassu, hosszabb gyakorlatlaltal keresettk, kulcsári és egyéb gazdasági teendők végzésére. Fizetés haví 50 kor. lakás és élelmezés. Személyesen bemutatkozás kívánatos. Ajánlatok Schaffer Nándor intézőskohoz Tasnádra. 2918

Nőtlen segédtsitz keresettk május elejére a kültázi bérzgaságához. A magyar nyelven kívül a tot nyelv bírása is megkívánatik. Oly egynék, kik intenzív kezelk gazdaságokban működtek, kldjék be ajánlataikat a kültázi bérzgaság u. p. Polgárdi címére. 2914

Állást keresők

Műkertész, nő, kisváladu, minden ágában, a diszkrét, szűdséges és gyümölcsökkel kezelésben, ugyszint a szőlőszetben és pinókezésésben teljesen jártas, ki jelenleg is nagy grófi uradalomban mint főkertész működik, április 1-re állást keres. Szíves megkeresést »J. F.« jel alatt a kiadóhivatalba kér. 5100

Gazdatisztli állást keres egy hosszabbidő óta gazdaságban működő földmivesskolát végzett egyén, április elejére, esetleg 24-ére, román. kath. 36 éves, érti a könyvvitelt, föld-, szarvasmarha, sertés-nyrítést, ugyyszint állatok hizláását, hogy tapasztalattal bír állatok gyógykezelésénél, a koránkelő, fáradságot nem ismerő, klagényű, nő vagy nőtlent állást elfoglal. Állást a birtok bérbeadása végett váltóztatná meg, érti az összes növények természetét, szíves megkeresések »S. J.« jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 2734

Mágnás és nagybirtokos urak figyelmebel Birtokuknak 8-10 százalék jövedelem beadásra vállalkozom, tisztán percent kezelésre is. Szíves megkeresést a lap kiadóhivatalba kér felvédekli gazdasági. 2836

28 éves ler. vall. nőtlent, 400 holdas gazdaságban, valamint cukorrépa, dohány, tehenészet és hizláásokban teljesen járt. Az azonnali belépésre ispani állást keres. Címére a kiadóhivatalban. 2886

Gazdasági tanácsot végzettk, több évi gyakorlatlaltal bíró, pályája iránt előszeretettel viseltetők, fáradságtalan szorgalmu gazdasági, nagybirtok gazdaságban szerény feltételek mellett is dolgozhat. Állást keres azonnali belépésre. Címre a kiadóhivatalban. 2906

Debreczeni gazdasági iskolát végzett, 36 éves nőtlent, ler. fiatal ember, 16 évi gyakorlatlaltal és kltitné bizonyítványokkal, melőlőbbi belpénzes állást keres. Címre a kiadóhivatalban. 2792

Uradalmakban és bérzgaságokban 24 évi gyakorlatlaltal, elméletileg művelt, Kassán, tanácsot végzettk gazdasági vizsgát jó eredménnyel tett gazdaságiat vagyok. Kltitné bizonyítványokkal és ajánlatokkal rendelkezem. 20.000 koronát kaucziónak hajlandó vagyok letétkbe adni (biztosíték ellenében). Beesetlek és irók magyarul és németül; beszélek folyékonyan tótul is. 46 éves, keresztény, nő, egy gyermek atya vagyok. Mint lelkismeretes és passzionatus gasda, kltitné szorgalmam és becsületességem árán állandó állásra, mint intéző, kasznár, vagy tisztartó reflektálok. Állásomat azonnal elfoglalhatom. Beesés megkereséseket kérem: »Erdély gazdasági«. Nyitra, Poste restante (foposta). 2900

Földmivess iskolát végzett, földelgozásban is teljesen jártas, 27 éves, nőtlent, hadmentes egyén, gazdaságban gyakornoki vagy ehhez hasonló meffelői állást keres. Szíves megkereséseket »Szerény igényű« jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 2901

Földmivess iskolát végzett, román. kath. vallásu, 24 éves, nőtlent egyén, katonakötelességének eleget tett, állást keres, az állást azonnali belpénzes is elfoglalja, szerény feltételek mellett. Címre: **Nagy Lajos Jászapány**, 1-80 kor. 322. szám. 2902

Gyakorlatlaltal gazdász 24 ezer koronára kautióval rendelkezik, ellenőri, segédtsitz, raktáros-magtárosi, számvevő-pénztáros állást keres. Szíves megkereséseket »Pénztáros 2884« címre a kiadóhivatalba küldendők. 2884

Kulcsármői állást keres 40 éves, keresztény, válassu gazdaságiat Özevgye. Ajánlatokat »Kulcsármői« címre a kiadóba kérek. 2887

Állást keresnek. A gróf Eszterházy család tőrházyféle földmivesskolát június végén 18bb. részben a katonasorozásban már túlévő névzedék végzi, kiknek egy rész felelőse is. Mindannyi **egyszerű földmivess**, ki a gazdasági és szőlőmivess minden ágában jártas. Ezeket igygybe venni óhajtk fordítani a bér megjelölése mellett az iskola igazgatóságához **Csákvárra**. 2906

Ispáni vagy kulcsári állást keres, szerény feltételekkel, 32 éves, keresztény, fiatal nő, 6 évi gyakorlatlaltal, jó bizonyítványokkal bíró gazdaságiat, kizsoltat állást, állást azonnal elfoglalhatja. Címre a kiadóhivatalban. 2904

Földmivess iskolát jelesen végzett román. kath. vall. 28 éves nőtlent, fiatal ember, gazdaságban szerény igényű mellett, ispani, kulcsári állást keres lehetőleg nő állás volna igygye, 5 évi gazdasági gyakorlatlaltal van, katonai kötelességnek eleget tett. Szíves megkereséseket az alatti címre: Bruckner István gazdasági felügyelő Románom H. Kishorály pusztá. 2905

Földmivess iskolát végzett, reális nőtlent egyén alkalmassat keres. Címre: a kiadóhivatalban. 2913

Számtartó mérlegképes, nő, kath. vallásu, ki nagybirtok uradalmaknál és jelenleg is működik. Állást keres a nagybirtokos uradalmakban vagy megkeresések »S. J.« jelleg alatt a lap kiadóhivatalba kéretnek. 2907

Ispani, ki nagybirtok belterjes három évi gyakorlatlaltal izen-nyel jártas, a cukorrépa, dohánytermelésében, hizlási és tehénészkezelésében, azonnali belpénzes állást keres. Földmivess és tejgazdasági szakiskolát is végzett, keresztény 31 éves, nő. Címre a kiadóhivatalban. 2908

Kezelőtisztli állást keres melőlőbbi belpénzes szerény igényű, gyakorlatlaltal vizsgát, földmivess, tejgazdasági, szőlészeti szakiskolát végzett, 35 éves, református, nő, gyermekmentlen egyén, 10 évi belterjes gazdaságokban szerzett, részben önálló gyakorlatlaltal, cukorrépa-dohánytermelésében nagy jártással. Címre: »Gazdatisztli« Mándok, Szabolcsmegye. 2931

Gazdaságban állást keres melőlőbbi belpénzes (imokai, gyakornok, kulcsári) földmivesskolát jelesen végzett, jó írásu ifjú. Címre: Ráthy Kélmán Mándok, Szabolcsm. 2931/a

Segédtsitzli, ispani, kezelő-re szerény igényű, nőtlent, megbízható, gyakorlatlaltal okleveles gazdasági, szőlész. Szalay Gyula Mező-Kilpény, u. posta Mező-Bánd. 2930

Ispáni állást keres 43 éves, ler. vall. 20 évi gazdasági gyakorlatlaltal rendelkező, szerény igényű egyén. A gazdaság minden ágában kltitné jártással bíró. Címre: Róth Mór Török-Kanizsa. 2929

20 éves fiatal ember, ki öt polgári iskolát osztályt végzett, a földmivesskolát szeptember elején végzi, július vagy augusztusi belpénzes állást keres, korán kelő, fáradságot nem ismerő, érti a kereskedelmi és gazdasági könyvelést, levelezést, állat-tenyésztést és hizlást, magtár-, bor- és fűszertudással, iskola, amerikai és hazai ötványosító telephelyét, továbbá a kapás és kereskedelmi növények termesztését. A honvédség-nyi iródban működött és kltitné bizonyítványai vannak. Szíves megkereséseket »Igen szorgalmas« jelleg alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 2932

Gépész lakatos gazdaságban, 30 éves gyakorlatlaltal, éves állást keres, esetleg csepélest javítással, csepí-, aratógép, gőzeke és motorok kezelését érti, állást azonnal elfoglalhatja Gaál Ferenc Szolnok. 2887

Sajtós, ki az összes sajtóférték készítéséhez kltitné ért. állást keres. Hajlandó tejet sajtókezelés céljából bérbe is venni. Szíves megkeresést kér »Sajtós« Nógrád-Vadkert. 2925

Gazdatisztli gyakorlatlaltal és gépkezelő, szakmivess, tejgazdasági és szezfűzői szakiskolát végzett, szőlő- és borszási kurzust halgalt több évi gyakorlatlaltal, iróda, pénztár és birtokkezelésben gyakorlott, tapasztaltos, erélyes, megbízható, egészséges gazdaságiat, melőlőbbi állást keres azonnal. Címre a kiadóhivatalban. 2939

Magyaróvári akadémia szőlő- és félévegrófi uradalomban gyakornokoskodó fiatal ember június 1-től állást keres. Ellátás teljesben minden gazdasági teendőkben teljes odaadással segédkezik. Címre: Hermann Ernő, Illava. Intézőség. 2938

Több kaszál buza, rozsa-és árpaaszalma eladó. Vasúti állomás 2 kilométernyire a birtoktól. Berényi Géza Bánya u. p. Bárdibtkk, Somogy. 2939

Rokonom részese, ki a debreczeni gazdaságiat tanácsot jó sikerrel végzette, tartal. huszárhadnagy, magyar és német nyelvet szóban és írásban, román nyelvet szóban folyékonyan, szerb nyelvet tökéletesen beszél, azelőtt is, most is szőlőművelk kapcsolatos ügye gazdaságban működött. **Keresek egy hircves a belterjesen** kezelk gazdaságban olyan állást, a hol az illető bő gyakorlatlaltal tehermentes, esetleg állandó alkalmazása biztossá válna. Igényül szerény, kívánatos személyesen bemutatkozni. Szíves megkereséseket Buding Károly Nagyfőz Millenium-telep intézendők. 2934

Intézőnél valamely nagybirtok uradalomban (szőlővel) kerestettk **gazdasági tanácsadót** azelőtt egy ur részére, lakás és ellátás. Ajánlatok »Tanácsadó 25« cím alatt a kiadóhivatalba intézendők. 2888

Állatok
— Sovány és hizott —
sértés eket vásárol és legjobban értékesít
BÁUER B. GYULA
Bpest, VIII. Kerepest-ut 73.

Eladó anyakauczák. Eladó 2 magasvérű, erős csoportú, szélesárga anyakauca, 7 és 8 éves, 100 centiméter magas. A lovak jól járnak kosokban, rendkívül szép és nemes állatok és magas akcióval bírnak. Áruk párban 1000 ft. Eladó továbbá 3 darab bonyhádi fűző és 1 bikaborjú, feltűnő szép példányok. Zerkovitz Lajos. Nagykanizsa. 2883

Angolországból 1905 év végén hozott nagy Yorkshire anyától, hasban jótt, első szaporulatból tenyésztéshez és kocaik eladók. Választás után darabonként 30 koronáért. Pénzfelleg fele beklitné ellenében megrendelést míg a készlet tart, elfogad Majláth Andrá urad. intéző, Dávidháza, u. p. Öregfalu. 2887

Ököreladás. Néhai Nagy-dánál, Miklós udvaránál, mindig prima, fiatal jármos erdélyi ökor kapható. Levélczim **Nagy Dénes birtokos, Torda, Erdély.** 2787

Eladó telivér szimmenthali bikák, eredeti importált egyedekből. Országos törzskönyvbe felvére, Páry Zoltán Eeséd, heveamegyei tenyésztésben. 2747

Tisztavéri vésezem-átment fél éves és 8 hónapos tenyészkanok eladók a ráffal gazdaságban u. p. Baranya-Baksa, a másfél évesek kltitné 1-50 korona. 8 hónapok ára fejenként 1-20 korona. 2882

Hidegyerü fedező mén, erős csoportú, kerestettk. Ajánlatokat kér: Grünwald Sándor, Árpád-utca 9. sz. 2944

Eladó a pelldéri uradalomnál több darab szimmenthali nemesevérű anyakauca, továbbá 1 és 2 éves csikó. Levélczim megkeresésére szívesen válaszol az uradalom intézősege Pelldéri. 2921

Megvételre kerestettk egy 8-9 éves, igen jól betanított szelid, de menőse hátasú nehéz lovas alá, mely Giggben is jár. Ajánlatokat kér: Könyegdorffér Frigyes, bérlő, Sotia Vukovićer mellett, Szlavonia. 2919

Eladó 2 darab 2 és fél éves magyar fajta tenyészbika. Szilcsa Lajosnál, Mezőtúron. 2920

Prairie királynője legjobben termő korai érésű kukorica vetőmag kapható 14 főtől 50 fillérvél vasúthoz szállítva és igen szép és szűke **konkor magstidők** és kocaik eladók nyajamból, melyben még soha vész ki nem ütött. Maár Zoltán Alattyanon. 2924

Erdélyi Gazdasági Eglyet védnöksége alatt álló **Erdélyi Kereskedelmi Társaság FODOR és TÁRSAI** megbízásokat elfogadnak **jármos ökrök tinók,**

sértések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetít. Címre: Erdélyi Kereskedelmi Társaság Kolozsvár, Szentegyház-utca 2-ik szám. Telefon 311. 3235

Igen szép, válogatott vöröstarka simmenthali jellegű 1-2-3 éves
növendék ökor és üszőborjakat ugyszint legprimább lekötni való és
jármosökreit legjutányosabb áron ajánlanak.
Klein Testvérek
kis-czettli kereskedők.
Megrendelések egyezség szerint bármikorra is elfogadtnak. 4227

MARHA-MÉRLEGEK!

Krók vaskorlaltal 1500 kilogramm horderőre telivérrel vagy sulyokkal mérésre berendezve a legjobb és a legerősebb szerkezet!

SZEKÉR-HID-MÉRLEGEK!

Kocsk, szekerek és állatok mérlegelésére! 4000 vagy 3000 kilogramm horderőre 4 méter hosszú, 2 méter széles, telivérrel erős és szelid kivitelben.

RAKTÁRI-MÉRLEGEK!

Mindenféle rendszerű, erős és pontos kivitelben minden mérleg törvényesen hiteltesítve 3 évi jótállás és jókarbantartás mellett.

DÉNES MANÓ

gazdasági szekérhidmérleg és marhamérleg gyáros
BUDAPEST.
Gyártelep:
VII., Dohány-utca 57.
Iroda és raktár:
VII., Dohány-utca 78.

Országosan törzskönyvezett Heves-i telivértenyésztésünkből **tuberkulinra nem reagáló telivér simmenthali bikák**

a ráczalmási félvér tenyésztésünkből pedig **félvér simmenthali bikák**

vannak eladásra felkltitva **Pajzs Gyula** gazdasága **Ráczalmás**

Fejérmegye (vasut, hajó, Budapest környékbeli telefon. 4227

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET

GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legköltségtesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42-50. BUDAPEST-KELENFÖLD a vasútiállomással szemben.

Közlekedés vasúton és villamos vasúton.

PHILANTHIA virágcsarnok részv.-társ.

Telefon 450. Budapest, IV., Váci-utca 9. Telefon 450.

Elvállalja uradalmi kertészetek virág- és diszfáinak eladását a legmagasabb napi árak mellett.

Oly uradalmaknak, a melyek virágtermelésével kereskedelmileg foglalkozni kívánnak, készséggel szolgálunk felvilágosítással, egy a termelés irányítását, valamint a csomagolás elvégzését illetőleg.

Köztisztviselői osztályunk mindennemű élővirág-munkát, mint cseresznye, koszorút stb. a legkiválóbb izlés és olcsó árak mellett végez. Sürgőnyl vagy telefon útján feladott vidéki megbízások két órával a megrendelés után postára adhatók.

Denaturált
dohány

"TABAKO"

porított dohánytrágya és rovarirtószer.

A magy. kir. pénzügyi kormány és a m. kir. dohányjövődék kizárólagos engedelmével és ellenőrzése mellett gyártva. Humus, nikotin, salétrom, káli, phosphor és nitrogén tartalmánál fogva minden talajra alkalmas.

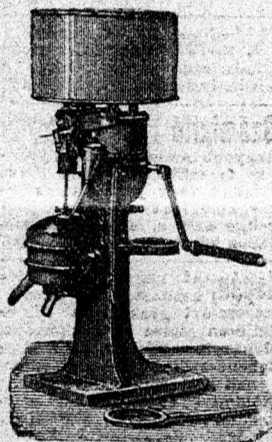
"TABAKO" a legolcsóbb, legjobb növényi trágya, csontszáraz, szórható, permetezhető.

Ára waggónvételnél 450 korona bármely feladó állomásra szállítva, kisebb vételnél 100 kgr.-ként 5 kor. ab

"TABAKO" denaturált leveles dohánytrágya,

csakis tejes waggónrakományokban, ára bármely feladó állomásra 250 kor. A "TABAKO" dohánytrágya és rovarirtó alkalmas szőlő, repecze, cukorrépa stb. trágyázására.

TABAKO részvénytársaság, BUDAPEST, V., Mérleg-utca 9. (TELEFON 51-32.)

Eredeti "MELLOTTE" tejcentrifugák

a világ legrégibb és legjobb tejfölözőgépei

Játszi könnyű kezelés. Legcsekélyebb kopás. Legelősebb lefűzés. Legnagyobb munkaképesség. Gyorsan és igen könnyen tisztítható. Nincs javítás. Több mint 125.000 darab van napi használatban az egész világon. Óránkénti munkaképesség 125-500 liter kénhajításra.

Magyarországi képviselő

GEITTNER és RAUSCH
BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 8.

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR r.-t.

BUDAPEST, (Külső-váci-út) Csáklya-utca 3. sz.

Vasöntőde, gép- és rézműgyár. SPECIAL GÉPGYÁR

Szeszgyárak berendezésére. Elvállalja mindenfajta szeszfőző, szeszfinomító és élesztőgyár teljes gépészeti berendezését a legnagyobb méretekig. Átalakít meglévő gyártelepeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is.

Mindennemű pálinkafőzőkészülékek, gyümölcs, törköly, borseprő stb. égetésére. Czeprő eljárás a Somló-féle szabadalom szerint, melylyel a legmagasabb szesznyeredék érhető el.

(Kukoricánál 28 liter 0/0-ig.)

TERVEKKEL ÉS KÖLTSÉGVETÉSSSEL KÉSZSÉGESEN SZOLGÁLUNK.

Nemzetközi szeszértékesítő és erjesztő iparkiallítás. Bécs, 1904. Nagy állami érem. Legmagasabb kitüntetés.

A világhírű eredeti angol ROBEY gyártmányu

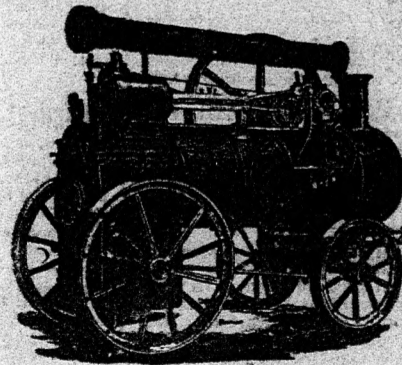
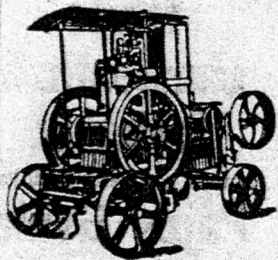
cséplőkészletek

a legkiválóbb

benzinmotor lokomobilok

verőléczes dobbal ellátott vasrámás cséplőgépekkel párosítva.

Szücs Ödön-nél Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 66. szám.

"Pátria" irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása Budapest, IX., Ulói-ut 25. sz. (Köztelek) Az Első Magyar Papíripar r.-i. papírósán.